

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostního managementu

Katedra policejních činností

Řízení vozidla pod vlivem návykové látky v zahraničí

Přestupek – trestný čin (zahraniční komparace)

Diplomová práce

Driving under the influence of narcotic substances

Traffic offense – crime (foreign comparisons)

Diploma thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

pplk. Mgr. Jindřich Komárek, Ph.D.

AUTOR PRÁCE

Bc. Linda Dusbabová

PRAHA

2022

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze, dne 2. září 2022

.....
Bc. Linda Dusbabová

Poděkování:

Ráda bych tímto poděkovala **pplk. Mgr. Jindřichovi Komárkovi, Ph.D.**,
za odborné konzultace a rady v průběhu zpracování této diplomové práce.

ANOTACE

Tato diplomová práce se zabývá problematikou řízení vozidla pod vlivem návykové látky v zahraničí se zřetelem na přestupek a trestný čin spolu se zahraniční komparací. Teoretická část práce vymezuje problematiku řízení vozidla pod vlivem návykové látky v České republice. V úvodní části práce je seznámeno s danou problematikou, kde je uvedena rizikovost vlivu těchto látek na řidiče spolu s vyšetřováním ze strany Policie ČR a užívanými opatřeními v dopravě. V rámci ČR je také použito statistických dat v porovnání let 2019 a 2020. Práce se také věnuje rozdílu mezi přestupkem a trestným činem a je zaměřena také na vybrané zahraniční země, u nichž je provedena komparace s ČR. V praktické části se výzkum zabývá dotazníkovým šetřením.

KLÍČOVÁ SLOVA

řízení vozidla pod vlivem návykové látky, přestupek, trestný čin, zahraniční země, komparace, rizikovost vlivu látek, vyšetřování, opatření v dopravě, statistická data, dotazníkové šetření

ANNOTATION

This diploma thesis deals with the issue of driving a vehicle under the influence of an addictive substance abroad with regard to the offense and crime together with a foreign comparison. The theoretical part of the thesis defines the issue of driving under the influence of addictive substances in the Czech Republic. In the introductory part of the work is acquainted with the issue and the risk of these substances on drivers together with the investigation by the Police of the Czech Republic and the measures used in traffic. Within the Czech Republic is also used statistical data in the comparison of 2019 and 2020. Subsequently, the work deals with the difference between a offense and a crime for a given act, which is extended to selected foreign countries. There is also made a comparison of these foreign countries with the Czech Republic. In the practical part, the research is focused on a questionnaire survey.

KEYWORDS

driving a vehicle under the influence of an addictive substance, offense, crime, foreign countries, comparison, risk of substances, investigation, transport measures, statistical data, questionnaire survey

ÚVOD	8
TEORETICKÁ ČÁST	10
1. Problematika řízení vozidla pod vlivem návykové látky	10
2. Návykové látky	11
3. Vliv vybraných návykových látek na řidiče.....	13
3.1 Alkohol	13
3.2 Kanabinoidy	15
3.3 Stimulancia	15
3.4 Opioidy a opiáty	15
3.5 Heroin	15
3.6 Halucinogeny.....	16
3.7 Léky a léčiva	16
4. Indikace a detekce návykových látek.....	17
4.1 Postup vyšetřování v terénu	18
4.2 Metody detekce	20
4.2.1 Orientační detekce	21
4.2.1.1 Slinné drogové testy.....	22
4.2.1.2 Potní drogové testy.....	22
4.2.1.3 Močové drogové testy	22
4.2.2 Laboratorní metody	23
4.2.3 Detekční doby	23
5. Recidiva	24
5.1 Problematika recidivy.....	25
6. Opatření ke zvýšení bezpečnosti silničního provozu	26
7. Přestupkové a trestní řízení ČR.....	28
7.1 Bodový systém	28
7.2 Přestupková oblast.....	29
7.2.1 Přestupkové sankce.....	30
7.3 Trestně právní oblast	32
7.3.1 Trestní sankce	34

7.4 Hranice mezi přestupkem a trestným činem	34
8. Statistická data	36
8.1 Statistické údaje dle druhu kriminality	36
8.2 Statistické údaje dopravní nehodovosti	39
8.2.1. Nehody zaviněné pod vlivem alkoholu	39
8.2.2 Nehody zaviněné pod vlivem jiných návykových látek	40
8.3 Statistické údaje přestupků a trestných činů v dopravě	41
9. Míra tolerovaného množství alkoholu v Evropě	43
10. Přestupek a trestný čin v zahraničních zemích	45
10.1 Německo	46
10.1.1 Bodový systém	46
10.1.2 Přestupek	46
10.1.3 Trestný čin	48
10.1.4 Nemotorová vozidla	51
10.2 Slovensko	52
10.2.1 Bodový systém	52
10.2.2 Přestupek	53
10.2.3 Trestný čin	54
10.2.4 Nemotorová vozidla	55
10.3 Rakousko	56
10.3.1 Bodový systém	56
10.3.2 Přestupek	56
10.3.3 Trestný čin	57
10.3.4 Nemotorová vozidla	59
10.4 Francie	60
10.4.1 Bodový systém	60
10.4.2 Přestupek	61
10.4.3 Trestný čin	62
10.4.4 Nemotorová vozidla	64
11. Komparace vybraných zemí EU	64
11.1 Povolená hladina alkoholu v krvi	65
11.2 Limit množství drog	66

11.3 Bodový systém	66
11.4 Odmítnutí testu na alkohol a jiné návykové látky	67
11.5 Hranice mezi přestupkem a trestným činem.....	67
11.6 Maximální výše pokut	68
11.7 Maximální výše trestu odnětí svobody z nedbalosti.....	68
11.8 Nemotorová vozidla	69
11.9 Srovnání ČR oproti vybraným zahraničním zemím	69
12. Vyhodnocení výzkumných otázek.....	70
13. Celkové vyhodnocení komparace	72
II. PRAKTICKÁ ČÁST	74
14. Metoda výzkumu.....	75
14.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření.....	77
14.2 Shrnutí a zhodnocení dotazníkového šetření.....	91
15. Návrhy a doporučení.....	94
ZÁVĚR	95
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	98
SEZNAM GRAFŮ.....	103
SEZNAM TABULEK	103
SEZNAM PŘÍLOH.....	104

ÚVOD

Řízení pod vlivem alkoholu je velkým problémem v silničním provozu, a to jak v České republice, tak i v zahraničí. Při jízdě pod vlivem alkoholu dochází celosvětově každým rokem k mnoha závažným nehodám a ztrátám na životech.

Jízda pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek je závažným společenským problémem hlavně z toho důvodu, že řidiči pod vlivem návykových látek ohrožují nejen sebe, ale i své okolí, kde v mnoha případech přicházejí o život nevinní lidé.

Návykovými látkami je odbouráván stres a hranice člověka. Často pod vlivem těchto látek se lidé dopustí takových věcí, kterých by se nikdy ve střízlivém stavu nedopustili. Shodně je tomu i za volantem. Z toho důvodu jsou alkohol a jiné návykové látky o to nebezpečnější v oblasti dopravy. Řidičům pod vlivem alkoholu se zhoršuje schopnost vnímat okolí, odhalovat vzdálenost a bystře reagovat v aktuální situaci. Kromě řidičů je alkohol rizikovým faktorem také u ostatních účastníků provozu na pozemních komunikacích. K rizikovému a nepředvídatelnému jednání pod jeho vlivem může dojít i u chodců a řidičů nemotorových vozidel. V dopravě je hlavně zapotřebí zvýšená míra pozornosti a je nutno být vždy ve střehu při vyhodnocování situací, které mohou znenadání nastat. Zároveň se i mnohonásobně zvyšuje pravděpodobnost způsobení dopravní nehody pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek.

Toto téma diplomové práce bylo zvoleno především z toho důvodu, že řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek je aktuálním a velice závažným problémem, který je řazen mezi vysoce rizikové faktory způsobení dopravních nehod, díky němuž dochází ke ztrátě mnoha nevinných lidských životů celosvětově. Z tohoto hlediska autorce přišlo zajímavé se na tuto problematiku zaměřit a blíže seznámit s její vysokou závažností.

Diplomová práce se v teoretické části bude zabývat úvodem do dané problematiky, která bude podrobně popsána v rámci České republiky. Poté se zaměříme na vybrané zahraniční země Evropské unie, u kterých bude rovněž rozlišeno, kdy je jízda pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek klasifikována buď z hlediska přestupku, nebo trestného činu. V návaznosti na to bude uvedena komparace vybraných zahraničních zemí v porovnání s Českou republikou.

Komparace se bude zabývat srovnáním vybraných hledisek v rámci jejich podobností a odlišností, které jsou stanoveny zákonem jednotlivých zemí.

Následná empirická část se bude zabývat dotazníkovým šetřením, které bude zjišťovat, jaký má ucelený názor na problematiku řízení pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky širší veřejnost. Dotazníkové šetření bude provedeno analýzou odpovědí, které budou uvedeny ze strany dobrovolných respondentů.

V práci bude použito metod analýzy, syntézy, indukce, dedukce, komparace, analogie, statistických metod a také zmiňovaného dotazníkového šetření.

Cílem diplomové práce bude provést analýzu rozdílů mezi právní klasifikací přestupků a trestných činů v České republice a ostatních zemích Evropské unie. Za účelem dané analýzy budou stanoveny dvě výzkumné otázky, které se budou zabývat tím, jaká země má nejpodobněji stanovená pravidla jako Česká republika, a z obecného hlediska také tím, jaká země má nejpřísněji stanovená pravidla z uvedených zemí Evropské unie. K zodpovězení těchto výzkumných otázek bude využito metody komparace, která bude provedena podle stanovených hledisek.

V rámci souhrnného porovnání České republiky oproti vybraným zahraničním zemím budou stanoveny návrhy a doporučení, které by mohly napomoci ke zlepšení aktuální situace v silničním provozu na našem území. K tomu bude rovněž využito výsledků z dotazníkového šetření, které nám zobrazí, jaký má širší veřejnost pohled na danou problematiku, dále jak jsou spokojeni se současnou právní úpravou ve vztahu k řízení pod vlivem alkoholu na území České republiky.

Mimo to se práce také bude zabývat zhodnocením, zda v rámci jízdy pod vlivem návykových látek dochází k růstu, případně poklesu případů. To bude vyhodnoceno pomocí uvedených statistických dat v porovnání let 2019 a 2020.

TEORETICKÁ ČÁST

1. Problematika řízení vozidla pod vlivem návykové látky

Alkohol a ostatní návykové látky představují riziko nejen pro samotné uživatele, ale zároveň i pro jejich okolí. Současně s tím je významně ohrožena i dopravní bezpečnost. Míra tak vysokého rizika je způsobena tím, že alkohol či drogy, které spadají mezi obecně zmiňované návykové látky, ovlivňují smyslové jednání a motorické reakce člověka, jejichž požitím před jízdou se mohou výrazně podílet na mnohých příčinách tragických nehod. Člověk, který požil návykovou látku, ztrácí nejen správný odhad situace a rychlost reakce, ale především soudnost svého jednání během řízení vozidla. Konkrétní účinky na řidiče pod vlivem návykové látky se liší dle druhu požití látky.¹

Podle Centra dopravního výzkumu (CDV) při dopravních nehodách způsobených pod vlivem alkoholu nebo drog zemře v České republice každoročně více než 50 lidí. V České republice se poměrně často vyskytuje zvýšená spotřeba alkoholu a řízení pod jeho vlivem si každoročně vybere daň v podobě vyhasnutých lidských životů a vážných následcích na zdraví. Ovšem podíl nehod způsobených alkoholem či drogami je u nás v porovnání s některými západními zeměmi relativně nízký. Významně to může ovlivňovat fakt, že Česká republika má jako jedna z mála států zaveden režim nulové tolerance k alkoholu v dopravě.²

V rámci právní úpravy je mezi povinnostmi řidiče uveden zákaz řízení pod vlivem alkoholu a jiné návykové látky, a to v § 5 odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů.

Zákaz řídit pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky se vztahuje jak na řidiče motorových vozidel, tak zároveň i těch nemotorových. Z hlediska definice nemotorových vozidel: *“nemotorové vozidlo je přípojné vozidlo a vozidlo pohybující se pomocí lidské nebo zvířecí síly, například jízdní kolo, ruční vozík*

¹ Řekněte NE drogám za volantem | Nehodou to začíná. *Nehodou to začíná | Preventivní a vzdělávací projekt pro mladé a začínající řidiče* [online]. [cit. 2022-01-27]. Dostupné z: <https://www.nehodoutozacina.cz/reknete-ne-drogam-za-volantem/>

² Výzkum v dopravě | Centrum dopravního výzkumu, v. v. i. [online]. Copyright ©Whg [cit. 27.01.2022]. Dostupné z: <https://www.cdv.cz/file/navykove-latky-a-jejich-vliv-na-bezpecnost-silnicniho-provozu/>

nebo potahové vozidlo".³ Z obecného hlediska to znamená, že pokud vozidla splní limit výkonu do 250 W a rychlosti do 25 km/h, evropská legislativa na ně pohlíží jako na obyčejné kolo.⁴

Je třeba si uvědomit, že i cyklista, který požije alkohol nebo užije jinou návykovou látku před jízdou, během jízdy nebo usedne na stroj v době, kdy by mohl být ještě pod vlivem těchto látek, se tak dopouští činnosti, při níž by mohl ohrozit zdraví či život lidí nebo poškodit majetek. Tím se může dopustit přestupku, při závažnějším jednání i trestného činu.

Oproti řidičům motorových vozidel nemůže být cyklistovi uložen trest zázkazu činnosti spočívající v řízení jízdního kola. Zároveň mu nemůže být zadržen či odejmut řidičský průkaz a mu nelze uložit bodovou sankci.⁵

Toto platí z hlediska České republiky, ovšem v rámci vybraných zahraničních zemí se daná pravidla mohou značně odlišovat, což bude rozebráno v následujících kapitolách.

2. Návykové látky

Podle § 130 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, se návykovou látkou „*rozumí alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobilé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování*“.⁶

Dále také dle § 2 zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, se návykovou látkou „*rozumí alkohol, tabák, omamné*

³ 361/2000 Sb. Zákon o provozu na pozemních komunikacích. *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 30.07.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361?text=nemotorove%20vozidlo>

⁴ Kdy nepotřebujete řidičský průkaz: I jako cyklista jste šofér! | UNITED ASSISTANCE. *UNITED ASSISTANCE* [online]. [cit. 28.07.2022] Dostupné z: <http://www.1227.cz/aktuality/kdy-nepotrebuje-te-ridicky-prukaz-i-jako-cyklista-jste-sofer>

⁵ Cyklista pod vlivem alkoholu – Policie České republiky. *Úvodní strana – Policie České republiky* [online]. Copyright © 2022 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 28.07.2022]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/cyklista-pod-vlivem-alkoholu-865887.aspx>

⁶ 40/2009 Sb. Trestní zákoník. *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 27.01.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

a psychotropní látky a jiné látky s psychoaktivními účinky, jejichž užívání může vést nebo se podílet na vzniku a rozvoji duševních poruch a poruch chování.”⁷

Návykové látky mají již dlouhou historii své existence a můžeme o nich říci, že jsou staré jako lidstvo samo. Tyto psychoaktivní účinky listů koky jsou známé již 4000 let. Zneužívání návykových látek je obecně problémem, se kterým se běžně setkáváme po celém světě.⁸

Mimo označení návykové látky se můžeme setkat s označením psychoaktivní látky, což jsou *“chemické látky primárně působící na centrálně nervovou soustavu, kde mění mozkové funkce a způsobují dočasné změny ve vnímání, náladě, vědomí a chování. Tyto látky mohou být užívány k rekreačním účelům, pro rituální a duchovní účely nebo jako léčivo. Řada z těchto látek je návykových.”⁹* Z toho důvodu jsou tyto substance někdy označovány jako návykové látky (NL). Mezi tyto látky spadá např. alkohol a tabák. Lze je rozdělit do specifických skupin, které budou následně uvedeny.

Návykové látky můžeme volně rozdělit podle původu na uměle vyrobené (tzv. syntetické) a přírodní; podle legislativy dané země na legální a nelegální; a podle jednotlivých účinků na lidskou psychiku na látky tlumivé, stimulační a halucinogenní. Syntetické (uměle vyrobené) nebo přírodní drogy mění myšlení, cítilení, jednání a prožívání okolní reality, a to včetně vnímání sebe sama. Drogy jsou schopné vyvolat závislost a způsobit selhání tělesných orgánů nebo je trvale poškodit.¹⁰

O návykových látkách lze tedy říci, že mezi ně spadá každá přírodní nebo chemická látka ovlivňující psychický, somatický a sociální stav uživatele.

⁷ 65/2017 Sb. Zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 27.01.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-65>

⁸ Návykové látky (drogy) | NZIP. *NZIP – Národní zdravotnický informační portál* [online]. [cit. 27.01.2022] Dostupné z: <https://www.nzip.cz/clanek/323-navykove-latky-drogy>

⁹ Návykové látky. *Zs.zruska.cz* [online]. [cit. 2022-01-27]. Dostupné z: <https://zs.zruska.cz/wp-content/uploads/sites/2/2020/04/navykove-latky.pdf>

¹⁰ Návykové látky (drogy) | NZIP. *NZIP – Národní zdravotnický informační portál* [online]. [cit. 27.01.2022]. Dostupné z: <https://www.nzip.cz/clanek/323-navykove-latky-drogy>

Po jejich delším užívání vede ke snížení kontroly nad jejím užíváním a v konečné fázi k psychické a somatické závislosti.¹¹

3. Vliv vybraných návykových látek na řidiče

3.1 Alkohol

Jak je známo, řidič posilněný alkoholem je velmi nebezpečným faktorem na vozovce. Při řízení je zapotřebí velká dávka koncentrace a pozornosti, která u podnapilých lidí zcela chybí. Je to z toho důvodu, že alkohol ovlivňuje smyslové vnímání a následně také motorické reakce. Jsme celkově pomalejší, vidění se zužuje a barvy jsou méně rozlišovány. Zhoršuje se rovněž schopnost vyhodnocovat situace a dochází k prodloužení reakčního času. Řidič velice zkresleně posuzuje rychlost vlastní, ale i ostatních vozidel. Vždy samozřejmě závisí na množství alkoholu v krvi a současně na individuálních dispozicích člověka a na tom, jak na konkrétní míru alkoholu reaguje.¹²

Vyšší hladina alkoholu odbourává zábrany a ostražitost, s čímž zároveň souvisí i zvyšující se míra rizika zavinění dopravní nehody. Objevuje se nekritické hodnocení situace a podceňování možných rizik, která mohou nastat. Narůstá sebevědomí řidiče a s tím spojené přeceňování vlastních schopností. Pod vlivem alkoholu má řidič často pocit, že řídí skvěle a naprosto bezchybně a že má veškerou situaci plně pod kontrolou. To vede u některých účastníků silničního provozu k rychlé až agresivní jízdě, nebezpečnému předjíždění a ignoranci okolí. Naopak se může vyskytovat i velice pomalá jízda řidiče, která je rovněž velmi podezřelou a při které nemusí být reagováno na znamení "stůj" či je zapomínáno signalizovat odbočení.¹³

Jak řidiče ovlivňuje množství naměřeného alkoholu v krvi a zvyšuje se míra možného rizika zavinit dopravní nehodu, zobrazuje uvedená tabulka a graf.

¹¹ ŠTABLOVÁ, Renata. Drogy V Silniční Dopravě / Renata Štablová a Kol. Praha: Policejní akademie ČR, 2003. ISBN 80-7251-114-9.

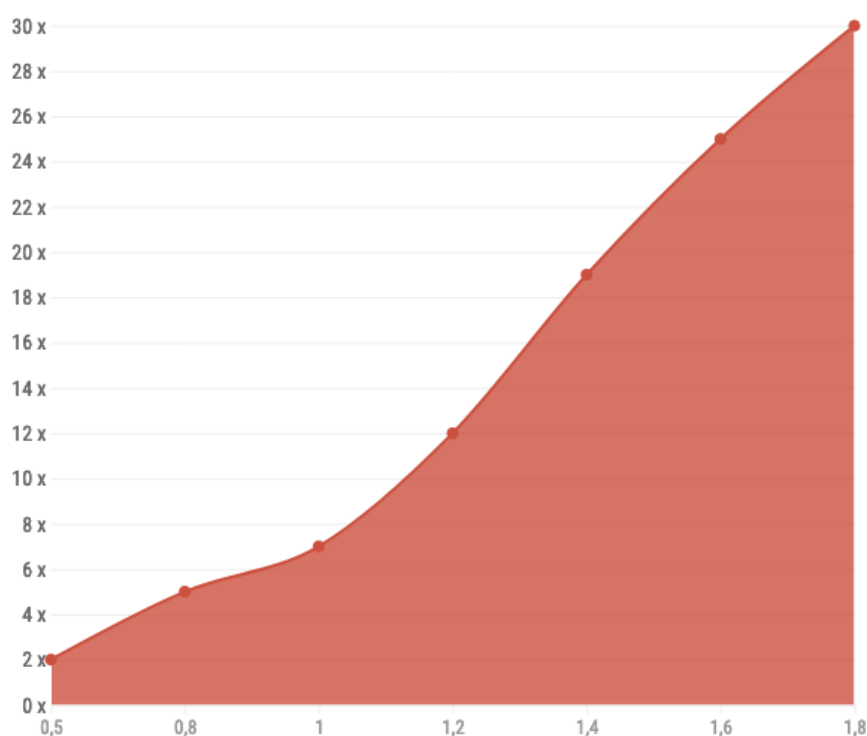
¹² Výzkum v dopravě | Centrum dopravního výzkumu, v. v. i. [online]. Copyright ©Whg [cit. 29.01.2022]. Dostupné z: <https://www.cdv.cz/file/navykove-latky-a-jejich-vliv-na-bezpecnost-silnicniho-provozu/>

¹³ ŠTABLOVÁ, Renata. Drogy V Silniční Dopravě / Renata Štablová a Kol. Praha: Policejní akademie ČR, 2003. ISBN 80-7251-114-9.

Tabulka 1. Účinky dle určité koncentrace alkoholu na organismus ¹⁴

Koncentrace	Účinek
nad 0,2 ‰	Narušení zrakového vnímání, koncentrace, optického postřehu, zorného pole a zorného úhlu, zrakové paměti, emoční hladiny, prostorového vnímání, hloubkového a nočního vidění, sebekontroly a rozpoznávání zelené a červené barvy. Změna intenzity, rozdělení a výběrovost pozornosti.
do 0,5 ‰	Lehká podnapilost – člověk obvykle nejeví známky požití alkoholu, přesto hladina alkoholu v krvi působí na psychické procesy, klesá koncentrace pozornosti a výkonnost.
0,6 – 1,5 ‰	Lehká až střední opilost – člověk se stává subjektivně živějším, pohotovějším, odváznějším, optimističtější, bez známek úzkosti a opatrnosti. Optický postřeh je otupen, pozornost omezena, vnímání zkresleno. Ztrácí pocit odpovědnosti a vzrůstají pohnutky k riskování, agresivitě a bezohlednosti.
1,6 – 2,3 ‰	Střední opilost – nekoordinované pohyby, přerývaná mluva, impulzivní reakce, hluchost, sklon k násilnému chování.
nad 2,3 ‰	Těžká opilost – člověk neudrží stabilitu, vrávorá, usíná, někdy se nachází v komatózním stadiu.

Graf 1. Míra rizika v závislosti na hladině alkoholu ¹⁵

¹⁴ Zdroj: *Ibesip.cz* [online]. [cit. 29.01.2022]. Dostupný na: <https://www.ibesip.cz/Pro-media/Clanky/Alkohol-za-volant-rozhodne-nepatri>

¹⁵ MAHDALOVÁ, Kateřina. *Novinky.cz* [online]. [cit. 11.03.2022]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/zabijak-alkohol-velka-mapa-nehod-opilych-ridicu-40312345>

Uvedený graf zobrazuje na ose x hodnoty hladiny naměřeného promile alkoholu v krvi a na ose y násobné zvyšování míry rizika při řízení pod vlivem alkoholu. Z grafu lze vyčíst, že např. při 0,5 promile je míra rizika dvojnásobná a při hodnotě 1,8 promile se výše rizika dokonce znásobí až třicetkrát.

3.2 Kanabinoidy

Projevují se celkovým utlumením uživatele. Řidič působí ospalým dojmem, jeho reakce jsou zpomalené. Je nepozorný, nerespektuje chodce a častokrát přehlíží a nevnímá výstražné značky. Rychlost jízdy se převážně nevyzpytatelně mění. U uživatelů kanabinoidů je nápadné typické překrvení spojivek, kdy má daný jedinec zřetelně zarudlé oči.

3.3 Stimulancia

Řidiči pod jejich vlivem se mohou stát nápadnými díky hazardní a rychlé jízdě, která je doprovázená nedostatečnou pozorností. Dochází u nich k přeceňování jejich schopností, stoupá jim až nepřirozeně sebevědomí a dopouštějí se na silnicích častých chyb při různých dopravních situacích. Obecně ztrácejí smysl pro samotnou realitu, mají zhoršené reakce na světlo, tudíž jsou často oslňováni protijedoucími vozidly. Při abstinenci (syndromu z odnětí) mohou rovněž i za volantem usnout.

3.4 Opioidy a opiáty

U řidiče dochází k centrálnímu útlumu se sníženou duševní aktivitou, zpomalením motoriky a celkově prodloužením reakčního času. Projevuje se rovněž i apatie, ospalost a až extrémní zúžení zornic (mitóza), kterým se pak snižuje také vidění za šera.¹⁶

3.5 Heroin

Uživatelé heroínu jsou především problémové typy osobností, neboť se jen zřídka heroínu užívá jako příležitostná droga. Tito uživatelé si velice rychle vytvoří na heroínu jak psychickou, tak fyzickou závislost. U uživatelů heroínu se projevuje silný pocit euforie spolu s výskytem halucinací. Dále u něho dochází k

¹⁶ ŠTABLOVÁ, Renata. Drogy V Silniční Dopravě / Renata Štablová a Kol. Praha: Policejní akademie ČR, 2003. ISBN 80-7251-114-9.

centrálnímu útlumu se snížením duševní aktivity, zpomalením motoriky a ztlačně se prodlouží reakční čas. U heroinu je faktem, že jedinec, který je pod vlivem heroinu je v ztlačně „lepší“ stavu než ten, který je na heroinu závislý a aktuálně u něho probíhají abstinenci příznaky. Opiáty, zejména heroin, mají velice ztlačně vysoký potenciál na vzniku závislosti.¹⁷

3.6 Halucinogeny

Dochází zde až k úplné ztrátě pozornosti a projevují se poruchy koordinace. Často se mohou vyskytovat zrakové, sluchové a taktilní halucinace¹⁸ a nastává u řidiče neschopnost rozlišit skutečnou realitu od klamných představ. Díky vyskytujícím se flash backům¹⁹ může dojít k neschopnosti řídit motorové vozidlo i bez aktuálně požitá drogy. Řízení vozidla za těchto stavů není až vůbec možné.²⁰

3.7 Léky a léčiva

Pozornost řidiče je celkově léky utlumena. Řidičovo chování může působit ospalým dojmem, ovšem pokud je adaptován na svůj konkrétní lék a svoji konkrétní dávku, nemusí jeho chování jevit žádné zřetelnější známky snížené schopnosti řídit motorové vozidlo. Například u benzodiazepinů je definován slabší výkon v oblasti prostorového vidění a v udržení pozornosti.

Podle předpisů platných na území České republiky je dáno, že řidič nesmí usednout za volant, pokud je pod vlivem léků, které by mohly jeho schopnosti řízení omezit.²¹

¹⁷ BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy V Dopravě*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8.

¹⁸ taktilní halucinace – jsou dotykové halucinace.

¹⁹ flash back – po déletrvající drogové abstinenci může někdy docházet k jakémusi zpětnému záblesku.

²⁰ ŠTABLOVÁ, Renata. *Drogy V Silniční Dopravě / Renata Štablová a Kol.* Praha: Policejní akademie ČR, 2003. ISBN 80-7251-114-9.

²¹ BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy V Dopravě*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8.

4. Indikace a detekce návykových látek

Není pravidlem, že se řidič vždy během jízdy pod vlivem návykové látky vyznačuje nápadným způsobem chování, které se vymyká normálnímu stavu. A to ani v případě, kdy se jedná o dlouhodobého uživatele návykových látek. Výraznější odchylky od běžného způsobu jízdy jsou spatřovány zejména v případech: užití návykové látky před krátkou dobou, v době absence drogy, kdy se vyvíjí syndrom odnětí na závislého uživatele, nebo při akutní otravě určitou drogou.

Ovšem ani zpozorované výraznější odchylky ve způsobu jízdy nebo v podezřelém chování řidiče nemusejí vždy zcela určitě znamenat, že řidič je pod vlivem návykové látky. Je proto stále nezbytnou nutností provést při každém podezření orientační vyšetření řidiče.²² To je vymezeno v zákoně č.361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, podle § 5 odst. 1, který uvádí, kdy je povinností řidiče se podrobit kontrole na výzvu policisty a jiného zákonem uvedeného příslušníka, zda není ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou.²³ Ze zákona rovněž vyplývá, že řidič je povinen se podrobit odbornému lékařskému vyšetření vždy, když je k tomu policistou vyzván.

Ovšem pokud řidič neuposlechne dané výzvy policisty a odmítne se podrobit lékařskému vyšetření ke zjištění, není-li ovlivněn jinou návykovou látkou, ačkoli toto vyšetření nebylo spojeno s nebezpečím pro jeho zdraví, může policista přikázat danému řidiči jízdu na nejbližší vhodné místo z hlediska bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích k odstavení vozidla a zabránit mu v jízdě použitím technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla podle ustanovení § 118a odst. 1) zákona č. 361/ 2000 Sb. Stejné oprávnění má policista i v případě, kdy se řidič odmítl na výzvu policisty podrobit dechové zkoušce ke zjištění, není-li ovlivněn alkoholem, nebo se odmítl podrobit lékařskému vyšet-

²² ŠTABLOVÁ, Renata. Drogy V Silniční Dopravě / Renata Štablová a Kol. Praha: Policejní akademie ČR, 2003. ISBN 80-7251-114-9.

²³ 361/2000 Sb. Zákon o provozu na pozemních komunikacích. *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 06.02.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361>

ření ke zjištění, není-li ovlivněn alkoholem. Na výzvu policisty v případě, že dechová zkouška byla pozitivní.²⁴

Je zcela jasné, že rozsah a postup vyšetření se u jednotlivých pracovníků individuálně liší. Jako nejdůležitější článek vyšetřování je zde zpravidla dopravní policista, který je prvním vyhledávajícím článkem procesu, který posuzuje možnost užití alkoholu nebo jiné návykové látky u řidiče. Na něm pak následně záleží, zda předá řidiče k následnému vyšetření lékařem.²⁵

Zjistí-li policista během kontroly nebo při vyšetřování dopravní nehody poté, co provedl s řidičem dechovou zkoušku kalibrovaným přístrojem, že řidič řídil motorové vozidlo pod vlivem alkoholu, je pro následné šetření podstatná i naměřená hodnota, která je uváděna v jednotkách promile.

Stejně je tomu i v případě, že řidič řídil pod vlivem jiné návykové látky, tedy drogy. Během kontroly policista v první řadě provede s podezřelým řidičem orientační test na přítomnost drogy. Pokud je test pozitivní, je řidič vyzván, aby se podrobil odbornému vyšetření, které spočívá v lékařském vyšetření spojeným s odběrem krve.

Následně pak je proveden toxikologický rozbor krevního vzorku a podle zjištěné hodnoty je věc řešena buď jako přestupek podle § 125c odst. 1 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., nebo jako trestný čin podle § 274 trestního zákoníku.²⁶

4.1 Postup vyšetřování v terénu

Prvotní je konstatování policisty, že došlo k porušení pravidel silničního provozu při silniční kontrole nebo po havárii vozidla. Názor, že by se mohlo jednat o jízdu pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky, může být důsledkem například nepřiměřené rychlosti vozidla, riskantní jízdou nebo tím, že na místě havárie byly nalezeny např. injekční stříkačky a jehly, „jointy“ apod. Policista v tom případě podezřelého řidiče zastaví nebo jej vyhledá v místě nehody. V pří-

²⁴ BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy V Dopravě*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8.

²⁵ ŠTABLOVÁ, Renata. *Drogy V Silniční Dopravě / Renata Štablová a Kol.* Praha: Policejní akademie ČR, 2003. ISBN 80-7251-114-9.

²⁶ Řidiči pod vlivem návykových látek – Policie České republiky. *Úvodní strana – Policie České republiky* [online]. Copyright © 2021 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 06.02.2022]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/krajske-reditelstvi-policie-lbk-zpravodajstvi-ridici-pod-vlivem-navykovych-latek.aspx>

padě, že je daný řidič převezen do zdravotnického zařízení, oznámí své podezření lékaři s požadavkem k provedení toxikologického vyšetření.

Poté následuje kontakt s řidičem. Při něm policista sleduje, zda se projevují klinické příznaky možného užití návykové látky, které se můžou projevit změnami vzhledu, chováním a jednáním řidiče. Pokud policista dospěje k podezření, že řidič mohl požit nějakou návykovou látku, zahájí vlastní vyšetřování řidiče.

Takové vyšetřování probíhá tak, že se policista zaměří zejména na snadno zjišitelné změny u řidiče. Sledováno je, zda se řidič dobře orientuje na místě, zda je registrován zápach z jeho dechu, šatů nebo ve vozidle (např. alkohol, marihuana), stav očí, zejména překrvení spojivek, stav zornic a jejich reakce (zpomalená, žádná). Pozorované můžou být rovněž i změny na kůži (pocení, vpichy), rovnováha a chůze řidiče, jeho tep (pravidelný, nepravidelný, rychlý, pomalý). Policista se může řídit i dle orientační tabulky ohledně nejčastějších změn. Svoje nálezy pak následně zapíše do vyšetřovacího protokolu.²⁷

Po provedení základní kontroly a po vyhodnocení uvedených indicií, na jejichž základě má podezření, že by řidič mohl být pod vlivem návykové látky, vyzve kontrolovaného řidiče, aby se podrobil kontrole, zda je, nebo není ovlivněn návykovou látkou. Před výzvou je pochopitelně položen dotaz na řidiče, který se k požití alkoholu nebo jiné návykové látky může také sám doznat. V případě takového doznání je potřeba, aby policista zaprotokoloval druh, množství a dobu, kdy si měl řidič návykovou látku aplikovat. Jak již bylo uvedeno v předchozí kapitole, řidič je povinen se podrobit na výzvu policisty orientační dechové zkoušce na přítomnost alkoholu nebo orientační zkoušce na přítomnost jiné návykové látky.²⁸

Každá hlídka, která vykonává dohled nad bezpečností a plynulostí provozu, je povinna mít u sebe detekční zařízení na zjišťování ovlivnění řidiče alkoholem. Od 1. 1. 2010 byla interním předpisem policie zavedena povinnost provést

²⁷ ŠTABLOVÁ, Renata. *Drogy V Silniční Dopravě* / Renata Štablová a Kol. Praha: Policejní akademie ČR, 2003. ISBN 80-7251-114-9.

²⁸ BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy V Dopravě*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8.

dechovou zkoušku u každé základní kontroly při dohledu na bezpečnost a plynulost provozu.

Využívány jsou k tomu úkonu různé typy detekce (alkoholtestery – „trubičky“, elektronické přístroje – Lion, Dräger). K orientačnímu měření je možné využít kterékoliv z těchto uvedených zařízení. K provedení odborného měření jsou využívány přístroje Dräger, jejichž měření lze použít jako důkaz v dalším řízení. Aktuálně se k měření užívá model Dräger 7510. Pokud je tedy dechová zkouška za splnění všech podmínek provedena přístrojem Dräger, lékařské vyšetření, které je spojené s odběrem krve nebo jiného biologického materiálu, se následně provádět již nemusí. Ovšem záleží na okolnostech dechové kontroly. Nutnost provedení následného lékařského vyšetření je poté na zvážení samotným vyšetřujícím policistou.²⁹

Při podezření na přítomnost drogy v organismu se v policejní praxi používají testery DrugWipe 5S, které fungují na principu jednoduchých imunologických testů.³⁰

4.2 Metody detekce

Existuje řada metod na zjišťování přítomnosti návykových látek v organismu. V této části se primárně zaměříme na dvě hlavní metody, mezi které patří orientační detekce a laboratorní metody, a to včetně jejich jednotlivých druhů.

Detekční testy, které jsou využívány policisty při dohledu nad plynulostí a bezpečností silničního provozu při kontrolách, splňují pouze orientační funkci na zjištění, zda řidiči nejsou ovlivněni návykovou látkou. Dané kontroly jsou zúženy pouze na detekci přítomnosti návykové látky v těle. Jedná se o metodu kvantitativní analýzy, která nemusí být přesná, neboť pro policisty je během silničních kontrol nutné, aby postup takové detekce byl snadný, rychlý a snadno proveditelný na místě. Taková detekce se provádí z tělních sekretů, které je policista schopen z těla kontrolované osoby odebrat (pot, sliny) a k jejichž odebrání

²⁹ Alkohol – Policie České republiky. *Úvodní strana – Policie České republiky* [online]. Copyright © 2021 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 07.02.2022]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/caste-dotazy-alkohol.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>

³⁰ BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy V Dopravě*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8.

má dle legislativy oprávnění (např. není oprávněn odebrat krev, neboť se jedná o zásah do tělesné integrity jedince).

V následujících podkapitolách budou uvedeny jednotlivé metody detekce, a to jak orientační, které jsou pro policisty pracující v terénu klíčové, tak i metodu kvalitativní analýzy, kterou jsou laboratorní metody. Ty jsou zcela nezbytné k určení úplnosti zjištění přítomnosti určitého druhu návykové látky, včetně jejího množství v těle (vyjma promile alkoholu, které je zjistitelné policistou již na místě, který tak následně může rozhodnout, zda se jedná o přestupek, či trestný čin).

4.2.1 Orientační detekce

Testování na přítomnost návykové látky v těle je proces, který využívá biologickou látku odebranou od určitého jedince za účelem zjištění, zda užil návykovou látku, či nikoliv. Odebíranou biologickou látkou může být krev, vlasy nebo sliny. Testování můžeme rozdělit do dvou hlavních skupin.

První typ testování vyžaduje, aby byla testovanou osobou poskytnuta nějaká tělesná tekutina (vzorek moči, krev, sliny) nebo vlasy, což by bylo následně předáno pověřené osobě ve vyšetřování. Po odebrání je pak následně odebraný vzorek řádně zapečetěn a je odeslán do specializované laboratoře k analýze. Hlavní nevýhodou tohoto testování je poměrně vysoká cena (dle typu toxikologické laboratoře se cena pohybuje v rozmezí od 2 000 Kč do 5 000 Kč) a nutnost čekání na výsledek

Druhým typem jsou screeningové testy, které mívají podobu papírových proužků či destiček, které jsou napuštěny sloučeninami, které reagují s určitou látkou. Jejich hlavní výhodou je rychlost zjištění zneužívané drogy přímo na místě a jejich až mnohonásobně nižší cena oproti prvnímu typu testování. Jejich přesnost se pohybuje v rozmezí od 95 % do 98 %. Existuje mnoho druhů screeningových testů, které jsou buď schopny odhalit jeden typ určité drogy, nebo jsou takzvané multipanely, které mají tu schopnost, že dokážou identifikovat až deset různých druhů drog již při jednom testování. Následně jsou uvedeny jednotlivé typy rychlých screeningových testů.

Policie ČR, zejména dopravní policie, nejčastěji využívá k orientačnímu testu na přítomnost drog jednorázové testy DrugWipe zaměřující se na detekci

ze slin nebo potu. Jsou zároveň světovým patentovaným výrobkem. Testování probíhá dotykem jazyka dané osoby stěrovými čtverečky testu DrugWipe. Testování z potu je velmi obdobné. Dané testy DrugWipe se používají po celém světě. Drogové testy DrugWipe využívá dopravní policie v řadě států Evropské unie, ve Švýcarsku a jiných zemích světa. Díky vysoké přesnosti těchto testů například australská dopravní policie již nepovažuje potvrzení pozitivního výsledku odběrem a zkoumáním krevního vzorku za zcela nutné.

4.2.1.1 Slinné drogové testy

Mezi jejich hlavní výhody je řazeno snadné odebrání vzorku či velmi obtížný způsob falšování výsledků. Princip detekce přítomnosti návykové látky ze slin využívá detekční sada typu DrugWipe.

4.2.1.2 Potní drogové testy

Ty mají převážně podobu speciálních náplastí, které jsou připevněny na kůži a odebírají pot. Ovšem takové odebírání trvá určitou stanovenou dobu, a to přibližně 10–14 dní. Tento druh testování se typicky využívá ve specializovaných zařízeních typu dětských ochranných zařízení, sociálních ústavech nebo drogových léčebnách. Je to z toho důvodu, že je zde nutnost kontrolovat zneužívání drog po delší časový interval, kde by použití pouze jednorázových testů nebylo moc efektivní. Navíc dané náplasti mají určité bezpečnostní mechanismy proti nepovolenému odstranění a poté opětovnému nasazení. Pouze pověřená osoba může na konci kontrolovaného období odstranit náplast.

4.2.1.3 Močové drogové testy

Zde je zapotřebí k provedení testu vzorek moči. Využívány jsou testovací proužky nebo destičky, které jsou společně použity k okamžitému zjištění výsledku. Dle močových testů je možné zjistit přítomnost například marihuany, a to až neuvěřitelných 80 dní zpět.

Testy na drogy typu DrugWipe mohou být dostupné ve 3 provedeních:

- Detekce 1 drogy – model: *DrugWipe Single*

- Detekce 2 drog – *DrugWipe Twin*
- Detekce 5 drog – *DrugWipe 5, DrugWipe 5S*

4.2.2 Laboratorní metody

Tyto metody jsou používané k detekci návykových látek z odebraných materiálů (moč, vlasy, krev) během lékařského vyšetření. Pomocí konkrétních laboratorních metod pak následně toxikologové určují konkrétní návykovou látku a stanovují její koncentraci ve vzorku. Na základě stanovených hodnot ze strany toxikologa lze určit míru ovlivnění řidiče návykovou látkou. Míra ovlivnění u konkrétního řidiče je určována ze strany lékaře nebo psychiatra. Ten posuzuje zejména anamnézu řidiče, toleranci k návykové látce, dobu užití či množství aplikované látky. Mezi laboratorní metody jsou řazeny např. imunochemické metody a chromatografické metody.³¹

4.2.3 Detekční doby

Existuje mnoho odhadů vzhledem k tomu, jak dlouho se může droga nacházet v těle. Bez ohledu na to, jaká metoda testování bude použita, je vždy nutné počítat s určitým časovým rozptylem, který může dosti ovlivnit. Každá individuální návyková látka zůstává po požití v těle rozdílně dlouhou dobu.

Ovšem kromě toho zde hraje podstatnou roli i samotný uživatel, který požil návykovou látku. To rovněž může značně ovlivnit dobu působení určitých látek v těle. Hlavními takovými faktory jsou věk, pohlaví, váha, podíl tělesného tuku, rychlost metabolismu, celkové zdraví jedince, množství užití drogy a převážně doba, kdy daná látka byla požitá. Z důvodu těchto tělesných parametrů uživatele lze konstatovat, že takřka nikdy nelze s úplnou přesností stanovit čas, kdy byla daná droga konzumována. Proto jsou testy na návykové látky označovány pouze jako orientační, protože neslouží ke stanovení času, kdy byla látka užitá, ale ke zjištění, zda je v době testování daná návyková látka přítomna v těle.

Pro přehled v této části uvádím průměrné doby nejčastěji užívaných drog a alkoholu, kdy je možné danou látku detekovat pomocí určitého typu testu

³¹ BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy V Dopravě*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8.

orientační detekce.³² Uvedené tabulky zobrazují průměrné doby nejčastěji užívaných drog, kdy je možné drogu detekovat pomocí určitého typu testu a zároveň zde přikládám i doby odbourávání alkoholu, které se odlišují z hlediska pohlaví jedince, jeho průměrné váhy se zaměřením na určitý druh alkoholického nápoje.

Tabulka 2. Průměrné období detekce uvedených návykových látek ³³

	v moči:	ve vlasech:	v krvi:
Kokain:	3–4 dny	90 dní	1–2 dny
Heroin:	3–4 dny	90 dní	méně než 5 h
LSD:	až 3 dny	90 dní	1–2 dny
Extáze:	3–4 dny	90 dní	1–2 dny
Metamfetamin:	3–6 dní	90 dní	až 3 dny
Marihuana:	7–30 dní	90 dní	14 dní
Alkohol:	5 dní	až 90 dní	12 h

Dle uvedené tabulky je zřetelné, že testy z vlasů jsou nejpřesnější a mají nejdelší dobu detekce návykových látek.

5. Recidiva

Jedná se o pojem, který vychází z latinského *recidivus*, tj. opakující se. Označuje opakované upadnutí do některé nežádoucí situace. „*Termín recidiva je definován takto: návrat k nemoci, která již byla vyléčena nebo u ní vymizely příznaky. V poslední době se spíše používá termínu relaps, jde o vícero „uklouznutí“*

³² Detekční doby jednotlivých drog. *Infodrogy.estranky.cz*[online]. Copyright © 2022 eStránky.cz [cit. 10.02.2022]. Dostupné z: <https://infodrogy.estranky.cz/clanky/testovani-pritomnosti-drog-v-tele--podrobne-.html>

³³ Vlastní zpracování. Data z – *Uropsychiatra.cz* [online]. [cit. 10.2.2022]. Dostupné z: <http://www.upsychiatra.cz/drogy-jak-dlouho-zustavaji-v-nasem-tele/>

(lapsů).³⁴ Recidiva tedy v obecném slova smyslu znamená opakování určitého jevu či určitého chování.

Je-li řeč o recidivě v právu, označujeme ji jako opakování určité protiprávní činnosti, zejména pak trestného činu. V oblasti trestního práva se recidivou rozumí opakované páchaní trestné činnosti, a to i přes předchozí odsouzení. Pachatel, který se znovu dopustí trestného činu, přestože byl již v minulosti pro trestný čin odsouzen, je označen jako recidivista.³⁵

Z hlediska trestního práva je recidiva velmi závažným jevem. Přestože byl pachatel již jednou odsouzen za spáchání trestného činu, nedošlo k jeho nápravě, ale opětovně spáchal trestný čin.

Pojem recidiva v trestném právu ale neoznačuje každé opakování obdobné činnosti, jak by se na první pohled jevilo. *“Recidiva je tedy případ, kdy osoba spáchá trestný čin poté, co již byla pravomocně odsouzena za předchozí trestný čin. Aby šlo o recidivu, je nutné, aby pachatel spáchal další trestný čin až poté, co odsuzující rozsudek či trestní příkaz za předchozí spáchaný trestný čin nabyl právní moci.”*³⁶

Recidiva je přitěžující okolností při ukládání trestu. Při ní lze udělit přísnější postih recidivy v podobě mimořádného zvýšení trestu odnětí svobody podle ustanovení § 59 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku.³⁷

5.1 Problematika recidivy

Recidivisté bývají obvykle menší, ale o to závažnější skupina lidí, kteří se dopustí porušení pravidel více než jednou. Daní jedinci vykazují obecné potíže s dodržováním předpisů a mohou představovat vážné problémy v rámci ohrožení bezpečnosti společnosti. V dopravě bývají recidivisté sankciováni tak, že se jim

³⁴ Obecně o závislostech [online]. Copyright © [cit. 01.02.2022]. Dostupné z: <http://www.pomocvzavislosti.cz/cs/akt/relaps--recidiva>

³⁵ Recidivista | www.trestni-rizeni.com | www.trestni-rizeni.com. www.trestni-rizeni.com – *trestní právo a trestní řízení pro laiky* | www.trestni-rizeni.com [online]. Copyright © 2006 [cit. 01.02.2022]. Dostupné z: <http://www.trestni-rizeni.com/vyklad-pojmu/recidivista>

³⁶ Recidiva | epravo.cz. *EPRAVO.CZ – Váš průvodce právem – Sbírka zákonů, judikatura, právo* [online]. Copyright © EPRAVO.CZ, a.s. 1999 [cit. 01.02.2022]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/recidiva-17958.html>

³⁷ 40/2009 Sb. Trestní zákoník. *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 01.02.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

prodlouží doba zákazu řízení. Ovšem pouze tento druh postihu dozajista nedokáže plně vyřešit dané protiprávní jednání.

V daných případech je doporučováno aplikovat důkladnou rehabilitaci na tuto určitou skupinu řidičů, kteří se dopouští opakovaných přestupků v silničním provozu. Je doporučováno, aby daným řidičům byla nařizována rehabilitace zahrnující psychologickou diagnostiku a cílené kurzy za účelem změny chování a postojů do budoucna, než jim opět bude obnoveno řidičské oprávnění. Tato zmíněná nařízení jsou povinně stanovena v některých zemích Evropské unie, o kterých se ještě budeme v následující kapitole podrobněji zmiňovat.

V případech, kde by byla zjištěna evidentní závislost, by měla být stanovena povinná léčba závislosti, a to v kombinaci s rehabilitačními programy. Také by u takových řidičů mělo být dáno stanovisko, aby řídili pouze taková vozidla, která jsou vybavena alkoholovým blokováním, například v podobě alkoholového zámku.

Také je ovšem nutno zmínit, že za recidivu porušování předpisů v dopravě hrozí až tresty odnětí svobody, které jsou zvýšené.³⁸

6. Opatření ke zvýšení bezpečnosti silničního provozu

Je obecně známo, že zvýšené vymáhání dopravního práva je velice důležitý a efektivní způsob, jak dosahovat výraznějších poklesů nedodržování stanovených pravidel silničního provozu a zároveň tím dosáhnout zlepšení bezpečnosti v silničním provozu.

Hlavním účelem vymáhání dopravního práva je předcházet dopravním přestupkům, a to za použití sankčního systému a zvýšení pravděpodobnosti být přistižen při páchání různých přestupků v silničním provozu. Aby daná pravděpodobnost přistižení byla dostatečně vysoká a napomohla tak ke snížení porušování pravidel v silničním provozu, musí být používaná opatření v silničním provozu dostatečně propagována, mít dlouhou dobu trvání, být jasně stanovená a musí u nich být nastavena dostatečná obtížnost se jim vyhnout.

Ve většině evropských států včetně České republiky patří mezi nejčastěji

³⁸ SCHAGEN, Ingrid van a Klaus MACHATA. BestPoint Criteria for BEST Practice Demerit POINT Systems The BestPoint Handbook Getting the best out of a Demerit Point System. 2012. [cit. 2022-03-10]. Dostupné také z: <https://etsc.eu/wp-content/uploads/2014/03/BPHandBook.pdf>

používané metody náhodné silniční kontroly spolu s dechovými zkouškami, a to za účelem dodržení jízdy bez ovlivnění alkoholem.

V České republice a dalších evropských zemích je stanovena nulová tolerance alkoholu, která je dle názoru autorky velice správně stanovena při tak závažné problematice v silničním provozu. Ovšem toto pravidlo není stanoveno ve všech zemích. Povolená hranice alkoholu za volantem se totiž v každém státu odlišuje. O povolené míře tolerovaného množství v Evropě se budeme podrobněji zmiňovat v následující kapitole. Kromě nulové tolerance alkoholu je v České republice a dalších státech EU také bodový systém. Účelem bodového systému je postihovat hlavně řidiče recidivisty, kteří se dopouštějí opakování přestupků v dopravě.

V ostatních zahraničních zemích jsou stanovena i specifická opatření v dopravě, jako je tomu například v Rakousku a Německu.

V Rakousku je stanovené povinné zdokonalování a dopravně-psychologické hodnocení opilých řidičů. Povinné zdokonalování řidičů cílí na řidiče, kteří se dopustili takových závažných přestupků, jako je jízda pod vlivem alkoholu a jízda nedovolenou rychlostí. Kurzy vztahující se přímo k problematice jízdy pod vlivem návykové látky jsou odděleny od ostatních kurzů. Daný kurz je povinný k navrácení řidičského průkazu. V rámci účinnosti bylo zaznamenáno snížení počtů recidivistů, kteří se podrobili uvedeného kurzu, oproti těm, kteří se jej neúčastnili. Za kurz jsou stanoveny poplatky, které se liší dle toho, jestli se jedná o první, nebo opakovanou účast. Při první účasti je částka 525 EUR (13 125 Kč) a za opakovanou účast je zvýšený poplatek na 630 EUR (15 750 Kč).

Dopravně-psychologické hodnocení opilých řidičů je povinně stanoveno u řidiče, u kterého bylo naměřeno 1,6 promile, případně pokud se řidič odmítne podrobit dechové zkoušce nebo odběru vzorku krve. Účelem kurzu je předpovědět určitou pravděpodobnost jízdy pod vlivem alkoholu, která by mohla nastat v budoucnu. Dané hodnocení je rovněž zpoplatněné.

V Německu jsou stanoveny rehabilitační semináře, které se zaměřují na řidiče začátečníky. Pokud se daný řidič dopustí přestupku v dopravě, kdy je ještě ve zkušební době, je pro něj povinně stanovený tento kurz. Účelem semináře je zabránění recidivě přestupků tím, aby se řidičům dostalo poučení o nebezpečnosti v dopravě. Řidičům by se pak následně mohla zvýšit motivace, aby

se chovali na silnicích bezpečněji a jednali s mnohem větší ohleduplností k ostatním.³⁹

7. Přestupkové a trestní řízení ČR

V této kapitole se budeme zabývat vymezením pojmů přestupek a trestný čin v rámci řízení pod vlivem návykové látky a jejich sankcemi. Navíc zde bude vymezena hranice, kterou se od sebe odlišují.

7.1 Bodový systém

Bodový systém České republiky funguje od roku 2006 a je upraven v zákoně č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). V daném zákoně je stanovena výše bodů za jednotlivé přestupky a trestné činy. Body jsou přičítány a je stanovený maximální limit 12 bodů.⁴⁰ Za každý jednotlivý přestupek se body přičítají. Může docházet i k odečítání bodů. Pokud se řidič ve stanovené době 1 roku od spáchání posledního přestupku nedopustí ničeho dalšího, jsou mu v daném případě odečteny 4 body z již nasbíraných bodů. Pokud má nižší počet bodů na kontě, jeho výsledek se vynuluje. Ovšem v případě, kdy u řidiče platí zákaz činnosti např. na jeden rok, neběží u něj v této lhůtě doba pro odečtení bodů.⁴¹

Pokud řidič dosáhne maximálního počtu 12 bodů, dojde u něj k vybodování a je následně vyzván k odevzdání řidičského průkazu a mezinárodního řidičského průkazu nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne doručení oznámení. Daný řidič pozbývá svého řidičské oprávnění uplynutím lhůty 5 pracovních dní

³⁹ Nejlepší příklady opatření pro zvýšení bezpečnosti silničního provozu – PDF Free Download. *Documents Professional Platform – PDF Download Free – ADOC.PUB* [online]. Copyright © 2022 ADOC.PUB. All rights reserved. [cit. 10.03.2022]. Dostupné z: <https://adoc.pub/nejlepi-piklady-opateni-pro-zvyeni-bezpenosti-silniniho-prov.html>

⁴⁰ PŘESTUPKY V SILNIČNÍ DOPRAVĚ V ČESKÉ REPUBLICE, BODOVÝ SYSTÉM ŘIDIČŮ V ČESKÉ REPUBLICE, NĚMECKU A POLSKU A ŘEŠENÍ DOPRAVNÍHO PŘESTUPKU POLICIÍ ČR A NA OBECNÍM ÚŘADU OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ S NÁVRHY ZMĚN. [online]. [cit. 28.02.2022]. Dostupné z: <https://pernerscontacts.upce.cz/index.php/perner/article/view/1695/1632>

⁴¹ Bodový systém pokut 2021 – Portál řidiče. *Portál řidiče – Vše pro motoristy* [online]. Copyright © Portalridice.cz [cit. 01.03.2022]. Dostupné z: <https://www.portalridice.cz/clanek/vseobecny-prehled-o-fungovani-bodoveho-systemu-a-pokut>

ode dne, v němž mu bylo oznámení doručeno.⁴² Spolu s tím logicky dochází k zákazu řízení, a to v době trvání 1 roku. Po uplynutí lhůty 1 roku se může zažádat o navrácení řidičáku. Musí ale splnit 3 podmínky. Nutností je podstoupit psychologické vyšetření, lékařskou prohlídku a přezkoušení v autoškole.⁴³

7.2 Přestupková oblast

Pojem přestupek je definován v § 5 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, který uvádí, že *“přestupkem je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.”*⁴⁴

V České republice je zákonem stanovena nulová tolerance naměřeného alkoholu za volantem. Z toho důvodu by se mohlo zdát, že v případě, že je při silniční kontrole řidič na výzvu policisty podroben orientační dechové zkoušce a je naměřená hodnota alkoholu v krvi větší než 0, ihned hrozí řidiči určitá sankce. Její hranice ovšem není tak nulová, jak by se mohlo zdát. Je totiž součtem dvou odchylek a vychází na < 0,24 ‰ při dechové zkoušce pomocí analyzátoru dechu a < 0,20 ‰ při rozboru krve.⁴⁵

Řidič, který řídí vozidlo pod vlivem alkoholu a je mu ze strany policisty naměřena hodnota do 1 promile alkoholu v krvi, se tak dopouští přestupku dle § 125c odst. 1 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů. Ovšem řidič, který řídí nemotorové vozidlo (v podobě jízdního kola nebo koloběžky) pod vlivem alkoholu, se při naměřené hodnotě nad 1 promile alkoholu v krvi rovněž dopouští přestupku podle § 125c

⁴² PŘESTUPKY V SILNIČNÍ DOPRAVĚ V ČESKÉ REPUBLICĚ, BODOVÝ SYSTÉM ŘIDIČŮ V ČESKÉ REPUBLICĚ, NĚMECKU A POLSKU A ŘEŠENÍ DOPRAVNÍHO PŘESTUPKU POLICIÍ ČR A NA OBECNÍM ÚŘADU OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ S NÁVRHY ZMĚN. [online]. [cit.28.02.2022]. Dostupné z:<https://pernerscontacts.upce.cz/index.php/perner/article/view/1695/1632>

⁴³ Bodový systém pokut 2021 – Portál řidiče. *Portál řidiče – Vše pro motoristy* [online]. Copyright © Portalridice.cz [cit. 01.03.2022]. Dostupné z:<https://www.portalridice.cz/clanek/vseobecny-prehled-o-fungovani-bodoveho-systemu-a-pokut>

⁴⁴ 250/2016 Sb. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. *Zákony pro lidi – Sbíрка zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 14.02.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-250/zneni-20220201>

⁴⁵ Jaká je v zahraničí tolerance alkoholu za volantem? | Yespojisteni.cz. *YesPojištění.cz | Rychlé porovnání pojištění online* [online]. [cit. 14.02.2022]. Dostupné z: <https://www.yespojisteni.cz/blog/jaka-je-v-zahranici-tolerance-alkoholu-za-volantem/>

odst. 1 písm. c) již zmiňovaného zákona č. 361/2000 Sb., jehož znění si zde následovně rozebereme.⁴⁶

Kromě vymezené hranice naměřené hodnoty promile alkoholu v krvi se také dopouští přestupku jedinec, který se odmítne podrobit na výzvu policisty orientačnímu vyšetření na přítomnost návykové látky a následnému lékařského vyšetření, které je spojené s odběrem krve a moči dle §125c odst. 1 písm. d) zákona č.361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, v platném znění.

Přestupky související s návykovými látkami v dopravě jsou shrnuty v již zmiňovaném zákoně č. 361/2000 Sb.

Stanovení jiných návykových látek než alkohol a jejich limitních hodnot, při jejichž dosažení v krevním vzorku řidiče se daný řidič považuje za ovlivněného takovou návykovou látkou, je upraveno v Nařízení vlády č. 41/2014 Sb., o stanovení jiných návykových látek a jejich limitních hodnot, při jejichž dosažení v krevním vzorku řidiče se řidič považuje za ovlivněného takovou návykovou látkou. Při dosažení této uvedené hranice je pachatel odpovědný za spáchání přestupku podle § 125c zákona č.361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů.⁴⁷

7.2.1 Přestupkové sankce

Policisté mohou řidiči udělit pokutu, trestné body nebo až zákaz řízení. Jak bylo v předchozí podkapitole vysvětleno, přestupek se řeší podle množství alkoholu v těle a rovněž i podle daného množství se pohybují výše sankcí, které jsou níže uvedené podle zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích:

- **Řízení ve stavu vylučující způsobilost: § 125c/1c)**

⁴⁶ Řidiči pod vlivem návykových látek – Policie České republiky. *Úvodní strana – Policie České republiky* [online]. Copyright © 2021 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 14.02.2022]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/krajske-reditelstvi-policie-lbk-zpravodajstvi-ridici-pod-vlivem-navykovych-latek.aspx>

⁴⁷ *Veda.polac.cz – Odborné periodikum Policejní akademie České republiky v Praze © Policejní akademie ČR ISSN 2571-4589 pro online verzi.* [online]. Copyright © [cit. 15.02.2022]. Dostupné z: <https://veda.polac.cz/wp-content/uploads/2018/11/012018%C5%98idi%C4%8Di-pod-vlivem-n%C3%A1vykov%C3%BDch-l%C3%A1tek.pdf>

Pokuta v rozmezí 25 000–50 000 Kč, 7 trestných bodů do karty řidiče, zákaz řízení na 1–2 roky.

- **Řízení pod vlivem alkoholu (do 0,3 promile) – § 125c/1b)**

Zákon na tento přestupek pohlíží tak, že se ho daný řidič dopouští, pokud nadýchá jakoukoliv hodnotu mezi rozpětím 0 až 0,3 ‰, ale jak již bylo zmiňováno v přestupkové oblasti, v praxi se řidič dopouští přestupku až ve chvíli, kdy je mu naměřena nadýchaná mezi hodnotou nad **0,24 ‰ až 0,3 ‰**. Tyto hodnoty již totiž vypovídají o zbytkovém alkoholu v krvi.

Pokuta se pohybuje v rozmezí 2 500–20 000 Kč, zákaz činnosti na 6 měsíců až 1 rok, ovšem bez trestných bodů.⁴⁸

- **Řízení pod vlivem alkoholu (nad 0,3 až 1 promile) – § 125c/ 1b)**

*“Platí pro řízení vozidla bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo v takové době po jeho požití, po kterou je řidič ještě pod vlivem alkoholu, je-li zjištěný obsah alkoholu u řidiče vyšší než 0,3 promile, nebo řízení vozidla bezprostředně po užití jiné návykové látky nebo v takové době po užití jiné návykové látky, po kterou je řidič ještě pod jejím vlivem”.*⁴⁹

Pokuta je v rozmezí 2 500–20 000 Kč, 7 trestných bodů do karty řidiče, hrozí zákaz řízení v délce 6 měsíců až 1 rok.

- **Odmítnutí testu na alkohol/návykové látky: § 125c/1d)**

Je možné odmítnout jak orientační test na místě zastavení hlídkou, tak i odvoz na odběr krve. Tento typ přestupku nelze řešit na místě v podobně udělení příkazu na místě (dříve bloková pokuta), ale je s řidičem zahájeno správní řízení. Hrozí pokuta v rozmezí 25 000–50 000 Kč, 7 trestných bodů a zákaz řízení v délce 1–2 roky.

⁴⁸ Bodový systém: S kolika promile za volantem vás policie nejspíš pustí? . *Garáž.cz* [online]. Copyright © 1996 [cit. 18.02.2022]. Dostupné z: <https://www.garaz.cz/clanek/prestupky-spojene-s-alkoholem-za-volantem-21001039>

⁴⁹ 361/2000 Sb. Zákon o provozu na pozemních komunikacích. *Zákony pro lidi – Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 28.02.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361/zneni-20220201?text=bo-dov%C3%BD>

- **Řízení nemotorového vozidla (jízdní kolo, koloběžka) pod vlivem alkoholu:**

Při řízení nemotorového vozidla při hladině do 1 promile alkoholu v krvi je pokuta 2 500–20 000 Kč. Nad 1 promile se výše pokuty pohybuje v rozmezí 25 000–50 000 korun.⁵⁰ V případě, že se cyklista odmítne podrobit dechové zkoušce nebo odbornému lékařskému vyšetření, hrozí mu pokuta od 25 000 Kč do 50 000 Kč.⁵¹

7.3 Trestně právní oblast

Pojem trestný čin je vymezen v ustanovení § 13 zákona č. 40/2009 Sb. trestního zákoníku, kde je uvedeno, že: *”trestným činem je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně”*.⁵²

V případě řízení motorového vozidla se jedná o trestný čin, pokud je naměřena hodnota nad 1 promile alkoholu v krvi. V daném případě jsou zahájeny úkony trestního řízení pro přečin podle § 274 zákona č. 40/2009 Sb. trestního zákoníku, který nese označení „Ohrožení pod vlivem návykové látky“.⁵³ Případ je šetřen jako trestný čin, neboť řidič vykonával činnost v podobě řízení motorového vozidla ve stavu vylučujícím způsobilost.

Stav vylučující způsobilost k řízení motorového vozidla je podmínkou trestní odpovědnosti. V trestním zákoníku je tedy vymezen zákaz vykonávat určitá zaměstnání nebo činnosti ve stavu vylučujícím způsobilost, který si pachatel přivodil vlivem návykové látky, během které řidič mohl ohrozit život nebo zdraví lidí či způsobit značnou škodu na majetku a jehož hladina alkoholu v krvi činila nejméně 1,00 g/kg neboli 1 promile.

⁵⁰ Cyklista a alkohol – iVELO. *iVelo.cz – vše o cyklistice na jednom místě* [online]. Copyright © [cit. 28.07.2022]. Dostupné z: https://www.iveelo.cz/casopis_clanek/cyklo-2013-1-ukazka2/

⁵¹ Mohou cyklisté pít alkohol? . *Blog Hubaté černošky* [online]. Copyright © Jan Kuthan [cit. 28.07.2022]. Dostupné z: <https://blog.hubatacernoska.cz/mohou-cykliste-pit-alkohol>

⁵² 40/2009 Sb. Trestní zákoník. *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 16.02.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

⁵³ Řidiči pod vlivem návykových látek – Policie České republiky. *Úvodní strana – Policie České republiky* [online]. Copyright © 2021 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 16.02.2022]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/krajske-reditelstvi-policie-lbk-zpravodajstvi-ridici-pod-vlivem-navykovych-latek.aspx>

Pokud je řidič pod vlivem jiné návykové látky než alkohol, musí být zjištěný druh návykové látky, její množství a jaká byla míra ovlivnění řidiče touto látkou. Nestačí zde pouhé zjištění, že řidič byl v době řízení pod vlivem jiné návykové látky než alkoholu, které jej tak dostalo do stavu vylučujícím způsobilost k výkonu této činnosti ve smyslu § 274 trestního zákona.⁵⁴ Zjišťování ovlivnění určitou návykovou látkou je zpravidla za pomoci znalce.

V rámci množství návykových látek v krvi řidiče ohledně zahájení trestního stíhání pro trestný čin Ohrožení pod vlivem návykové látky zaujal Nejvyšší soud stanovisko ke dni 21. 10. 2020 pod označením: Tpjn 300/2020 Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu k trestní odpovědnosti řidiče motorového vozidla ovlivněného jinou návykovou látkou než alkoholem za přečin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 trestního zákoníku. V jeho znění byly stanoveny hodnoty koncentrace návykových látek v krvi, při jejichž zjištění lze usuzovat, že se řidič nachází ve stavu vylučujícím způsobilost řídit. Zároveň dle tohoto ustanovení konstatoval, že dosažením výše uvedených hodnot bude postačující znalecký posudek nebo odborné vyjádření z oboru zdravotnictví, přesněji odvětví toxikologie za účelem zjištění výše koncentrace příslušné návykové látky. Rovněž stanovil situace, v nichž bude nadále nutné přistoupit ke zpracování znaleckých posudků z ostatních oborů.⁵⁵

Dle § 274 Ohrožení pod vlivem návykové látky trestního zákoníku vyplývá, že řidič bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti. Stejným způsobem bude potrestán řidič, pokud způsobí havárii, dopravní nehodu, jinému ublíží na zdraví nebo způsobí větší škodu na cizím majetku anebo pokud řídí hromadný dopravní prostředek či spáchal takový čin v posledních dvou letech. Ovšem pouze s tím rozdílem, že v daném případě se trest odnětí svobody pohybuje v rozmezí od šesti měsíců do tří let.⁵⁶

⁵⁴ Řidiči pod vlivem návykových látek – Policie České republiky. *Úvodní strana – Policie České republiky* [online]. Copyright © 2021 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 19.02.2022]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/krajske-reditelstvi-policie-lbk-zpravodajstvi-ridici-pod-vlivem-navykovych-latek.aspx>

⁵⁵ *Adiktologie v preventivní a léčebné praxi | Webové stránky časopisu* [online]. Copyright © [cit. 19.02.2022]. Dostupné z: <https://www.aplp.cz/wp-content/uploads/2021/04/07fidesova.pdf>

⁵⁶ Řidiči pod vlivem návykových látek – Policie České republiky. *Úvodní strana – Policie České republiky* [online]. Copyright © 2021 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 16.02.2022]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/krajske-reditelstvi-policie-lbk-zpravodajstvi-ridici-pod-vlivem-navykovych-latek.aspx>

U řidičů nemotorových vozidel lze také klasifikovat trestný čin Ohrožení pod vlivem návykové látky, a to v případě závažnějšího jednání, pokud je cyklista natolik opilý, že ohrožuje život či zdraví osob nebo je způsobena značná škoda na majetku.⁵⁷

7.3.1 Trestní sankce

- **Ohrožení pod vlivem návykové látky (nad 1 promile) – § 274 TZ**

Při řízení motorového vozidla hrozí pokuta ve výši 25 000–50 000 korun, 7 trestných bodů, zákaz řízení na 1–2 roky a trest odnětí svobody až ve výši 1 roku.⁵⁸

7.4 Hranice mezi přestupkem a trestným činem

Jak již bylo zmíněno, za přestupek je považováno samotné odmítnutí se podrobit orientačnímu testu či následujícímu lékařskému vyšetření, které souvisí s odběrem tělních tekutin dle § 125c odst. 1 písm. d) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích. Na daného jedince je pak pohlíženo, jako kdyby řídil pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek. V daném případě je sankce vyšší, než jakou ukládá přestupek řízení pod vlivem alkoholu do 1 promile. Ovšem v případě postihu za trestný čin je nutné dokázat, že se jedinec nacházel ve stavu vylučujícím řídit vozidlo, které způsobil alkohol nebo jiná návyková látka.⁵⁹

V rámci alkoholu je hranice mezi přestupkem a trestným činem určena dle zjištěné hodnoty alkoholu v krvi. Za přestupek se považuje, pokud je zjištěný obsah alkoholu u řidiče nižší než 1 promile. Při hodnotě nad 1 promile zjištěné hodnoty obsahu alkoholu v krvi se jedná již o trestný čin podle § 274 trestního zákoníku, který je pod označením Ohrožení pod vlivem návykové

⁵⁷ Řízení pod vlivem alkoholu: Tresty 2021 | Drogovy-test.cz. *Drogový test – testy na THC (marihuanu), pervitin, nikotin, extázi a další – BMS Company s.r.o.* [online]. Copyright © BMS Company s.r.o. Všechna práva vyhrazena. [cit. 15.02.2022]. Dostupné z: <https://www.drogovy-test.cz/blog/clanky/rizeni-pod-vlivem-alkoholu>

⁵⁸ Řízení pod vlivem alkoholu: Tresty 2021 | Drogovy-test.cz. *Drogový test – testy na THC (marihuanu), pervitin, nikotin, extázi a další – BMS Company s.r.o.* [online]. Copyright © BMS Company s.r.o. Všechna práva vyhrazena. [cit. 06.03.2022]. Dostupné z: <https://www.drogovy-test.cz/blog/clanky/rizeni-pod-vlivem-alkoholu>

⁵⁹ BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy V Dopravě*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8.

látky.⁶⁰ Tato hranice byla stanovena Nejvyšším soudem, který určil hranici vylučující způsobilost k řízení motorového vozidla na hodnotu 1,00 g/kg. To znamená, že řidič motorového vozidla není schopen bezpečně ovládat vozidlo, pokud hladina alkoholu v jeho krvi překročí hranici 1 promile.⁶¹

Dalším hlediskem dle § 274 je pokud řidič způsobí havárii, dopravní nehodu, jinému ublíží na zdraví nebo větší škodu na cizím majetku a nebo pokud řídí hromadný dopravní prostředek či spáchal takový čin v posledních dvou letech. V daném případě se trest odnětí svobody pohybuje v rozmezí od šesti měsíců do tří let.⁶²

U jiných návykových látek byly stanoveny limitní hodnoty, které určují hranici mezi dopravním přestupkem a trestným činem, které jsou vymezeny v uvedené tabulce.

Tabulka 3. Hodnoty návykových látek v krev. vzorku pro účely přestupkového a trestního řízení ⁶³

Mezinárodní nechráněný název návykové látky v českém jazyce	Hodnota návykové látky v krevním vzorku (ng/ml)	
	PŘESTUPKY Nařízení vlády č. 41/2014 Sb.	TRESTNÉ ČINY Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu čj. Tpjn 300/2020
Delta-9-tetrahydrokanabinol (9-THC)	2	10
Methamfetamin	25	150
Amfetamin	25	150
3,4-Methylendioxyamfetamin (MDMA)	25	150
3,4-Methylendioxyamfetamin (MDA)	25	150
Benzoyllegonin	25	nestanoveno
Kokain	25	75
Morfin	10	200

⁶⁰ ŘÍZENÍ POD VLIVEM – Právní poradna A.N.O.. *Úvodní stránka – Právní poradna A.N.O.* [online]. Copyright © 2022 [cit. 19.02.2022]. Dostupné z: <https://poradna.asociace.org/pravni-informace/řízení-pod-vlivem/>

⁶¹ Určení hranice mezi přestupkem a trestným činem | epravo.cz. *EPRAVO.CZ – Váš průvodce právem – Sbírka zákonů, judikatura, právo* [online]. Copyright © EPRAVO.CZ [cit. 19.02.2022]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/urceni-hranice-mezí-prestupkem-a-trestnym-cinem-v-doprave-pri-poziti-alkoholu-110783.html>

⁶² Řidiči pod vlivem návykových látek – Policie České republiky. *Úvodní strana – Policie České republiky* [online]. Copyright © 2021 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 16.02.2022]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/krajske-reditelstvi-policie-lbk-zpravodajstvi-ridici-pod-vlivem-navykovych-latek.aspx>

⁶³ Zdroj: *Poradna.asociace.org* [online]. [cit. 16.02.2022]. Dostupné z : <https://poradna.asociace.org/pravni-informace/řízení-pod-vlivem/>

U řidičů nemotorových vozidel se jedná stále o přestupek i v případě, že hladina alkoholu v krvi cyklisty překročí hranici 1 promile. Ovšem liší se výše pokut za přestupek dle naměřeného promile alkoholu. Při hladině do 1 promile alkoholu v krvi hrozí pokuta až 20 000 Kč a od 1 promile až 50 000 korun.⁶⁴ Přestupek je také udělován za odmítnutí se podrobit dechové zkoušce nebo odbornému lékařskému vyšetření, kdy hrozí výše pokuty až do 50 000 Kč.

Trestný čin, který je klasifikován jako Ohrožení pod vlivem návykové látky, je udělován v závažnějších případech, kdy je řidič tak opilý, že ohrožuje zdraví či život osob nebo je jím způsobena značná škoda na majetku.

8. Statistická data

V této kapitole uvedeme statistické údaje z aktuálních dat Nejvyššího státního zastupitelství, přičemž bude čerpáno ze Zprávy o činnosti státního zastupitelství za rok 2020 a 2019. Tyto zprávy totiž obsahují analytické podklady zohledňující stav a vývoj kriminality. Z těchto údajů se zaměříme na trestnou činnost v dopravě se zohledněním na celkovou kriminalitu. Konkrétně se budeme zaměřovat na vyhodnocení stavu trestného činu podle § 274 trestního zákoníku Ohrožení pod vlivem návykové látky v rozmezí uvedených let.

Mimo to v této kapitole také uvedeme i statistická data Policie České republiky a Ministerstva dopravy, kde se zaměříme na nehody v silniční dopravě, které byly způsobené pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek. Také zmíníme statistický přehled nejčastěji evidovaných přestupků a trestných činů.

8.1 Statistické údaje dle druhu kriminality

Se zaměřením na trestnou činnost v dopravě za rok 2020, tak v daném roce činil podíl 29,7 % z celkové kriminality. V minulém roce 2019 činil tento podíl 26,6 %. Můžeme si tedy povšimnout znatelného navýšení, které se každým rokem zvyšuje (v roce 2018 byl podíl 24,1 %).⁶⁵

⁶⁴ Cyklista a alkohol – iVELO. *iVelo.cz – vše o cyklistice na jednom místě* [online]. Copyright © [cit. 28.07.2022]. Dostupné z: https://www.iveho.cz/casopis_clanek/cyklo-2013-1-ukazka2/

⁶⁵ Zpráva o činnosti národního korespondenta pro mimořádné události, trestné činy v dopravě, proti životnímu prostředí a pro ochranu kulturních památek za rok 2020 [online]. 2021, [cit. 2022-02-21]. Dostupné z: https://verejnazaloba.cz/wp-content/uploads/2021/06/Doprava_2020.pdf

Trestní zákoník č. 40/2009 Sb. obsahuje úpravu uvedených skutkových podstat trestných činů, které je na místě zahrnovat pod trestné činy v silniční dopravě. Je jimi uvedené:

- Usmrcení z nedbalosti (§ 143 trestního zákoníku),
- Těžké ublížení na zdraví z nedbalosti (§ 147 trestního zákoníku),
- Ublížení na zdraví z nedbalosti (§ 148 trestního zákoníku),
- Neposkytnutí pomoci (§ 150 trestního zákoníku),
- Neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku (§ 151 trestního zákoníku),
- Neoprávněné užívání cizí věci (§ 207 trestního zákoníku),
- Obecné ohrožení z nedbalosti (§ 273 trestního zákoníku),
- Ohrožení pod vlivem návykové látky (§ 274 trestního zákoníku),
- Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání (§ 337 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku).⁶⁶

Z výše uvedených trestných činů v silniční dopravě, z hlediska konkrétního druhu - Trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky (§ 274 trestního zákoníku), ten zároveň zůstává jedním z nejčtenějších trestných činů v rámci celkové kriminality.

Za rok 2020 bylo pro zmíněný trestný čin stíháno a vyřízeno ve zkráceném přípravném řízení 10 788 osob. V porovnání s minulým rokem byl rozdíl stíhaných osob snížen o 281 (11 069) oproti roku 2019.

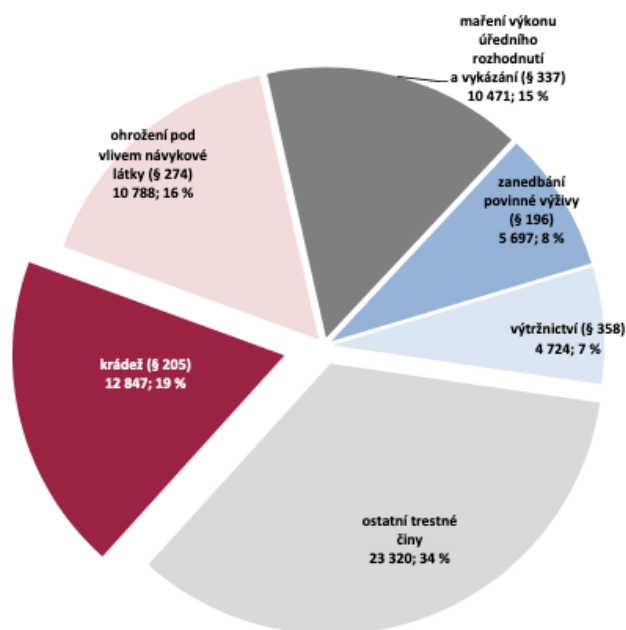
V rámci procentuálního hlediska z celkové kriminality se v roce 2020 jednalo o podíl 16 % a za rok 2019 12 % ze všech pachatelů, vůči nimž bylo vedeno trestní stíhání nebo zkrácené přípravné řízení.⁶⁷

⁶⁶ AKUTNE.CZ: Úvod - portál akutní medicíny [online]. Copyright © 2022 [cit. 21.02.2022] Dostupné z: <https://www.akutne.cz/res/publikace/08-r-i-ka.pdf>

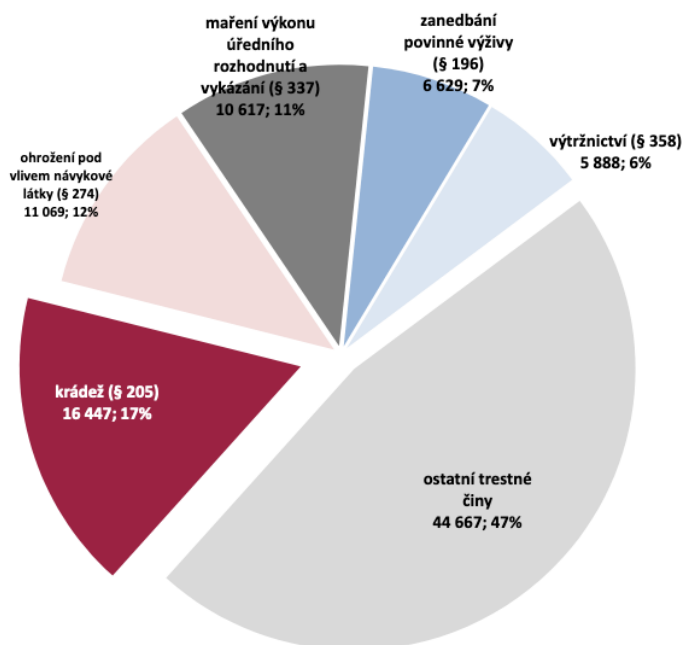
⁶⁷ Zpráva o činnosti národního korespondenta pro mimořádné události, trestné činy v dopravě, proti životnímu prostředí a pro ochranu kulturních památek za rok 2020 [online]. 2021, [cit. 2022-02-21]. Dostupné z: https://verejnazaloba.cz/wp-content/uploads/2021/06/Doprava_2020.pdf

Podíl na celkové kriminalitě v letech 2020 a 2019 můžeme vidět v uvedených grafech:

Graf 2. Podíl na celkové kriminalitě v roce 2020 ⁶⁸

Graf 3. Podíl na celkové kriminalitě v roce 2019 ⁶⁹

⁶⁸ RŮŽIČKA, Miroslav. *K nebezpečné jízdě v silniční (železniční) dopravě* [online]. [cit. 21.02.2022]. Dostupné z: <https://www.akutne.cz/res/publikace/08-r-i-ka.pdf>

⁶⁹ RŮŽIČKA, Miroslav. *K nebezpečné jízdě v silniční (železniční) dopravě* [online]. [cit. 21.02.2022]. Dostupné z: <https://www.akutne.cz/res/publikace/08-r-i-ka.pdf>

8.2 Statistické údaje dopravní nehodovosti

V této podkapitole uvedeme data z Ročenky nehodovosti na pozemních komunikacích v České republice za rok 2020, kde se zaměříme konkrétně na nehody pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek. U nehod zaviněných pod vlivem jiných návykových látek, než je alkohol, bude stanoveno i širší rozpětí let v rozmezí let 2011–2020.

8.2.1. Nehody zaviněné pod vlivem alkoholu

Při vyhodnocování dopravní nehodovosti za rok 2020 se zaměříme na nehody zaviněné pod vlivem alkoholu. Celkem bylo způsobeno 4 486 dopravních nehod, zemřelo při nich 50 osob, 173 bylo těžce zraněno a 1 852 bylo zraněno lehce. Ve srovnání s rokem 2019 se jedná o celkový pokles o 141 nehod (4 627), klesly ztráty na životech o 3 osoby (53) a snížil se i počet těžce zraněných o 49 osob (222) a lehce zraněných o 113 osob (1 965). Po celkovém srovnání s rokem 2019 byl znatelný pokles ve všech zmíněných rizikových oblastech.

V rámci naměřeného promile alkoholu u viníka dopravních nehod bylo spácháno nejvíce nehod v počtu 2 872 a smrtelných nehod zde bylo rovněž nejvíce v počtu 22 při naměřené hodnotě alkoholu nad 1,5 ‰ a více. I u tohoto kritéria byl znatelný pokles oproti roku 2019, tj. o 51 nehod méně (2 923) a pod touto naměřenou hladinou alkoholu bylo napácháno o 8 smrtelných nehod méně (30) než rok předchozí.⁷⁰

Tabulka 4: Nehody zaviněné pod vlivem alkoholu a drog ⁷¹

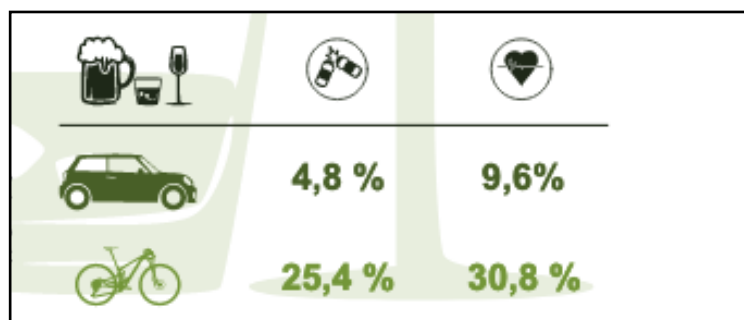
Nehody zaviněné pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek;; rok 2020		+ / -		+ / -
Alkohol u viníka do 0,24‰	163	8	1	-4
Alkohol u viníka 0,24 až 0,5‰	284	-41	3	1
Alkohol u viníka 0,6 až 0,8‰	250	-36	7	6
Alkohol u viníka 0,8 až 1,0‰	191	-18	3	2
Alkohol u viníka 1,0 až 1,5‰	671	1	10	2
Alkohol u viníka 1,5‰ a více	2 872	-51	22	-8
Alkohol a drogy	55	-4	4	-2
ALKOHOL CELKEM	4 486	-141	50	-3
DROGY CELKEM	261	-8	12	3

⁷⁰ Úvodní strana – Policie České republiky [online]. Copyright © [cit. 22.02.2022]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/soubor/rocenka-nehodovosti-2020-pdf.aspx>

⁷¹ STRAKA, Jan; PELEŠKOVÁ, Jana. *Ročenka nehodovosti na pozemních komunikacích za rok 2020* [online]. červen 2021 [cit. 22.02.2022]. Dostupné z: file:///Users/linda/Downloads/Ro%C4%8Denka_nehodovosti_2020-1.pdf

Při porovnání nehodovosti v rámci řidičů motorových a nemotorových vozidel za rok 2020 bylo zjištěno, že bylo řidiči motorových vozidel způsobeno celkem 3 630 nehod pod vlivem alkoholu, tedy o 49 méně (3 679) oproti roku 2019, což představuje 4,8 % jimi zaviněných nehod a 9,6 % usmrčených osob za rok 2020. Řidiči nemotorových vozidel (uvedení cyklisté) zavinili znatelně více nehod oproti řidičům motorových vozidel v rámci procentuálního hlediska, které činilo 25,4 % zaviněných nehod, a zároveň i z hlediska usmrčených osob jejich vinou, kde se jednalo o 30,8 %. Ohledně porovnání roku 2020 s 2019 se zřeteltem na procentuální hledisko zaviněných nehod pod vlivem alkoholu řidiči nemotorových vozidel došlo ke snížení o 2,3 % zaviněných nehod oproti roku 2019 (27,7 %), ale naopak z hlediska usmrčených jejich vinou došlo ke zvýšení o 8,6 % oproti minulému roku (22,2 %).⁷²

Tabulka 5: Nehody zaviněné řidiči motorových a nemotorových vozidel pod vlivem alkoholu za rok 2020 ⁷³

8.2.2 Nehody zaviněné pod vlivem jiných návykových látek

Policie v rozmezí let 2011–2020 celkem řešila 2 253 nehod zaviněných pod vlivem jiných návykových látek, než je alkohol, a s nimi spojenými úmrtími s počtem 86 lidských životů.

Dle uvedeného rozpětí let od 2011 do 2020 bylo nejvíce nehod způsobeno v roce 2019 s počtem 269 nehod. V rámci ztrát na lidských životech došlo k nejvyšším ztrátám v roce 2018 s počtem 14 úmrtí. Z hlediska porovnání roku

⁷² Úvodní strana – Policie České republiky [online]. Copyright © [cit. 28.07.2022]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/soubor/rocenka-nehodovosti-2020-pdf.aspx>

⁷³ STRAKA, Jan; PELEŠKOVÁ, Jana. *Ročenka nehodovosti na pozemních komunikacích za rok 2020* [online]. červen 2021 [cit.28.07.2022]. Dostupné z: file:///Users/linda/Downloads/Ro%C4%8Denka_nehodovosti_2020-1.pdf

2020 s 2019 ohledně celkové nehodovosti zaviněné pod vlivem jiných návykových látek došlo za rok 2020 ke snížení o 8 nehod oproti minulému roku, naopak v rámci počtu vyhaslých životů došlo ke zvýšení o 3 ztráty na lidských životech, viz tabulka níže uvedená.⁷⁴

Tabulka 6. Nehody zaviněné pod vlivem jiných návykových látek v přehledu let ⁷⁵

Nehody zaviněné pod vlivem jiných návykových látek 2011 - 2020		
rok	počet nehod	počet ztrát na lidských životech
2011	149	8
2012	154	3
2013	213	10
2014	220	4
2015	245	12
2016	251	10
2017	231	4
2018	260	14
2019	269	9
2020	261	12

8.3 Statistické údaje přestupků a trestných činů v dopravě

Podle Ministerstva dopravy se trestný čin Ohrožení pod vlivem návykové látky dle § 274 trestního zákoníku řadí mezi 10 nejčastěji evidovaných bodovaných přestupků a trestných činů v dopravě. V rámci porovnání let 2020 a 2019 došlo v roce 2020 k zaevidování 6 278 činů (v podílu 1,91 %), při kterých bylo udělováno 7 trestných bodů v rámci bodového systému za tento trestný čin. Oproti roku 2019, kdy bylo zaevidováno 7 523 daných činů (podíl 1,93%), došlo v roce 2020 k poklesu o počet 1 245.⁷⁶

Níže je uvedena tabulka s přehledem těchto 10 nejčastěji evidovanými přestupky a trestnými činy v porovnání s rokem 2019.

⁷⁴ Úvodní strana – Policie České republiky [online]. Copyright © [cit. 22.02.2022]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/soubor/rocenka-nehodovosti-2020-pdf.aspx>

⁷⁵ STRAKA, Jan; PELEŠKOVÁ, Jana. Ročenka nehodovosti na pozemních komunikacích za rok 2020 [online]. červen 2021 [cit. 22.02.2022]. Dostupné z: file:///Users/linda/Downloads/Ro%C4%8Denka_nehodovosti_2020-1.pdf

⁷⁶ Ministerstvo dopravy ČR – Domovská stránka [online]. Copyright © [cit. 10.03.2022]. Dostupné z: [https://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Silnicni-doprava/Statistiky-k-bodovemu-hodnoceni/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu-za-rok-2-\(5\)/BS2020B-2.pdf.aspx](https://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Silnicni-doprava/Statistiky-k-bodovemu-hodnoceni/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu-za-rok-2-(5)/BS2020B-2.pdf.aspx)

Tabulka 7. Přehled nejčastěji evidovaných přestupků a trestných činů v letech 2019 a 2020 ⁷⁷

Jednání	Body	2019		2020	
		Počet	Podíl	Počet	Podíl
1 při řízení vozidla překročí nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou zvláštním právním předpisem nebo dopravní značkou v obci o méně než 20 km/h (ale více než 5 km/h)	2	122027	31,29%	97679	29,71%
2 při řízení vozidla drží v ruce nebo jiným způsobem telefonní přístroj nebo jiné hovorové nebo záznamové zařízení	2	62977	16,15%	57012	17,34%
3 porušení povinnosti být za jízdy připoután bezpečnostním pásem nebo užít ochrannou přilbu	3	60905	15,62%	46822	14,24%
4 při řízení vozidla překročí nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou zvláštním právním předpisem nebo dopravní značkou v obci o 20 km/h a více	3	35277	9,05%	33209	10,10%
5 při řízení vozidla překročí nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou zvláštním právním předpisem nebo dopravní značkou mimo obec o méně než 30 km/h (ale více než 10 km/h)	2	29690	7,61%	25471	7,75%
6 při řízení vozidla nedá přednost v jízdě v případech, ve kterých je povinen dát přednost v jízdě	4	14379	3,69%	12198	3,71%
7 při řízení vozidla překročí nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou zvláštním právním předpisem nebo dopravní značkou mimo obec o 30 km/h a více	3	8519	2,18%	8431	2,56%
8 při řízení vozidla nezastaví vozidlo na signál, který mu příkazuje zastavit vozidlo podle zvláštního právního předpisu nebo na pokyn "Stůj" daný při řízení provozu na pozemních komunikacích anebo při dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích osobou k tomu oprávněnou	5	9051	2,32%	7120	2,17%
9 ohrožení pod vlivem návykové látky - výkon zaměstnání nebo jiné činnosti, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, ve stavu vylučujícím způsobilost, který si pachatel přivodil vlivem návykové látky	7	7523	1,93%	6278	1,91%
10 řídí motorové vozidlo a není držitelem příslušné skupiny nebo podskupiny řidičského oprávnění	4	6595	1,69%	6096	1,85%
ostatní		32979	8,46%	28414	8,64%
celkem			389950		328730

Při konkrétním zaměření na přestupky a trestné činy za jízdu pod vlivem návykových látek bylo podle Ministerstva dopravy za rok 2020 zaevidováno 19 339 přestupků a trestných činů oproti roku 2019, kdy bylo evidováno 21 814 přestupků a trestných činů. V letošním roce tak došlo ke snížení o 2 475 zaevidovaných deliktů.

Podrobný přehled jednotlivých přestupků a trestných činů za jízdu pod vlivem návykových látek za rok 2020 je vidět v následující tabulce.

⁷⁷ TECL, Jan. *INFORMACE o stavu bodového systému v České republice Přestupky a trestné činy* [online]. [cit. 10.03.2022]. Dostupné z: [https://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Silnicni-doprava/Statistiky-k-bodovemu-hodnoceni/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu-za-rok-2-\(5\)/BS2020B-2.pdf.aspx](https://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Silnicni-doprava/Statistiky-k-bodovemu-hodnoceni/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu-za-rok-2-(5)/BS2020B-2.pdf.aspx)

Tabulka 8. Přehled přestupků a trestných činů za jízdu pod vlivem návykových látek za rok 2020 ⁷⁸

Jednání	Právní předpis	Body	Počet	Průměrně na den
ohrožení pod vlivem návykové látky - výkon zaměstnání nebo jiné činnosti, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, ve stavu vylučujícím způsobilost, který si pachatel přivodil vlivem návykové látky	40/2009 Sb. par. 274 odst. 1	7	6278	17,15
ohrožení pod vlivem návykové látky - výkon zaměstnání nebo jiné činnosti, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, ve stavu vylučujícím způsobilost, který si pachatel přivodil vlivem návykové látky - se způsobením havárie, dopravní nebo jiné nehody, ublížením jinému na zdraví nebo způsobením větší škody na cizím majetku nebo jiného závažného následku	40/2009 Sb. par. 274 odst. 2 písm. a	7	1418	3,87
ohrožení pod vlivem návykové látky - výkon zaměstnání nebo jiné činnosti, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, ve stavu vylučujícím způsobilost, který si pachatel přivodil vlivem návykové látky - při výkonu zaměstnání nebo jiné činnosti, při kterých je vliv návykové látky zvlášť nebezpečný, zejména řídí-li hromadný dopravní prostředek	40/2009 Sb. par. 274 odst. 2 písm. b	7	13	0,04
ohrožení pod vlivem návykové látky - výkon zaměstnání nebo jiné činnosti, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, ve stavu vylučujícím způsobilost, který si pachatel přivodil vlivem návykové látky - byl-li za takový čin v posledních dvou letech odsouzen nebo z výkonu trestu odnětí svobody uloženého za takový čin propuštěn	40/2009 Sb. par. 274 odst. 2 písm. c	7	157	0,43
řídí vozidlo nebo jede na zvířeti bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky, po kterou je ještě pod jejich vlivem	361/2000 Sb. par. 125 písm. c odst. 1 písm. b	7	5309	14,51
řídí vozidlo nebo jede na zvířeti ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil požitím alkoholického nápoje nebo užitím jiné návykové látky	361/2000 Sb. par. 125 písm. c odst. 1 písm. c	7	241	0,66
přes výzvu podle zvláštního právního předpisu se odmítne podrobit vyšetření, zda při řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti nebyl ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou, ačkoli takové vyšetření není spojeno s nebezpečím pro jeho zdraví	361/2000 Sb. par. 125 písm. c odst. 1 písm. d	7	5920	16,17
opilství - požitím nebo aplikací návykové látky se přivede, byť i z nedbalosti, do stavu nepřičetnosti	40/2009 Sb. par. 360 odst. 1	7	1	0,00
ublížení na zdraví z nedbalosti v důsledku porušení důležité povinnosti uložené zákonem (ovlivnění jinou návykovou látkou nebo alkoholem nad 0,3 promile)	40/2009 Sb. par. 148 odst. 1	7	2	0,01

Z uvedené tabulky vyplývá, že nejvíce byl evidován trestný čin § 274 Ohrožení pod vlivem návykové látky odst. 1 dle zákona č. 40/2009 Sb. trestního zákoníku s počtem 6 278. Mezi další vysoce evidované přestupky za jízdu pod vlivem návykové látky se řadí případy odmítnutí se podrobit vyšetření na návykové látky v počtu 5 920 a stav, kdy se ještě řidič nacházel pod vlivem návykových látek s počtem 5 309.⁷⁹

Ve shrnutí lze ze statistických dat konstatovat v rámci České republiky, že téměř ve všech oblastech, kterými se uvedené statistiky zabývaly, došlo za rok 2020 ke snížení počtu případů týkajících se problematiky řízení vozidla pod vlivem návykové látky oproti roku 2019.

9. Míra tolerovaného množství alkoholu v Evropě

V této kapitole se zaměříme na míru tolerovaného množství alkoholu za volantem v Evropě. Ve všech zemích platí pravidlo, že alkohol za volant nepatří. A to nejen v České republice, ale i v zahraničí. V rámci evropských států platí

⁷⁸ TECL, Jan. *INFORMACE o stavu bodového systému v České republice Přestupky a trestné činy* [online]. [cit. 10.03.2022]. Dostupné z: [https://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Silnicni-doprava/Statistiky-k-bodovemu-hodnoceni/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu-za-rok-2-\(5\)/BS2020B-2.pdf.aspx](https://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Silnicni-doprava/Statistiky-k-bodovemu-hodnoceni/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu-za-rok-2-(5)/BS2020B-2.pdf.aspx)

⁷⁹ *Ministerstvo dopravy ČR – Domovská stránka* [online]. Copyright © [cit. 10.03.2022]. Dostupné z: [https://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Silnicni-doprava/Statistiky-k-bodovemu-hodnoceni/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu-za-rok-2-\(5\)/BS2020B-2.pdf.aspx](https://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Silnicni-doprava/Statistiky-k-bodovemu-hodnoceni/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu-za-rok-2-(5)/BS2020B-2.pdf.aspx)

buď úplný zákaz, nebo platí jistá stanovená míra alkoholu v krvi, která je tolerovaná. Úplný zákaz alkoholu za volantem platí hned v 11 evropských zemích, např. v České republice, Maďarsku, Rumunsku nebo na Slovensku. Jinde ve světě platí ovšem benevolentnější pravidla. Nejčastější povolenou hranicí alkoholu v krvi je 0,5 promile. Ta platí ve státech, jako je např. Belgie, Bulharsko, Francie, Německo nebo Rakousko.

Mnoho států navíc také rozlišuje tolerované limity alkoholu podle určitých kategorií řidičů. Jsou rozlišovány limity pro řidiče začátečníky, profesionální řidiče a běžné řidiče, kteří už mají několikaletou praxi za volantem. I když v některých evropských státech platí poněkud benevolentnější pravidla ohledně povoleného limitu hladiny alkoholu za volantem, nemusí se toto pravidlo vztahovat na všechny oblasti silničních pravidel jednotlivých států.

Ovšem i když mohou být stanovené limity shovívavější oproti nulové toleranci, která platí v tuzemsku a ostatních zemích, naopak sankce v případě překročení bývají mnohem vyšší. V některých státech je výše sankcí pro běžného člověka takřka likvidační. Pokuty ovšem nejsou to jediné, co hrozí problémovým řidičům. Řada států rovněž uplatňuje zákaz řízení, propadnutí věci, dokonce až pobyt ve vězení.⁸⁰

Pro přehlednost je uváděna tabulka ohledně povolené hranice promile alkoholu u konkrétních kategorií řidičů, a to v rámci vybraných evropských zemí, kterými se budeme v práci blíže zabývat.

⁸⁰ Tolerance alkoholu za volantem v zahraničí: Víte, kde můžete pít? | auto.cz. *auto.cz – nejlepší jízda na webu: recenze, videa, testy* [online]. Copyright © 2001 [cit. 26.02.2022]. Dostupné z: <https://www.auto.cz/alkohol-za-volantem-v-zahranici-kde-tvrde-narazite-a-kde-primhourici-136654>

Tabulka 9. Povolená hranice ‰ alkoholu u konkrétních kategorií řidičů⁸¹

Země	Povolená hranice ‰ alkoholu u konkrétních kategorií řidičů		
	Standard	Profesionální řidiči	Začínající řidiči
Česká republika	0,0	0,0	0,0
Slovensko	0,0	0,0	0,0
Německo	0,5	0,0	0,0
Rakousko	0,5	0,1	0,1
Francie	0,5	0,5/0,2	0,2

Pozn.: Ve Francii je u profesionálních řidičů autobusů a autokarů⁸² stanovený limit 0,2 ‰, u ostatních profesionálních řidičů je 0,5 ‰.

10. Přestupek a trestný čin v zahraničních zemích

Zde budeme vycházet ze znění dopravních předpisů a pravidel silničního provozu vybraných zahraničních zemí, dle kterých uvedeme jednotlivé přestupky a trestné činy související s jízdou pod vlivem návykových látek, které jsou aktuálně platné v jednotlivých zemích Evropské unie.

Právní úprava silničního provozu České republiky v rámci jednotlivých přestupků a trestného činu řízení pod vlivem návykové látky byla již uvedena v teoretické části práce. Proto v této kapitole budou pouze vymezeny vybrané země EU.

Konkrétně se zaměříme na Německo, Slovensko, Rakousko a Francii. U každé země budou analyzována vybraná hlediska s ohledem na bodový systém, přestupek a trestný čin. Zároveň uvedeme, jaké jsou povolené limity hladiny

⁸¹ Vlastní zpracování. Data z – *Alkohol a jiné návykové látky Dílčí cíl Národní strategie bezpečnosti silničního provozu 2011-2020* [online]. [cit. 26.02.2022]. Dostupné z: <https://www.ibesip.cz/getattachment/8444f61d-291b-4803-bb9f-b3b85fd1a1f0/Alkohol-a-jine-navykovye-latky.pdf?lang=cs-CZ>

⁸² autokar – jedná se o turistický autobus.

alkoholu a udělované sankce při jejich překročení v uvedených zemích u řidičů nemotorových vozidel, kterými jsou převážně cyklisté a řidiči ostatních strojů, které spadají pod nemotorová vozidla.

10.1 Německo

10.1.1 Bodový systém

V každé zemi je nastavený bodový systém jinak. V tuzemsku a zároveň například i ve zmiňovaném Německu se přičítají body za nesprávné chování na silnicích. Naopak například na Slovensku a v Rakousku je stanovený systém 3krát a dost. Ovšem v každém případě platí, že zákaz řízení je vydaný pro danou zemi. Daný řidič v tom případě tak může za hranicemi určitého státu, kde byl vydán zákaz řízení, pokračovat dál řízení.⁸³

Hranice bodového systému je o něco nižší než u nás, konkrétně 8 bodů. Tato bodová hranice je platná od 1. 5. 2014, kdy vešly v platnost nová pravidla pro započítávání trestných bodů v tzv. bodovém systému. Do té doby platil celkový počet 18 bodů, který řidič mohl obdržet. Ten byl ovšem razantně snížen.⁸⁴

Pokud řidič přijde o zmíněnou hranici 8 bodů, dojde u něj k takzvanému vybodování, čímž mu hrozí zákaz řízení na minimální lhůtu půl roku.⁸⁵

10.1.2 Přestupek

V Německu je maximální zákonný limit alkoholu v krvi pro běžného řidiče osobních vozidel hladina 0,5 promile. Pokud dojde k překročení této hranice, hrozí řidiči pokuta od 500 eur (cca 12 500 Kč při kurzu 25 Kč/EUR), která se při každém takovém opakovaném přestupku zvyšuje až na trojnásobek.

Ovšem existuje výjimka pro začínající řidiče, kteří mají řidičský průkaz kratší dobu než 2 roky, a také zde hraje roli faktor věku, kdy pro mladé řidiče

⁸³ Základní přehled bodového systému a pokut v zahraničí | TSB. *TSB* [online]. Copyright © 2010 [cit. 28.02.2022]. Dostupné z: <https://www.tymbezpecnosti.cz/stranky/140/>

⁸⁴ Německo změnilo bodový systém – Mobilita 2014. *Mobilita 2014 – Mobilita 2014*, z.s. [online]. Copyright © 2022 Mobilita 2014 [cit. 01.03.2022]. Dostupné z: <http://www.m14.cz/?p=173>

⁸⁵ Bodový systém v zahraničí – Portál řidiče. *Portál řidiče – Vše pro motoristy* [online]. Copyright © Portalridice.cz [cit. 28.02.2022]. Dostupné z: <https://www.portalridice.cz/clanek/bodovy-system-v-zahranici>

do věku 21 let je hranice alkoholu v krvi 0 promile a zároveň to platí i pro kategorii profesionálních řidičů. V daných případech je tedy nulová tolerance alkoholu.

Pokud se řidič odmítne podrobit dechové zkoušce na alkohol, nehrozí mu žádný postih, ale je pak nucen podstoupit krevní test, který je již povinný.⁸⁶

Tabulka 10. Přehled přestupků způsobených pod vlivem alkoholu ⁸⁷

Přestupek	Pokuta	Body	Zákaz řízení
nad 0,0 ‰ - platí pro začátečníky - (řidiči do 21let, řidičský průkaz méně než 2 roky)	250 €/ 6 250 Kč	1 bod	<u>přeškolení</u> <u>prodloužení</u> <u>zkušební doby</u>
nad 0,5–1,1‰ řidič nevykazuje známky ovlivnění a neohrožuje účastníky silničního provozu. - <u>1. porušení</u>	500 €/12 500 Kč	2 b	3 měsíce
nad 0,5,-1,1‰ nevykazuje známky ovlivnění a neohrožuje účastníky silničního provozu. - <u>2. porušení</u>	1 000 €/25 000 Kč	2 b	3 měsíce
nad 0,5,-1,1‰ nevykazuje známky ovlivnění a neohrožuje účastníky silničního provozu. - <u>3. porušení</u>	1500 €/37 500 Kč	2 b	3 měsíce

⁸⁶ NĚMECKO Pravidla silničního provozu Pravidla na silnicích – PDF Stažení zdarma. *Představujeme Vám pohodlné a bezplatné nástroje pro publikování a sdílení informací.* [online]. Copyright © DocPlayer.cz [cit. 28.02.2022]. Dostupné z: https://docplayer.cz/47257455-Nemecko-pravidla-silnicniho-provozu-pravidla-na-silnicich.html?fbclid=IwAR2OFUKmQJdAqsRfJk_Rvq0gqo-KVj_s6LOhOOz92ekOVgSUvUGS5IjMRYVQ

⁸⁷ Vlastní zpracování. Data z – PŘESTUPKY V SILNIČNÍ DOPRAVĚ V ČESKÉ REPUBLICE, BODOVÝ SYSTÉM ŘIDIČŮ V ČESKÉ REPUBLICE, NĚMECKU A POLSKU A ŘEŠENÍ DOPRAVNÍHO PŘESTUPKU POLICIÍ ČRANA OBECNÍM ÚŘADU OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ S NÁVRHY ZMĚN [online]. [cit. 28.02.2022]. Dostupné z: <https://pernerscontacts.upce.cz/index.php/perner/article/view/1695/1632>

10.1.3 Trestný čin

V této podkapitole budeme vycházet z německého trestního zákoníku v originálním znění Strafgesetzbuch (StGB), přesněji kapitoly 28 – Trestné činy představující veřejné nebezpečí.

V rámci ustanovení trestního zákoníku k problematice řízení pod vlivem návykové látky můžeme vycházet z uvedených paragrafů trestního zákoníku:

- **§ 315b Nebezpečný zásah do provozu na pozemních komunikacích** – ten postihuje nebezpečné zásahy do silničního provozu, i když nejsou prováděny za řízení vozidla.
- **§ 315c Ohrožování silničního provozu** – vymezuje, které jednání je třeba posuzovat jako ohrožení provozu při řízení motorového vozidla.
- **§ 316 Řízení v opilosti** – kriminalizuje řízení v opilosti, i když nehrozí nebezpečí.⁸⁸

Z německého trestního zákoníku vyplývá, že bude potrestán ten, kdo řídí vozidlo v důsledku požití alkoholických nápojů nebo jiných omamných látek nebo v důsledku duševní nebo tělesné vady není ve stavu, aby vozidlo bezpečně řídil. Podle ustanovení § 315c odst. 1 č. 1b StGB „*bude potrestán také ten, kdo způsobí konkrétní ohrožení v dopravě tím, že je vzhledem ke své duševní a tělesné nezpůsobilosti při řízení vozidla nejistý. Může se např. jednat o únavu, barvoslepost, věkem zapříčiněné počínající psychosociální deficity nebo trpí-li dotyčná osoba záchvaty. V praxi však zdaleka převažuje nejistota při řízení způsobená požitím alkoholických nápojů nebo jiných omamných látek (odst. 1 č. 1a), zvláště drog.*“⁸⁹ V daných případech se jedná o trestný čin, který se trestá trestem odnětí svobody až na 2 léta nebo peněžitým trestem. Ale v případě, že v těchto situacích daný řidič ohrozí život nebo zdraví jiné osoby nebo majetek

⁸⁸ Bußgeldkatalog 2022: Alkohol & Drogen. *Aktuelle Bußgelder & Bußgeldtabelle 2022* [online]. Copyright © 2022 [cit. 28.02.2022]. Dostupné z: <https://www.bussgeldinfo.org/bussgeldkatalog/alkohol/>

⁸⁹ KOMÁREK, Jindřich. Projekt: „Systémová podpora rozvoje adiktologických služeb v rámci integrované protidrogové politiky. Nebezpečnost řízení vozidla pod vlivem návykových látek. Praha, 2020.

značné hodnoty patřící jinému, hrozí mu trest odnětí svobody až na 5 let nebo rovněž peněžitý trest.

Ovšem bere se také ohled na prvopachatele a situaci s nízkým rizikem. Při těchto faktorech bude obvykle uložena pokuta. Pokud naopak došlo k větší škodě (např. zranění, úmrtí, velké škody na majetku), hrozí vězení. Samozřejmě záleží i na tom, zda byl čin spáchán úmyslně, nebo z nedbalosti (náhodně).⁹⁰

Trestní odpovědnost za takové jednání není závislá na tom, zda došlo k nehodě nebo byl někdo zraněn. Ani nemusí hrozit konkrétní riziko nehody. Z toho důvodu se někdy tento paragraf označuje jako řízení v opilosti bez následků. Pokud by naopak hrozilo konkrétní nebezpečí pro cizí majetek značné hodnoty, nebo dokonce pro život a zdraví jiných osob, je relevantní jiná trestněprávní norma. V daném případě se pak hovoří o ohrožení silničního provozu podle § 315c odst. 1 č. 1a trestního zákona, viz uváděný předešlý paragraf.

V případě § 316 StGB může hrozit trest odnětí svobody až ve výši 1 roku nebo peněžitý trest. Dojde-li k zavinění nehody z nedbalosti při řízení pod vlivem alkoholu, budou uloženy sankce podle § 315c trestního zákona. Zde je však trest vyšší.⁹¹

V souhrnu všech uvedených paragrafů lze konstatovat, že zákon počítá za ohrožení silničního provozu s pokutami, zákazem řízení nebo odnětím svobody. Při řízení v opilosti bez následků může být stanoven trest odnětí svobody až ve výši 1 roku, pokud za přestupek není uložena sankce podle § 315a nebo 315c a při nedbalostním jednání je rozsah trestu stanoven až na 2 roky odnětí svobody. A v rámci ohrožení jiné osoby nebo věci zákon stanoví trest odnětí svobody až na 5 let nebo peněžitý trest.

Pro přehled uvádíme příklady trestných činů v závislosti na hladině promile alkoholu v krvi řidiče.

⁹⁰ Gefährdung des Straßenverkehrs (§ 315c StGB) | Strafverteidigung – Tarneden Rechtsanwälte Hannover. *Home – Tarneden Rechtsanwälte Hannover* [online]. Copyright © [cit. 02.03.2022]. Dostupné z: <https://tarneden.de/gefaehrdung-des-strassenverkehrs-s-315c-stgb-strafertheidigung/>

⁹¹ Trunkenheit im Verkehr – § 316 StGB | Strafverteidiger Berlin Anwalt Strafrecht Rechtsanwalt Charlottenburg & Steglitz. *Kanzlei Luft | Anwalt für Strafrecht | Strafverteidiger Berlin* [online]. Copyright © 2013 [cit. 02.03.2022]. Dostupné z: <https://anwaltstrafrecht.berlin/trunkenheit-im-verkehr-%C2%A7-316-stgb/>

Tabulka 11. Přehled trestných činů pod vlivem alkoholu ⁹²

Trestný čin	Body	Sankce
nad 0,3% -při havárii nebo chybách při řízení motorového vozidla	3 b	<u>peněžitá pokuta</u> <u>trest odnětí svobody</u> <u>ztráta řidičského průkazu</u> <u>odškodné</u> <u>bolestné</u> <u>možný důchod pro oběti</u> <u>havárie</u>
nad 1,1 ‰ -i když se nic nestane -absolutní nezpůsobilost k řízení	3 b	<u>peněžitá pokuta až 3000 €</u> <u>(75 000 Kč)</u> <u>trest odnětí svobody</u> <u>ztráta řidičského průkazu</u> <u>na min. 6 měsíců</u>

Při pohledu na tabulku může být závažnější uvedená promile 0,3 ‰, když je pro běžné řidiče tolerovaná hladina alkoholu v krvi naměřená při řízení až 0,5 ‰. Ale pokud však řidič způsobí nehodu nebo jinak ohrozí bezpečnost provozu, je to už od 0,3 promile alkoholu v krvi považováno za přitěžující okolnost a hrozí řidiči uvedené sankce.⁹³ Pokud je řidič přesvědčen, že není vinný z trestného činu, může odmítnout zaplatit pokutu, ale v tom případě se zúčastní soudního řízení.

V rámci samotného řízení pod vlivem drog neexistují žádné jasné limity, jako je to u naměřených hladin alkoholu v krvi. Pouze musí být zjištěna požitá látka a její účinek v době činu, a to ze strany soudu nebo orgánu policie.

⁹² Vlastní zpracování. Data z – KOMÁREK, Jindřich. Projekt: „Systémová podpora rozvoje adiktologických služeb v rámci integrované protidrogové politiky. Nebezpečnost řízení vozidla pod vlivem návykových látek. 2020 [cit. 02.3.2022].

⁹³ Řidičům v Německu hrozí přísnější trest za alkohol za volantem. *lidovky.cz* [online]. [cit. 28.02.2022]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/svet/ridicum-v-nemecku-hrozi-prisnejsi-trest-za-alkohol-za-volantem.A160301_110201_In_zahranici_msl

Tabulka 12. Přehled postihů pod vlivem jiných návykových látek ⁹⁴

Omamné látky v silničním provozu:	
- stačí důkaz konzumace látek	
nejsou-li zjištěny příznaky neschopnosti k řízení	- 2 b, pokuta - zákaz řízení (1–3 měsíce)
jsou-li zjištěny příznaky neschopnosti k řízení	- 3 b, peněžitá pokuta/trest odnětí svobody - ztráta řidičského průkazu
při dopravní nehodě	- 3 b, peněžitá pokuta/trest odnětí svobody - ztráta řidičského průkazu - 3 odškodné, bolestné, možný důchod pro oběti havárie

Při koncentraci alkoholu v krvi **1,6‰** nebo při řízení pod vlivem omamných látek bude nařízeno MPU (lékařsko-psychologické vyšetření). Pro znovuzískání řidičského průkazu je pak nutné jej úspěšně absolvovat.⁹⁵ Při koncentraci nad 2–3 promile alkoholu v krvi posuzuje soud.⁹⁶

10.1.4 Nemotorová vozidla

Limit alkoholu pro cyklisty je v Německu poměrně vysoký, kdy je stanovený na 1,6 promile, ale jen za podmínky, že nebudí pozornost neobvyklým způsobem jízdy nebo nezpůsobí nehodu. Ovšem při nižší naměřené hladině alkoholu v krvi může hrozit postih, a to od hodnoty 0,3 promile alkoholu v krvi, kdy je snížen

⁹⁴ Vlastní zpracování. Data z – KOMÁREK, Jindřich. Projekt: „Systémová podpora rozvoje adiktologických služeb v rámci integrované protidrogové politiky. Nebezpečnost řízení vozidla pod vlivem návykových látek. 2020 [cit. 02.3.2022].

⁹⁵ Welche Strafe droht bei Gefährdung des Straßenverkehrs? – DR. BREUER | Fachanwalt für Verkehrsrecht Berlin. *Fachanwalt Verkehrsrecht Berlin – DR. BREUER-Rechtsanwalt – Kanzlei* [online]. Copyright © 2022 [cit. 02.03.2022]. Dostupné z: <https://fachanwaltfürverkehrsrecht.com/verkehrstrafssachen/welche-strafe-bei-gefaehrdung-des-strassenverkehrs/>

⁹⁶ Verkehrsstrafrecht – Louis & Michaelis Rechtsanwälte und Strafverteidiger. *Rechtsanwalt Clemens Louis in Essen – Louis & Michaelis Rechtsanwälte* [online]. Copyright © 2018 [cit. 09.03.2022]. Dostupné z: <https://rechtsanwalt-louis.de/verkehrsstrafrecht/>

limit při nápadném způsobu jízdy nebo při způsobení nehody a hrozí tak pokuty a zahájení trestního stíhání. Při daném jednání je daný řidič označen, že je relativně nezpůsobilý k jízdě.⁹⁷

Při hodnotě nad 1,6 promile se jedná o absolutní nezpůsobilost k řízení. Při dané hodnotě alkoholu v krvi nebo při opakovaném odsouzení za relativně nezpůsobilost k jízdě na kole hrozí kromě pokuty, která se většinou pohybuje kolem 500 EUR (12 500 Kč), uložení 3 trestných bodů, odebrání řidičského průkazu, nařízení lékařsko-psychologického vyšetření (MPU), zahájení trestního stíhání, případně lze dokonce uložit až doživotní zákaz jízdy na kole. Při jízdě na kole pod vlivem drog je nařízeno MPU a rovněž hrozí odebrání řidičského průkazu, při ohrožení silničního provozu navíc hrozí i trestní stíhání.⁹⁸

10.2 Slovensko

10.2.1 Bodový systém

Na Slovensku není standardní bodové hodnocení řidiče neboli bodový systém, jako je tomu u nás v České republice nebo ostatních dalších zemích. Je u nich stanoveno takzvané pravidlo třikrát a dost.

Princip je takový, že jakmile řidič spáchá tři závažné přestupky, a to v rozmezí 1 roku, hrozí mu odebrání řidičského průkazu. Řidičský průkaz pak následně řidič může získat nazpět pouze v případě, když absolvuje povinné přezkoušení v autoškolě.⁹⁹ U zahraničních řidičů sice nebude odebrán řidičský průkaz, ale mohou být potrestáni zákazem jízdy na území Slovenska.¹⁰⁰

⁹⁷ Promillegrenze auf dem Fahrrad – Neuer Bußgeldkatalog 2022. *Bußgeldkatalog 2022 Deutschland* | [bussgeldkatalog.de](https://www.bussgeldkatalog.de) [online]. Copyright © 2022 Bussgeldkatalog.de [cit. 30.07.2022]. Dostupné z: <https://www.bussgeldkatalog.de/promillegrenze-fahrrad/>

⁹⁸ Auto, E-Scooter, Fahrrad: Alkohol am Steuer – was rechtlich gilt – Business Insider. *Business Insider Deutschland – Aktuelle News* [online]. Copyright © 2022 Business Insider Deutschland GmbH. Alle Rechte vorbehalten. [cit. 30.07.2022]. Dostupné z: <https://www.businessinsider.de/leben/auto-e-scooter-fahrrad-alkohol-am-steuer-was-rechtlich-gilt/>

⁹⁹ Bodový systém v zahraničí – Portál řidiče. *Portál řidiče – Vše pro motoristy* [online]. Copyright © Portalridice.cz [cit. 01.03.2022]. Dostupné z: <https://www.portalridice.cz/clanek/bodovy-system-v-zahranici>

¹⁰⁰ SLOVENSKO Pravidla silničního provozu Pravidla na silnicích – PDF Stažení zdarma. *Představujeme Vám pohodlné a bezplatné nástroje pro publikování a sdílení informací.* [online]. Copyright © DocPlayer.cz [cit. 01.03.2022]. Dostupné z: <https://docplayer.cz/47356095-Slovensko-pravidla-silnicniho-provozu-pravidla-na-silnicich.html>

10.2.2 Přestupek

“Podle ustanovení § 22 zákona SNR č.j. 372/1990 Sb. o přestupcích v platném znění lze za porušení pravidel silničního provozu, v jejichž důsledku vznikne dopravní nehoda, při které se jinému ublíží na zdraví nebo se jinému způsobí škoda na majetku (přestupek podle § 22 odst. 1 písm. g) cit. zákona) uložit pokutu minimálně 150 eur a maximálně 800 eur a zákaz činnosti do tří let.

Ten, kdo jako řidič vozidla, který se účastnil dopravní nehody, neprodleně nezastavil vozidlo, nezdržel se požití alkoholu nebo jiné návykové látky po nehodě v době, kdy by to bylo na újmu zjištění, zda před jízdou nebo během jízdy požil alkohol nebo jinou návykovou látku, nebo nesetřval na místě dopravní nehody až do příjezdu policisty nebo se na toto místo neprodleně nevrátil po poskytnutí nebo přivolání pomoci, nebo po ohlášení dopravní nehody, mu může být uložena:

- jde-li o dopravní nehodu, pokuta minimálně 300 eur až do 1.300 eur a sankce zákazu činnosti řídit motorová vozidla v minimálním trvání jeden rok a maximálně do pěti let nebo*
- jde-li o škodnou událost, která se považuje za dopravní nehodu, pokuta minimálně 200 eur až do 1.000 eur a sankce zákazu činnosti řídit motorová vozidla až do pěti let”.¹⁰¹*

Na Slovensku je jízda pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek přísně zakázána a je zde stanovena nulová tolerance. Řízení pod vlivem alkoholu nebo drog patří mezi nejdražší přestupky, které se pohybují kolem 200–1000 EUR (5 000–25 000 Kč) a zároveň hrozí zákaz řízení až na pět let.

Hodnoty do 0,29 promile (0,14 mg/l) jsou považované za negativní dechovou zkoušku – neboť se jedná o přirozenou hodnotu alkoholu v organismu. Do hladiny 1 promile (0,48 mg/l) je jednání řidiče považováno za přestupek. Pokuta se v daném případě pohybuje od 150 do 800 EUR (3 750–20 000 Kč).

¹⁰¹ Zákonný postih vinníka dopravnej nehody, Ministerstvo vnútra SR – Polícia. *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky* [online]. Copyright © 2007 [cit. 01.03.2022]. Dostupné z: <https://www.minv.sk/?zakonny-postih-vinnika-dopravnej-nehody>

K tomu lze přidat i zákaz činnosti řídit motorové vozidlo až na 3 roky. Po uplynutí zákazu musí řidič znovu absolvovat zkoušky v autoškole.

Při zbytkovém množství alkoholu, který se ještě nachází v organismu řidiče, hrozí pokuta od 150 do 800 EUR (3 750–20 000 Kč), zákaz činnosti do 3 let a při požití jiné návykové látky, která je při kontrolním měření nalezena v organismu řidiče, hrozí pokuta od 200 do 1000 EUR (5 000–25 000 Kč) a zákaz činnosti do 5 let.¹⁰²

10.2.3 Trestný čin

Trestný čin podle zákona 300/2005 Sb. trestního zákonu v platném znění spáchaný v souvislosti s dopravní nehodou je definován v § 289 Ohrožení pod vlivem návykové látky.

Na Slovensku je řízení pod vlivem alkoholu bráno jako trestný čin při hladině promile alkoholu v krvi nad 1 promile alkoholu v krvi (0,48 mg/l) a hrozí zde pokuta od 200 do 1000 EUR (5 000–25 000 Kč), zákaz řízení až na 5 let a při tragické nehodě dokonce až na 10 let (na období 1–10 let při spáchání prvního přestupku, minimálně 5 let při opakování a trvalé odnětí řidičského průkazu v případě třetího opakování) a odnětí svobody až na 1 rok.

Pokud řidič řídí motorové vozidlo ve stavu vylučujícím způsobilost řídit motorové vozidlo, který si přivodil požitím alkoholu, pokuta je od 200 do 1000 EUR, zákaz činnosti do 5 let a trest odnětí svobody 2–5 let

Dále pokud řidič pod vlivem alkoholu odmítne poskytnout součinnost při zjišťování na přítomnost návykové látky v jeho organismu, *dopouští se automaticky trestného činu, kde hrozí* pokuta od 300 do 1300 EUR (7 500–32 500 Kč), zákaz činnosti a odnětí svobody až na 1 rok.¹⁰³

¹⁰² Alkohol za volantom. Sankcie a tresty – TopSpeed.sk. *Novinky, testy, recenzie – TOPS-PEED.sk* [online]. Copyright © 2009 [cit. 01.03.2022]. Dostupné z: <https://www.topspeed.sk/novinky/alkohol-za-volantom-sankcie-a-tresty/16000>

¹⁰³ Alkohol za volantom. Sankcie a tresty – TopSpeed.sk. *Novinky, testy, recenzie – TOPS-PEED.sk* [online]. Copyright © 2009 [cit. 01.03.2022]. Dostupné z: <https://www.topspeed.sk/novinky/alkohol-za-volantom-sankcie-a-tresty/16000>

Tabulka 13: Rozdíl mezi přestupkem a trestným činem podle hladiny alkoholu¹⁰⁴

	Hladina ‰/ mg/ l	Pokuta	Zákaz řízení /Odnětí svobody
Přestupek	0 < 1‰ (0,48 mg/l)	150–800 € 3 750–20 500Kč	Zákaz řízení až 3 roky
Trestný čin	1 ‰ (0,48 mg/l) >	200–1000 € 5 000- 25 000 Kč	Zákaz řízení 1–10 let Odnětí svobody až 1 rok

10.2.4 Nemotorová vozidla

Na Slovensku je u cyklistů povolena maximální možná míra alkoholu v krvi 0,5 promile, a to v rámci zastavěného území obce nebo na cyklostezkách. Nutno ovšem zmínit, že pokud se cyklista stane účastníkem dopravní nehody nebo sám nehodu způsobí a při kontrole “nafouká”, bude na něj nahlíženo jako na opilého, a to bez ohledu na to, že standardně má právo mít do 0,5 promile alkoholu.¹⁰⁵ Mimo tyto uvedené výjimky je stále platná nulová tolerance alkoholu. Překročením daných limitů je dané jednání kvalifikováno jako přestupek proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu.¹⁰⁶ Při překročení do 1 promile se pokuta v blokovém řízení pohybuje od 50 do 650 EUR (1 250–16 250 Kč) a nad 1 promile od 150 do 800 EUR (3 750–20 500 Kč) ve správním řízení. V rámci sankcí nelze cyklistovi zadržet řidičský průkaz ani mu uložit zákaz činnosti řídit nemotorová i motorová vozidla.¹⁰⁷

¹⁰⁴ Vlastní zpracování.

¹⁰⁵ Cyklisti a alkohol: pokuty nie, problémy pri nehode áno – Autoviny.sk. *Autoviny.sk – Autoviny.sk* [online]. Copyright ©[cit.29.07.2022]. Dostupné z: <https://www.autoviny.sk/novinky/118341/cyklisti-a-alkohol-pokuty-nie-problemy-pri-nehode-ano>

¹⁰⁶ SOCHOROVÁ, Eva. *Tolerance alkoholu v krvi u cyklistů, sankce za porušení a povinná bezpečnostní opatření* [online]. Praha: Kancelář Poslanecké sněmovny, 2019 [cit. 2022-07-29]. ISSN 2533-414X. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=163380>

¹⁰⁷ Alkohol a bicykel: Aké pokuty hrozia na Slovensku a v zahraničí | TREND. *Týždenník o ekonomike a podnikaní – TREND.sk* [online]. Copyright © 2022 News and Media Holding, a.s. Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ. Akékoľvek [cit. 29.07.2022]. Dostupné z: <https://www.trend.sk/spravy/alkohol-bicykel-ake-pokuty-hrozia-slovensku-zahranici>

10.3 Rakousko

10.3.1 Bodový systém

V Rakousku platí Vormerksystem, takzvaný záznamový systém, kde je vymezeno 13 určitých závažných přestupků, po jejichž spáchání je informace zaznamenána do místního i centrálního registru řidičů, za které hrozí postihy.¹⁰⁸

Při prvním porušení jednoho z 13 uvedených přestupků následuje záznam do systému oznámení a je uložena peněžitá pokuta. Pokud je jeden z přestupků porušen podruhé, a to do dvou let od prvního, je mu nařízeno přeškolení. Při třetím porušení je již odebrán řidičský průkaz na dobu nejméně 3 měsíců. U tohoto systému platí již zmiňované pravidlo třikrát a dost, jako je tomu např. na Slovensku.¹⁰⁹

10.3.2 Přestupek

Obecně je dle § 14 odst. 8 Führerscheingesetz stanovena povolená hranice alkoholu za volantem 0,5 promile. Ovšem existují tu i výjimky, a to u profesionálních řidičů a začátečních řidičů, kteří mají řidičský průkaz kratší dobu než 2 roky.¹¹⁰ Přestupky jsou uvedeny v záznamovém systému, který obsahuje vymezení 13 závažných přestupků. Je nutno podotknout, že uvedené přestupky a sankce s nimi spojené se týkají pouze nehod bez újmy na zdraví.

Přestupky, které jsou přesně vymezeny v záznamovém systému, se řídí pravidlem „třikrát a dost“, kdy při třetím postihu jednoho z uvedených v záznamu je odebrán řidičský průkaz.

Přestupky v záznamovém systému v rámci řízení pod vlivem alkoholu jsou:

¹⁰⁸ Bodový systém v zahraničí – Portál řidiče. *Portál řidiče – Vše pro motoristy* [online]. Copyright © Portalridice.cz [cit. 02.03.2022]. Dostupné z: <https://www.portalridice.cz/clanek/bodovy-system-v-zahranici>

¹⁰⁹ *Führerschein-Vormerksystem in Österreich* [online]. 2022 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: <https://www.strafenkatalog.at/vormerksystem/>

¹¹⁰ Praktické tipy při řešení dopravních nehod a přestupků v ČR a v Rakousku | Právní prostor. *Právní prostor | Informační web nejen pro právníky* [online]. Copyright © 1999 [cit. 02.03.2022]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/spravni-pravo/prakticke-tipy-pri-reseni-dopravnich-nehod-a-prestupku-v-cr-a-v-rakousku>

- Překročení hranice 0,1 (0,1–0,5‰) promile alkoholu u řidičů nákladních vozidel.
- Překročení hranice 0,1 (0,1–0,5‰) promile alkoholu u řidičů autobusů.
- zde se u obou přestupků pohybuje pokuta od 36 do 2 180 EUR (900–54 500 Kč)
- Překročení hranice 0,5 (0,5–0,8‰) promile u řidičů ostatních osobních vozidel.
- pokuta: 300–3 700 EUR ¹¹¹ (7 500–92 500 Kč)

V Rakousku jsou také používána donucovací opatření podle § 38 Führerscheingesetz (FSG) – zákona o řidičských průkazech, která se vztahují k řízení pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek.

Dle daného paragrafu jsou orgány veřejné bezpečnostní služby a orgán silničního dozoru oprávněny zabránit osobám v řízení nebo nastartování vozidla, pokud se tím dopustí nebo by spáchaly přestupek z důvodu nedodržení požadavků při řízení motorových vozidel, kdy by mohlo dojít k ohrožování bezpečnosti silničního provozu. V tomto případě, kdyby byli pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek v míře, která již není přípustná zákonem.¹¹²

Podle uvedeného znění je v Rakousku jako druh donucovacího opatření užíváno imobilizace vozidla, tedy krátkodobého nebo dlouhodobého znehybnění vozila za účelem zablokování pohybu vozidla.¹¹³

10.3.3 Trestný čin

U přestupků, které jsou již klasifikované jako trestné činy, hrozí odebrání řidičského průkazu už po prvním spáchání a také mnohem vyšší sankce. Hranice promile alkoholu je zde stanovena na 0,8 ‰ a více, kdy se stav osoby pova-

¹¹¹ Vormerkdelikte. *Schau auf dich, schau auf mich!* [online]. [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: https://www.oesterreich.gv.at/themen/dokumente_und_recht/fuehrerschein/7/1/Seite.041010.html

¹¹² *Bundesrecht konsolidiert: Gesamte Rechtsvorschrift für Führerscheingesetz, Fassung vom 09.03.2022* [online]. Österreich: Bundesministerium für Digitalisierung und Wirtschaftsstandort, 2022 [cit. 2022-03-09]. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10012723>

¹¹³ imobilizace – ABZ.cz: slovník cizích slov. *ABZ.cz: slovník cizích slov – online hledání* [online]. Copyright © [cit. 09.03.2022]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/imobilizace>

žuje za zhoršenou alkoholem. Kromě míry hladiny alkoholu v krvi to platí také v případech, kdy se řidič odmítne podrobit testu na návykové látky, a zároveň i recidivě přestupků, která je spáchána do 5 let.

Oproti alkoholu nejsou u omamných látek vymezeny žádné mezní hodnoty, ale pouze absolutní zákaz řízení pod jejich vlivem. Ovšem také zde platí, že uvedené přestupky a sankce s nimi spojené se vztahují pouze na nehody bez újmy na zdraví.¹¹⁴

Tabulka 14: Přehled přestupků, za něž je odebrán řidičský průkaz ¹¹⁵

dopravní přestupek	pokuta	trestní příkaz
Řízení nebo obsluha vozidla osobou s 0,8 až méně než 1,2 promile alkoholu v krvi nebo ve stavu narušeném návykovými látkami (drogy).	800 až 3 700 EUR	Pozastavení řidičského průkazu na jeden měsíc včetně navazujícího školení při prvním přestupku.
Řízení nebo řízení vozidla osobou s nejméně 1,2 až méně než 1,6 promile alkoholu v krvi	1 200 až 4 400 EUR	Odebrání řidičského průkazu na minimálně čtyři měsíce včetně rekvalifikace.
Řízení nebo řízení vozidla osobou s obsahem alkoholu v krvi alespoň 1,6 nebo více nebo odmítnutí zkoušky na alkohol	1 600 až 5 900 EUR	Odebrání řidičského průkazu na dobu minimálně šesti měsíců včetně následného školení, úřední lékařské zprávy a dopravně psychologického vyšetření.
Opakujte případ do 5 let s obsahem alkoholu v krvi alespoň 1,6 promile nebo více v případě prvního přestupku s řízením pod vlivem alkoholu	1 200 až 5 900 EUR	Pozastavení řidičského průkazu na minimálně osm až maximálně dvanáct měsíců včetně následného školení, úřední lékařské zprávy a dopravně psychologického vyšetření.

Pro přehlednost jsou uváděny pokuty za výše uvedené přestupky, za které hrozí již trestní stíhání v přepočtu na českou korunu:

- 800–3 700 EUR (20 000–92 500 Kč)
- 1 200–4 400 EUR (30 000–110 000 Kč)
- 1 600–5 900 EUR (40 000–147 500 Kč)
- 1 200–5 900 EUR (30 000–147 500 Kč)

V případech, kdy nelze vybrat stanovené pokuty, hrozí i trest odnětí svobody, a to u přestupků:

¹¹⁴ § 99. Strafbestimmungen. [online]. [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: http://www.internet4jurists.at/gesetze/bg_stvo01.htm

¹¹⁵ Zdroj: *Strafenkatalog.at* [online]. [cit. 11.3.2022]. Dostupné z: <https://www.strafenkatalog.at/promillegrenze/>

- řízení vozidla pod vlivem alkoholu nad 1,2 promile – hrozí odnětí svobody na 10 dnů–6 týdnů
- řízení vozidla pod vlivem alkoholu nad 1,6 promile a odmítnutí se podrobit zkoušce na obsah alkoholu a odběru krve – odnětí svobody na 2–6 týdnů
- řízení pod vlivem omamných látek – odnětí svobody na 1–6 týdnů¹¹⁶

Ovšem v případě, že dojde při dopravní nehodě k ublížení na zdraví nebo usmrcení z nedbalosti podle § 80, 81, 83 a 84 Strafgesetzbuch (StGB), je řidič stíhán u soudu a hrozí mu trest odnětí svobody.¹¹⁷

Dle zmíněných paragrafů vyplývá, že kdo jinému z hrubé nedbalosti způsobí ublížení na zdraví nebo smrt pod vlivem návykové látky, bude potrestán odnětím svobody až na 3 roky. V případě, že osoba hrubou nedbalostí nebo pod vlivem návykové látky způsobí ublížení na zdraví nebo smrt většího počtu lidí (minimálně dvou osob), bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let.¹¹⁸

10.3.4 Nemotorová vozidla

Pro řidiče nemotorových vozidel je povolený limit 0,8 promile alkoholu v krvi. Při překročení daného limitu jsou stanoveny sankce, které se odvíjejí podle míry překročení povoleného limitu alkoholu při řízení nemotorového vozidla, jízdě pod vlivem drog nebo při odmítnutí se podrobit testu na alkoholu, viz tabulka.

¹¹⁶ § 99. Strafbestimmungen. [online]. [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: http://www.internet4jurists.at/gesetze/bg_stvo01.htm

¹¹⁷ Fahrerflucht – Wie hoch fällt die Strafe aus? | Strafrecht24. *Strafrecht24 | Das Rechtsportal für Strafrecht in Österreich* [online]. Copyright © 2022 [cit. 07.03.2022]. Dostupné z: <https://www.-strafrecht24.at/ratgeber/verkehrsdelikte/fahrerflucht/>

¹¹⁸ *FAHRLÄSSIGE TÖTUNG, TOTSCHLAG, MORD* [online]. Wien: Rechtsanwalt, 2020 [cit. 2022-03-07]. Dostupné z: <https://www.rechtsanwalt-flatz.at/strafrecht-wien/fahrlaessige-toetung-totschlag-mord/>

Tabulka 15: Přehled důvodů k pokutě a jejich částky¹¹⁹

Důvod k pokutě:	Částka pokuty:
Od 0,8 promile (0,4 mg/l dýchacího vzduchu) / Jízda pod vlivem drog	800–3 700 EUR (20 000–92 500 Kč)
Od 1,2 promile (0,6 mg/l dýchacího vzduchu)	1 200–4 400 EUR (30 000–110 000 Kč)
Od 1,6 promile (0,8 mg/l dýchacího vzduchu)	1 600–5 900 EUR (40 000–147 500 Kč)
Odmítnutí testu na alkohol	1 600–5 900 EUR (40 000–147 500 Kč)

Mimo uvedené finanční sakce může mít jízda na kole nebo na jiném nemotorovém vozidle v opilosti v Rakousku i mnohem závažnější následky. V závislosti na závažnosti požití alkoholu při řízení nemotorového vozidla může dojít i k odebrání řidičského průkazu a nařízení absolvování dopravního školení a dalších navazujících školení.¹²⁰ Dané odebrání řidičského průkazu hrozí v případě, když je zjištěna nedostatečná způsobilost k provozu na pozemních komunikacích. To je zejména v případě, pokud řidič již vícekrát řídil pod vlivem alkoholu a měl již záznam v registru řidičských průkazů.¹²¹

10.4 Francie

10.4.1 Bodový systém

Ve Francii je stanovený bodový limit s maximálním počtem 12 bodů. Ovšem tato hranice není stanovená pro všechny řidiče, existuje totiž výjimka, a to u začínajících řidičů, kteří mají takzvaný zkušební průkaz, se kterým začínají na polovině bodů oproti běžným řidičům, a to s kontem 6 bodů. Takovým řidičům

¹¹⁹ Vlastní zpracování.

¹²⁰ Betrunkene mit dem Fahrrad fahren: Das sind die Folgen. *Führerschein weg? Wir helfen!* – *fuehrerscheinweg.at* [online]. Copyright © Copyright [cit. 30.07.2022]. Dostupné z: <https://www.fuehrerscheinweg.at/betrunkene-fahrrad-fahren-folgen/>

¹²¹ Rad fahren & Alkohol – wie viel Sie trinken dürfen und welche Strafen drohen – *meinanwalt.at*. *Rechtsanwalt-Portal meinanwalt.at : Jetzt kompetente Rechtsanwälte finden!* – *meinanwalt.at* [online]. Copyright © 2022 [cit. 30.07.2022]. Dostupné z: https://www.meinanwalt.at/news/rad-fahren-alkohol-wie-viel-sie-trinken-duerfen-und-welche-s_dhrlcc

ve zkušební době jsou přidělovány další body, pokud nespáchají žádný přestupek.

Bodový systém je zde nastavený tak, že po jednom nebo více dopravních přestupcích se body odebírají podle stupnice, přičemž se jejich zůstatek snižuje z maxima bodů. Ztráty bodů jsou stanoveny podle závažnosti přestupků, jsou i případy, které nevedou ke ztrátě bodů. Maximálně může řidič ztratit 8 bodů za několik přestupků spáchaných současně a maximálně 6 bodů za jeden způsobený přestupek.

Po vybodování, které nastane při bodovém minimu 0 bodů nebo pokud se řidič dostane do mínusových bodů, následuje zákaz řízení na 6 měsíců.¹²² Po uplynutí lhůty 6 měsíců je nutné absolvovat lékařskou prohlídku a psychotechnické testy a absolvovat testy podle silničního zákona.¹²³

10.4.2 Přestupek

Ve Francii je povolená hranice alkoholu do 0,5 promile. Výjimka je ovšem stanovená u začátečních řidičů, kteří jsou držiteli řidičského oprávnění méně než 3 roky a řidičů autobusů a autokarů, kde je tolerance nižší, a to do 0,2 promile. Zároveň pokud je řidič začátečník držitelem zkušební průkazu ve lhůtě jednoho roku a způsobí přestupek, musí znovu absolvovat kurz autoškoly. Hranice mezi přestupkem a trestným činem je zde stanovená určitou hranicí promile alkoholu, kdy nad hranici 0,8 promile alkoholu se jedná již o trestný čin.

Jak jsou u přestupků ve Francii stanoveny výše sankcí, je zobrazeno v níže uvedené tabulce:

¹²² Le permis à points [online]. LegiPermis, 2022 [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://www.legi-permis.com/legislation/>

¹²³ Permis à points : son fonctionnement et le permis probatoire . *Stage Permis à Points – Tous les stages de récupération de points* [online]. Copyright © 2005 [cit. 03.03.2022]. Dostupné z: <https://www.permisapoints.fr/permis-a-points/>

Tabulka 16. Přehled přestupků v závislosti na limitu alkoholu ¹²⁴

Porušení limitu alkoholu:	Pokuta	Body	Zákaz řízení
nad 0,2‰ - u stanovených tříd řidičů	135 € 3 375 Kč	6 b	až 3 roky - imobilizace vozidla
nad 0,5–0,8 ‰ - běžní řidiči	135–750 € 3 375–18 750 Kč	6 b	až 3 roky - imobilizace vozidla

10.4.3 Trestný čin

Jak již bylo uvedeno v předchozí podkapitole, hranice mezi přestupkem a trestným činem je rozlišována podle stanovené hladiny, kdy nad 0,8 promile alkoholu v krvi naměřené u řidiče se již jedná o trestný čin. Ovšem to je ve Francii pouze jedním z kritérií. Dalšími jsou odmítnutí se podrobit dechové zkoušce na alkohol nebo krevnímu testu, nulová tolerance drog za volantem, kombinace alkoholu a drog, recidiva a způsobení nehody pod vlivem návykových látek s následkem těžkého zranění nebo smrti třetí osoby. Při zavinění nehody pod vlivem alkoholu nebo omamných látek jsou pak sankce mnohem závažnější.

Dalšími udělovanými druhy sankcí jsou ve Francii kromě pokut nebo trestů odnětí svobody také v některých případech povinnost absolvovat na vlastní náklady kurz povědomí o bezpečnosti silničního provozu nebo kurz informovanosti o nebezpečí užívání narkotik, tresty prospěšných prací či imobilizace vozidla neboli jeho znehybnění, a dokonce zde hrozí i konfiskace neboli propadnutí vozidla.

Přehled jednotlivých trestných činů:

- **Při hladině alkoholu nad 0,8 ‰:**
 - hrozí: pokuta 4 500 € (112 500 Kč), 6 bodů a ostatní sankce: zákaz řízení až 3 roky, odnětí svobody do 2 let, propadnutí vozidla a povinnost absolvovat kurz povědomí o bezpečnosti silničního provozu na náklady pachatele.

¹²⁴ Vlastní zpracování.

- **Recidiva do 5 let:**

- hrozí: 2x pokuty – až 9000 € (225 000 Kč), ostatní sankce: zákaz řízení až 3 roky, maximální trest odnětí svobody až 4 roky, povinnost absolvovat kurz povědomí o bezpečnosti silničního provozu na řidičovy náklady a znehybnění nebo propadnutí vozidla.

- **Odmítnutí se podrobit dechové zkoušce na alkohol nebo krevní testy:**

- hrozí: pokuta 4 500 € (112 500 Kč), odebrání 6 bodů, zákaz řízení až 3 roky, trest odnětí svobody až 2 roky, trest veřejných prospěšných prací, propadnutí vozidla a povinný školicí kurz.

- **Kombinace alkoholu a drog:**

- hrozí: pokuta 9 000 eur (225 000 Kč), odebrání 6 bodů, zákaz řízení až 3 roky, školicí kurz, znehybnění nebo propadnutí vozidla.

- **Nehoda způsobená pod vlivem alkoholu a s následkem těžkého zranění:**

- pokuta 75 000 eur (1 875 000 Kč), odebrání 6 bodů, pozastavení řídičského oprávnění na 10 let, odnětí svobody 5 let a odstavení nebo zabavení vozidla.
- platí také v případě, když se řidič odmítne podrobit dechové zkoušce na alkohol nebo krevní testy.

- **Nehoda způsobená pod vlivem alkoholu, která způsobila smrt třetí osoby**

- hrozí: až 7 let vězení, pokuta 100 000 eur (2 500 000 Kč), odebrání 6 bodů a odebrání řídičského průkazu na 10 let.¹²⁵

- **Řízení pod vlivem drog:**

- hrozí: pokuta 4 500 eur (112 500 Kč), 6 bodů, odnětí svobody až 2 roky, propadnutí vozidla

¹²⁵ Règlementation de l'alcool au volant | Sécurité Routière. *Accueil | Sécurité Routière* [online]. [cit. 03.03.2022]. Dostupné z: <https://www.securite-routiere.gouv.fr/reglementation-liee-aux-ri-sques/reglementation-de-lalcool-au-volant>

- **Nehoda způsobená pod vlivem drog s následkem těžkého zranění:**

- hrozí: 7 let vězení a pokuta 100 000 eur (2 500 000 Kč), propadnutí vozidla

- **Nehoda způsobená pod vlivem drog, která způsobila smrt třetí osoby:**

- hrozí: až 10 let vězení a pokuta 150 000 eur (3 750 000 Kč), propadnutí vozidla¹²⁶

10.4.4 Nemotorová vozidla

Maximální povolená míra alkoholu v krvi je 0,5 promile. Pokud se hladina alkoholu v krvi pohybuje v rozmezí 0,5–0,8 promile alkoholu v krvi, může pokuta dosáhnout až 750 eur (18 750 Kč). Při hodnotě nad 0,8 promile alkoholu v krvi se jedná již o trestný čin a hrozí odebrání řidičského průkazu. Ovšem nejsou udělovány trestné body v bodovém systému.¹²⁷

11. Komparace vybraných zemí EU

V této kapitole budeme srovnávat vybrané země Evropské unie, které byly popsány v diplomové práci. Jednalo se konkrétně o státy: Českou republiku a následně i zahraniční státy Německo, Slovensko, Rakousko a Francii. Při komparaci budeme uvedené země porovnávat v rámci jejich podobností a odlišností se zaměřením na problematiku řízení pod vlivem návykových látek. Dané srovnání bude vycházet z jejich stanovených právních úprav, které byly v diplomové práci analyzovány za jednotlivé státy.

Za tímto účelem zde bude použito metody komparativní, která v obecné rovině zahrnuje specifikaci předmětu srovnávání, vymezení srovnávaných vlastností a posouzení komparability.¹²⁸

¹²⁶ Drogue au volant | service-public.fr. *Accueil Particuliers* | service-public.fr [online]. [cit. 03.03.2022]. Dostupné z: <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F2886>

¹²⁷ Circuler à vélo en toute sécurité, découvrez les règles à connaître. *Roole, le nouveau média auto, utile à tous les automobilistes*. [online]. [cit. 30.07.2022]. Dostupné z: <https://media.roole.fr/transition/voiture-propre/circuler-a-velo-en-toute-securite>

¹²⁸ Metoda srovnávací – Sociologická encyklopedie. [online]. Copyright © 2022 [cit. 21.08.2022]. Dostupné z: https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Metoda_srovn%C3%A1vac%C3%AD

Účelem komparační metody bude zodpovědět na výzkumné otázky:

- Jaká země má nejpodobněji stanovená pravidla jako Česká republika?
- Jaká země má nejpřísněji stanovená pravidla z uvedených zemí EU?

Komparace bude provedena srovnáváním vybraných hledisek, a to ze získaných informací, které byly uvedeny v dané práci.

Daná hlediska jsou vymezena následovně:

- Povolená hladina alkoholu v krvi
- Limit množství drog
- Bodový systém
- Odmítnutí testu na alkohol a jiné návykové látky
- Hranice mezi přestupkem a trestným činem
- Posouzení maximální výše pokut za přestupek a trestný čin
- Výše trestů odnětí svobody z nedbalosti
- Nemotorová vozidla
- Celkové srovnání ČR oproti vybraným zahraničním zemím

11.1 Povolená hladina alkoholu v krvi

Ve většině evropských zemí, kde je povolena určitá hranice promile alkoholu, se bere ohled na kategorie řidičů, které jsou rozlišovány obvykle na běžné řidiče, profesionální řidiče a nové řidiče. Mezi nové řidiče jsou řazeni takoví jezdinci, kteří jsou vlastníky řidičského oprávnění kratší dobu, a to cca v rozpětí do 2–3 let. Oproti kategorii běžného řidiče je u profesionálních a nových řidičů stanovena nižší hranice povolené hladiny alkoholu. Takto je to nastavené v Rakousku a Francii. V Německu je rovnou u zmíněných kategorií profesionálních a nových řidičů, kteří jsou držiteli řidičského oprávnění kratší dobu než 2 roky, stanovena nulová tolerance alkoholu.

V Rakousku je u nových řidičů, kteří jsou držiteli řidičského oprávnění kratší dobu než 2 roky a profesionálních řidičů, stanovená povolená hranice do 0,1 promile. Ve Francii je pak u těchto zmíněných kategorií stanovený limit pro nové řidiče, kteří jsou vlastníky řidičského oprávnění kratší dobu než 3 roky, 0,2 promile. Ovšem u kategorie profesionálních řidičů je ještě rozlišováno zaměření dle druhu řízeného vozidla, výjimka zde existuje u řidičů autobusů a autokarů, kde je snižená hranice na 0,2 promile. U ostatních profesionálních řidičů je pak tolerovaná hranice 0,5 promile, která je ve Francii totožně stanovená jako u běžných řidičů.

U běžných řidičů je nejčastější povolenou hranicí alkoholu v krvi 0,5 promile, která je totožně stanovena u všech vybraných zahraničních zemí, kde platí určitá povolená hladina alkoholu.

U ostatních vybraných evropských zemí, kterou je Česká republika a Slovensko, platí striktně stanovená nulová tolerance alkoholu za volantem, a to bezvýhradně u všech kategorií řidičů.

11.2 Limit množství drog

V České republice jako u jediné z vybraných zemí stanovený limit pro jiné návykové látky, než je alkohol, na rozdíl od ostatních analyzovaných zemí, není připuštěno žádné jeho množství. Pokud u řidiče bude naměřena hodnota určité návykové látky v krvi (ng/ml) ve stanovém limitu, který je vymezen dle určitých právních předpisů, je považován za ovlivněného danou návykovou látkou a hrozí mu buď přestupek, nebo trestný čin. Limit, který stanovuje hodnoty, při jejichž dosažení hrozí přestupek, stanovuje Nařízení vlády č. 41/2004 Sb. a limitní hodnoty pro stanovení trestného činu jsou uvedeny v Stanovisku trestního kolegia Nejvyššího soudu čj. Tpjn 300/2020.¹²⁹

11.3 Bodový systém

Bodový systém je stanovený v České republice, Německu a ve Francii. V České republice a v Německu jsou body přičítány od nuly a ve Francii jsou na-

¹²⁹ ŘÍZENÍ POD VLIVEM – Právní poradna A.N.O.. *Úvodní stránka – Právní poradna A.N.O.* [online]. Copyright © 2022 [cit. 06.03.2022]. Dostupné z: <https://poradna.asociace.org/pravni-informace/rizeni-pod-vlivem/>

opak body odečítány z maximálního stanoveného limitu. Shodný počet maximálního bodového systému ve škále 12 bodů je stanovený v České republice a ve Francii. Ovšem ve Francii existuje výjimka u začínajících řidičů, kteří jsou držiteli řidičského oprávnění méně než 3 roky. U nich je snížený bodový limit na 6 bodů. Tyto body jsou ale postupně navyšovány do již stanoveného maximálního limitu, pokud řidič nespáchá žádný přestupek. V Německu je naopak bodový systém nižší o 4 body, kde je jeho maximum staveno na 8 bodů. Ale nebylo tomu tak vždy, do 1. května 2014 byl totiž maximální limit 18 bodů.

V rámci bodů, které jsou udělovány za řízení pod vlivem návykových látek, je v České republice strháváno nejvíce bodů ze všech vybraných zemí, jedná se o 7 bodů. Ve Francii 6 bodů a v Německu se body pohybují za přestupek v rozmezí 1–2 body a trestný čin 3 body.

Na Slovensku a v Rakousku není stanoven bodový limit, ale řídí se pravidlem třikrát a dost, kdy při třetím přestupku je již řidičský průkaz odebrán. Navíc kromě daného pravidla je v Rakousku platný záznamový systém, kde je uvedeno 13 konkrétních závažných trestných činů.

11.4 Odmítnutí testu na alkohol a jiné návykové látky

Za odmítnutí se podrobit testu na zjištění alkoholu nebo jiné omamné látky hrozí v řadě zemích Evropské unie vysoké sankce a dané jednání bývá klasifikováno jako trestný čin.

Výjimka je v rámci vybraných zemí v České republice a v Německu. V České republice je dané jednání posuzováno jako přestupek. V Německu jedinci, který se odmítne podrobit dechové zkoušce na alkohol, nehrozí žádný postih, ale je pak již nucen se podrobit krevnímu testu, který je již povinný.

V ostatních vybraných zemích, tj. Slovensku, Rakousku a Francii, je dané jednání automaticky posuzováno jako trestný čin.

11.5 Hranice mezi přestupkem a trestným činem

Ve vybraných zemích je hranice mezi přestupkem a trestným činem určována dle zjištěné hodnoty alkoholu v krvi, recidivy a v případě způsobení nehody, ublížení na zdraví nebo smrti osoby z nedbalosti.

Shodnou míru promile alkoholu v krvi, která rozlišuje přestupek od trestného činu, má Česká republika a Slovensko. Za přestupek se považuje zjištěný obsah alkoholu u řidiče nižší než 1 promile. Při hodnotě nad 1 promile zjištěné hodnoty obsahu alkoholu v krvi se jedná už o trestný čin.

Ve Francii a Rakousku platí rovněž stejná míra hladin dle rozlišení přestupku a trestného činu u běžných řidičů. Přestupek je zde stanoven v rozmezí 0,5–0,8 promile a trestný čin je nad 0,8 promile alkoholu v krvi.

V Německu je hranice pro trestný čin nad 1,1 promile, pokud ovšem není způsobena žádná nehoda. Při havárii nebo chybách při řízení je dokonce v Německu takové stanovisko, že z tolerovaného 0,5 promile alkoholu je při daných situacích přehodnoceno dané stanovisko a je zde sníženo na 0,3 promile. Při vyšší hladině než 0,3 promile je daný případ řešen jako trestný čin.

A v krátkosti uvedeme již zmiňované kritérium odmítnutí se podrobit testu na návykové látky. Za přestupek je tento daný čin považován pouze v České republice. V Rakousku, Francii a na Slovensku je pak dané jednání považováno za trestný čin.

11.6 Maximální výše pokut

V rámci porovnání maximální možné výše udělených pokut, která hrozí za řízení pod vlivem návykových látek, se na vrchní příčce bezesporu řadí Francie, která má velice přísně stanovené výše pokut, kde hrozí i udělení pokuty do 150 000 EUR (cca 3 750 000 Kč). Po Francii následuje Rakousko, ovšem se znatelným zřetelem, kde hrozí výše do 5 900 EUR (147 500 Kč).

V již přiměřenějších částkách oproti předešlým zemím se pak pohybují ostatní země: Německo až 3 000 EUR (75 000 Kč), Česká republika až 50 000 Kč a na Slovensku je výše stanovena na 1 300 EUR (32 500 Kč.)

11.7 Maximální výše trestu odnětí svobody z nedbalosti

Maximální výše trestu odnětí svobody za řízení pod vlivem návykové látky z nedbalosti v rámci všech vybraných zemí se pohybuje ve výši 10 let. Tato maximálně udělená možná výše hrozí pouze ve Francii za nehodu způsobenou pod vlivem drog, která způsobila smrt třetí osoby

Poloviční výše v podobě 5 let je stanovena v Německu, Slovensku a Rakousku. V České republice je stanovena maximální možná výše do 3 let odnětí svobody.

11.8 Nemotorová vozidla

Nejvyšší tolerovaná míra alkoholu u nemotorových vozidel je stanovena v Německu, a to do hodnoty 1,6 promile. Ovšem při nápadném způsobu jízdy nebo při způsobení nehody je tolerovaný limit snížen na hodnotu 0,3 promile alkoholu v krvi. V Německu jako v jediné z uvedených zemí hrozí i udělení trestných bodů a až doživotní zákaz jízdy na kole. Následující zemí s poměrně vysokou tolerovanou hodnotou alkoholu v krvi je Rakousko s hodnotou 0,8 promile. Rakousko má zároveň stanovené nejvyšší možné finanční sankce ze všech vybraných zemí, které mohou dosáhnout až 5 900 eur (147 500 Kč). Další zemí s určitým povoleným limitem je Francie, která má limit 0,5 promile. Nulová tolerance u nemotorových vozidel platí v České republice a hraničně i na Slovensku. Na Slovensku totiž existuje určitá výjimka v rámci zastavěného území obce nebo na cyklostezkách, kde je povolen možný limit do 0,5 promile alkoholu v krvi. Možnou sankcí je i odebrání řidičského průkazu, která hrozí v Německu, Rakousku a ve Francii.

11.9 Srovnání ČR oproti vybraným zahraničním zemím

V České republice je striktně stanovena nulová tolerance alkoholu za volantem spolu se Slovenskem. A to platí jak pro motorová, tak zároveň i nemotorová vozidla. Ovšem na Slovensku existuje určitá výjimka pro nemotorová vozidla, kde je povolená maximální možná míra alkoholu v krvi 0,5 promile v rámci zastavěného území obce nebo na cyklostezkách. V ostatních vybraných zemích platí určitá hladina povoleného množství, která je tolerovaná i bez postihu.

Limit množství drog, který dle hodnoty zjištěné jiné návykové látky, než je alkohol v krvi (ng/ml), určuje hranici mezi přestupkem a trestným činem, je stanoven pouze v České republice. Dané limity jsou stanovy dle Nařízení vlády č. 41/2004 Sb. a Stanoviska trestního kolegia Nejvyššího soudu čj. Tpjn 300/2020.

U nastavení bodového systému jsou body přičítány, kdy je tomu shodně jako v Německu. Bodový systém se škálou 12 bodů má ze všech zemí nejvyšší hranici spolu s Francií. V rámci bodů, které jsou udělovány za řízení pod vlivem návykových látek, je v České republice strháváno za tento přečin nejvíce bodů, kdy je jejich počet stanoven na 7 bodů.

Při posuzovaném odmítnutí se podrobit testu na zjištění alkoholu nebo jiné omamné látky je dané jednání posuzováno jako přestupek. Ovšem v řadě zemí Evropské unie hrozí za dané odmítnutí vysoké sankce a je ve většině případů klasifikováno jako trestný čin.

Ve vybraných zemích byla určována hranice mezi přestupkem a trestným činem dle zjištěné hodnoty alkoholu v krvi, recidivy a také v případě způsobení nehody, ublížení na zdraví nebo smrti osoby z nedbalosti. Míra promile alkoholu v krvi, která je rozlišována mezi přestupkem a trestným činem, byla shodná spolu se Slovenskem. Za přestupek se u obou zemí považuje, pokud je zjištěný obsah alkoholu u řidiče nižší než 1 promile. Při hodnotě nad 1 promile zjištěné hodnoty obsahu alkoholu v krvi je již postihován jako trestný čin.

Z hlediska výše částek oproti zemím Francie a Rakouska je srovnatelné s Českou republikou Německo a Slovensko, jejichž maximum se pohybuje v částkách desetitisíců. U porovnání s výší odnětí svobody, která se pohybuje ve výši do 3 let, měla Česká republika nejnižší stanovenou výši maximálního trestu.

12. Vyhodnocení výzkumných otázek

V této kapitole vyhodnotíme zadané výzkumné otázky, které byly zadány následovně:

- Jaká země má nejpodobněji stanovená pravidla jako Česká republika?
- Jaká země má nejpřísněji stanovená pravidla z uvedených zemí EU?
- **Země s nejpodobněji stanovenými pravidly jako Česká republika**

Z celkového porovnání má Česká republika dle autorčina pohledu nejpodobněji stanovená pravidla silničního provozu se Slovenskem. A to z hlediska nulové tolerance alkoholu za volantem, hranice promile alkoholu v krvi mezi pře-

stupkem a trestným činem nebo v rámci nejvýše stanovené výše zákazu řízení, která se pohybuje v rozmezí 1–10 let. Ovšem odlišnosti mezi danými zeměmi byly nalezeny v pojetí bodového systému, který na Slovensku funguje zcela. Na Slovensku neplatí klasický bodový systém jako takový, ale řídí se dle principu třikrát a dost. Také byl nalezen jejich rozdíl v tom, jak se v dané zemi řeší případ odmítnutí se podrobit testu na návykové látky. Na Slovensku je totiž tento případ klasifikován již jako trestný čin oproti České republice, kde je řešen ještě jako přestupek. Na Slovensku rovněž existuje i výjimka týkající se nulové tolerance alkoholu, kdy je pro nemotorová vozidla povolena maximální možná míra alkoholu v krvi 0,5 promile, a to v rámci zastavěného území obce nebo na cyklostezkách.

- **Země s nejpřísněji stanovenými pravidly**

Ze všech analyzovaných zemí autorka vyhodnotila Francii jako danou zemi, která má nejpřísněji stanovená pravidla ohledně řízení pod vlivem návykových látek, a to na základě uvedených hledisek, v rámci nichž se komparace řídila.

Povolená hranice alkoholu za volantem není zdaleka nejvyšší oproti ostatním vybraným zemím, kde některé mají stanovenou nulovou toleranci alkoholu. Ale o to znatelně vyšší má Francie stanovené sankce při překročení stanovených limitů. Limit povolené hladiny alkoholu za volantem je rozlišován dle tří kategorií řidičů: běžní řidiči, profesionální řidiči a noví řidiči. Povoleno je stanovený na 0,5 promile pro běžné a profesionální řidiče. U profesionálních řidičů ale existuje výjimka, kde je snížený limit na 0,2 promile, a to u řidiče autobusů a autokarů. Daný limit 0,2 promile je rovněž stanoven u nových řidičů, kteří jsou držiteli řidičského oprávnění kratší dobu než 3 roky, což je poměrně dlouhá stanovená lhůta. Oproti Rakousku, kde je u stejné kategorie také snížen limit, ale za nové řidiče jsou považováni jedinci, kteří jsou držiteli řidičského oprávnění kratší dobu než 2 roky.

U dané kategorie nových řidičů je rovněž snížen i bodový systém na 6 bodů z celkového maxima 12 bodů pro ostatní řidiče. Tento bodový stav se ale po určité době bez zavinění přestupku postupně navýší do maximálně stanoveného limitu. Ovšem systém je zde nastaven tak, že pokud začáteční řidič spáchá

do lhůty 1 roku přestupek pod vlivem návykové látky, dojde u něj k okamžitému vybodování při ztrátě 6 bodů a musí znovu absolvovat autoškolu. Leč je systém 12 bodů poměrně vysoký, tak oproti ostatním analyzovaným zemím je ve Francii sníženo bodového hodnocení pro řidiče začátečníky.

Pro množství drog za volantem platí nulová tolerance. Při jeho zjištění se jedná o klasifikaci trestného činu. To platí rovněž i při odmítnutí se podrobit testu ke zjištění alkoholu nebo omamných látek.

V rámci hladiny promile alkoholu, která rozlišuje přestupek od trestného činu, je stanovená hranice 0,8 promile pro běžné řidiče, kdy při vyšším promile alkoholu se již jedná o trestný čin.

Z hlediska všech stanovených druhů sankcí se ve Francii uplatňuje imobilizace vozidla, jako je tomu také v Rakousku. Ale také i mnohem přísnější sankce v podobě propadnutí vozidla při zavinění trestného činu.

Při zhodnocení maximální výše udělovaných pokut se mnohdy ve Francii jedná až o likvidační sumy, které se mohou vyšplhat až do výše 150 000 EUR (cca 3 750 000 Kč), která je stanovená při nehodě pod vlivem drog s následkem smrti třetí osoby. Rovněž za tentýž čin je udělována maximální výše trestu odnětí svobody až 10 let.

13. Celkové vyhodnocení komparace

Při komparaci zabývající se porovnáním právních úprav vybraných zahraničních zemí Evropské unie s Českou republikou byly stanoveny i další dílčí cíle v podobě: Vyhodnotit zemi, která má nejpodobněji stanovená pravidla jako Česká republika a určit, která země má nejpřísněji stanovená pravidla z uvedených zemí EU dle aktuálně stanovených pravidel silničního provozu a podle udělovaných sankcí za přestupky a trestné činy v dopravě, v rámci nichž byly uvedeny i konkrétní výzkumné otázky. Výzkumné otázky byly stanoveny následovně: *Jaká země má nejpodobněji stanovená pravidla jako Česká republika? Jaká země má nejpřísněji stanovená pravidla z uvedených zemí EU?* Jedním z dílčích cílů bylo také za Českou republiku vyhodnotit dle uvedených statistických dat za rok 2020, zda došlo oproti roku 2019 k nárůstu, nebo poklesu počtu případů týkajících se jízdy pod vlivem návykových látek za použití statistických metod. A v

rámci souhrnného porovnání České republiky oproti uvedeným zahraničním zemím stanovit návrhy a doporučení, které by mohly napomoci ke zlepšení aktuální situace v silničním provozu.

Problémem je, že v České republice se vyskytuje zvýšená spotřeba alkoholu a řízení pod jeho vlivem si každoročně vybere daň v podobě mnoha vážných následcích na zdraví a ztrátách na lidských životech. Ovšem celkový podíl nehod způsobených alkoholem nebo jiných návykových látek je v České republice v porovnání s některými západními zeměmi relativně nízký. Zásadně to může ovlivňovat ten fakt, že Česká republika má jako jedna z mála států zavedený nulový režim tolerance k alkoholu v dopravě.

Tyto zavedené limity má však každá země nastavené rozdílně. Mnoho států navíc rozlišuje i tolerované limity alkoholu podle určitých kategorií řidičů, které jsou rozděleny na řidiče začátečníky, profesionální řidiče a běžné řidiče. I když v některých evropských státech platí poněkud benevolentnější pravidla ohledně povoleného limitu hladiny alkoholu za volantem, sankce v případě překročení jeho limitu bývají mnohem vyšší. V některých státech dokáže být výše stanovených peněžitých sankcí pro běžného člověka takřka likvidační. Pokuty ovšem nejsou to jediné, co hrozí problémovým řidičům. Řada států za toto trestá zákazem řízení, propadnutí věci, dokonce pobytem ve vězení.

Rozdíl mezi zeměmi v rámci problematiky jízdy pod vlivem návykových látek není pouze v povolených limitech alkoholu za volantem, ale i v nastavení bodového systému, který postihuje řidiče za nesprávné a opakované chování na pozemních komunikacích. Rovněž jsou nastavena odlišná hlediska týkající se posuzování přestupků a trestných činů v dopravě.

V rámci dané problematiky byla zmíněna i recidiva daného jednání v dopravě. Recidivisté jsou obvykle menší skupinou lidí, ale o to jsou závažnějším problémem, neboť se někteří z nich dopustí porušení pravidel i více než jednou. Takoví jedinci v dopravě vykazují obecné potíže s dodržováním předpisů a mohou představovat vážné problémy v rámci ohrožení bezpečnosti společnosti.

V dopravě jsou recidivisté sankcionováni přísněji, a to převážně tak, že se jim prodlouží doba zákazu řízení a hrozí jim i tresty odnětí svobody. Ale je známo, že takové postihy nedokážou v jistých případech dostatečně vyřešit dané opakování protiprávního jednání. Z toho hlediska je doporučováno stanovení vy-

šetření kvůli zjištění, zda jsou daní jedinci závislí na alkoholu a jiných návykových látkách. Dále aplikování důkladné rehabilitace na tuto určitou skupinu řidičů, která je spojená s povinně stanovenými kurzy při dopuštění se daného opakovaného jednání v dopravě, což je tak stanoveno v některých zemích Evropské unie.

V rámci vyhodnocení výzkumných otázek bylo zjištěno na základě vybraných hledisek, v rámci kterých se komparace řídila, že má České republiky nejpodobněji stanovená pravidla silničního provozu v rámci řízení pod vlivem návykových látek se Slovenskem. To z hledisek nulové tolerance alkoholu za volantem, hranice promile alkoholu v krvi mezi přestupkem a trestným činem nebo v rámci nejvýše stanovené výše zákazu řízení.

Jako země s nejpřísněji stanovenými pravidly ze všech vybraných zemí EU byla vyhodnocena Francie. U většiny uvedených hledisek komparace totiž vyšla stanovená kritéria Francie jako nejpřísnější, a to dle udělovaných maximálních peněžitých sankcí a výše trestu odnětí svobody. Také jako u jediné ze zmíněných zemí zde platí u bodového systému snížená bodová hranice u konkrétní kategorie řidičů, kterými jsou začínající řidiči. U nich je bodový systém snížen z maximálního počtu na polovinu. Francie uplatňuje i takové sankce v podobě propadnutí vozidla a při odmítnutí se podrobit testu na alkohol nebo omamné látky je toto jednání již klasifikováno jako trestný čin.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

V první části diplomové práce jsme teoreticky vymezili problematiku řízení vozidla pod vlivem návykové látky v rámci České republiky a ve vybraných zahraničních zemích. Následně na to jsem provedla komparaci právních úprav v rámci přestupku a trestného činu, kdy byly porovnány zahraniční země s Českou republikou. Komparativní metoda byla provedena ze získaných informací, které byly uvedeny v práci.

V navazující praktické části se budeme zabývat výzkumnou metodou dotazníkového šetření, které bude provedeno prostřednictvím dotazníku v elektronické podobě, jehož respondenti budou osloveni přes webovou stránku Vyplňto.cz nebo přes sociální síť Facebook.

14. Metoda výzkumu

V rámci výzkumu bylo zvoleno jedné z kvantitativních metod, kterou je dotazníkové šetření. Jedná se o průzkum veřejného mínění, jež si klade za cíl zjistit rozložení určitých názorů v populaci. Diplomová práce se zabývala analýzou problematiky řízení pod vlivem návykových látek. Z toho důvodu jsme také zvolili tuto metodu výzkumu, jejíž způsobem by se nám mohlo dostat všeobecně rozšířeného mínění o řízení pod vlivem návykových látek ze strany široké veřejnosti. Pomocí dotazníku se tak pokusíme dosáhnout uceleného názoru na to, zda veřejnost považuje řízení pod vlivem návykových látek za závažný problém a mimo jiné i to, zda se daného protiprávního jednání sami někdy dopustili, zda to bylo i opakovaně, vědí-li o někom z jejich okolí, kdo řídil pod vlivem takovýchto látek. Rovněž se práce věnuje analýze rozdílů mezi právními klasifikacemi přestupků a trestných činů v České republice a ve vybraných zahraničních zemích EU. Z toho důvodu se dotazník bude zabývat i tím, zda mají respondenti přehled o zákonem stanovených limitech, které se týkají dané tematiky jak u nás, tak zároveň i v zahraničí.

Dotazník byl vytvořen pomocí webové stránky s názvem Vyplňto.cz. Forma a zpracování dotazníku byla vytvořena se zřetelem na to, aby jeho vyplňování bylo pro respondenty srozumitelné, stručné a zabralo jim co nejkratší dobu. Hned v úvodu bylo respondentům sděleno, že se jedná o zcela anonymní dotazník, který je určen pro všechny od 18 let, a to i bez omezení toho, zda jsou, či nejsou vlastníky řidičského oprávnění. Tento dotazník obsahoval 17 uzavřených otázek. V rámci těchto uzavřených otázek se jednalo o kombinaci specifických typů otázek. Prvním typem byly dichotomické otázky, které obsahují pouze dvě odpovědi, z nichž je na výběr pouze jedna (např. ano/ne, muž/žena). Druhým typem byly výběrové otázky, které umožňují vybrat jednu z více nabízených možností (např. určení věkové kategorie, nejvyššího dosaženého vzdělání). Dalším typem byly výčtové otázky, které umožňují vybrat hned několik z nabízených možností (např. výběr z uvedených drog). Posledním typem je Likertova škála, tj. výběr jedné z nabízených možností, která je vhodná k měření postojů respondentů a ke zjišťování míry jejich spokojenosti nebo souhlasu (např. ano/spíše ano, souhlasím/spíše souhlasím).

První část dotazníku, tj. otázky č. 1–4, se zabývala zjišťováním obecných informací o respondentech, a to v rámci jejich pohlaví, věkové kategorie, nejvyššího dosaženého vzdělání a zda jsou vlastníky řidičského průkazu. Následně se otázky č. 5–9 zaměřily na osobní zkušenosti respondentů, tj. zda sami někdy řídili pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Pokud ano, respondenti následně zodpovídali i otázku četnosti opakování daného jednání. V rámci tematiky návykových látek se kromě řízení pod vlivem alkoholu dotazník zabýval i tím, zda respondenti někdy řídili vozidlo i pod vlivem některé z uvedených drog, které byly vyjmenovány v dotazníku. Respondenti mohli vybrat hned několik z možností. Z hlediska postupu vyšetřování řidiče policií v terénu se jedna z otázek zaměřovala i na to, zda se respondenti sami setkali na výzvu policie s orientační zkouškou ke zjištění přítomnosti alkoholu nebo drog. Také zde zodpovídali i otázku týkající se toho, zda ví o někom ze svého okolí, kdo by řídil vozidlo pod vlivem některé z návykových látek.

Otázky se kromě vlastních zkušeností respondentů rovněž zaobírají jejich názory, postoji a vědomostmi týkajícími se dané problematiky. Otázka č. 10 se zabývá názorem, zda si respondenti myslí, že alkohol a jiné návykové látky dokážou výrazně ovlivnit schopnosti při řízení. Otázky č. 11–12 řeší postoje a přehled respondentů v rámci dané tematiky, která se týká zahraničních zemí. Zjišťováno je, zda si respondenti před jízdou do zahraničí zjišťují, jaká jsou v dané zemi pravidla silničního provozu. A následně také to, jestli mají přehled, jaká je povolená hranice alkoholu ve vybraných sousedních zemích s Českou republikou. Otázka č. 13 v návaznosti na předešlé otázky, které se týkaly vybraných zahraničních zemí, řeší to, do jaké míry souhlasí s nulovou tolerancí alkoholu v dechu řidičů vozidel, která je stanovená v České republice. Otázka č. 14 zjišťuje, zda respondenti vědí, jaká je vůbec hranice mezi přestupkem a trestným činem při řízení pod vlivem alkoholu v České republice.

V závěru dotazníku otázky č. 15–16 řeší názory respondentů ohledně toho, zda si myslí, že jsou sankce za řízení vozidla pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek dostatečné. Zároveň zda jsou názoru, že by takové sankce měly být i přísnější na území České republiky. Závěrečná otázka č. 17 se ptá respondentů, zda považují zmiňovanou jízdu pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek za závažný problém.

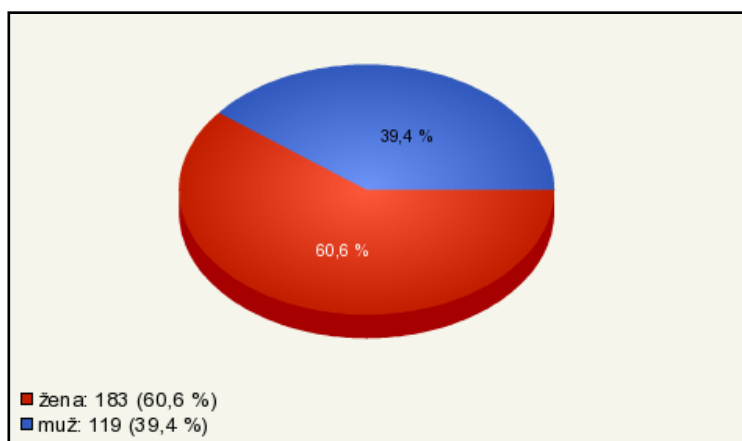
14.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření

V této kapitole jsme se již věnovali jednotlivým otázkám, které byly respondentům položeny v dotazníku. Jednotlivě jsme jejich odpovědi analyzovali a stručně je popsali. Pro přehlednost jsou odpovědi respondentů shrnuty do grafů. Ty uvádějí jejich absolutní četnost, tedy jejich konkrétní počet, a relativní četnost, která je vyjádřena v procentech. Vyplněné dotazníky byly po uplynutí zadaného termínu šetření vyhodnoceny do grafů pomocí internetového serveru Vyplňto.cz

V souhrnu dotazníkové šetření probíhalo v období od 7. 7. 2022 do 31.07.2022. Celkem dotazník vyplnilo 302 respondentů, návratnost byla 72,4 % a jednalo se o veřejný průzkum. Vyhodnocení bude uváděno procentuálně a z důvodu přehlednosti bude použito zaokrouhlení na jedno desetinné místo.

Otázka č. 1: Jste muž, nebo žena?

Graf 4. Vyhodnocení dotazníku – Otázka č. 1¹³⁰

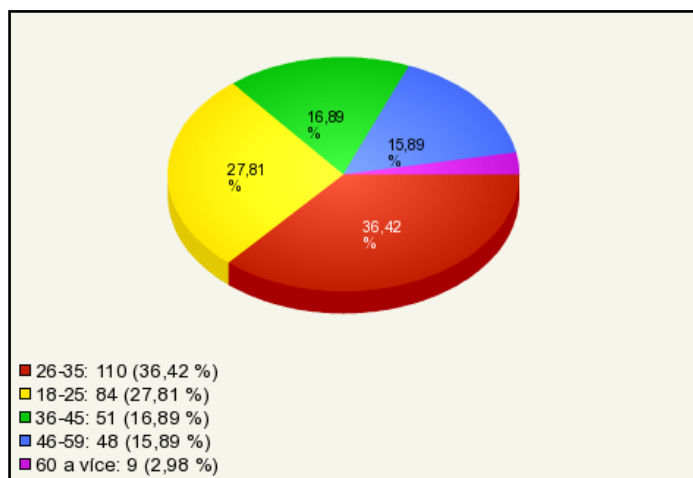

Dotazník byl zahajován otázkou, která zjišťovala pohlaví respondentů, tedy zda je respondentem muž, nebo žena. Z celkového počtu 302 respondentů dotazník s převahou vyplnilo 183 žen (60,6 %) oproti mužům, kterých se dotazníkového šetření zúčastnilo 119 (39,4 %).

¹³⁰ Řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek (výsledky průzkumu) | Vyplňto.cz – řešení pro online průzkumy. Vytvořit dotazník zdarma | Vyplňto.cz - řešení pro online průzkumy [online]. Copyright © [cit. 23.08.2022]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/rizeni-pod-vlivem-alkoholu-a/>

Otázka č. 2: Kolik Vám je let?

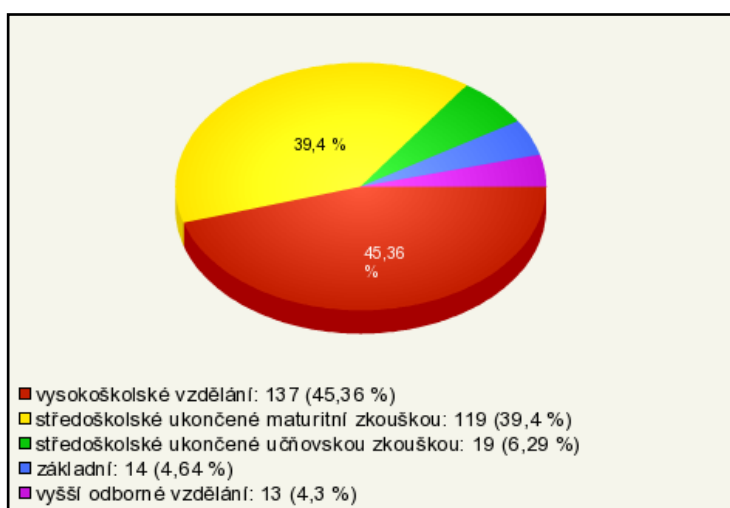
Graf 5. Vyhodnocení dotazníku – Otázka č. 2¹³¹

Následující otázka se zabývala věkem respondentů. Respondent měl na výběr z několika věkových kategorií, do níž se měl dle svého věku zařadit. Nejvíce dotazovaných 36,4 % bylo věkové kategorie 26–35 let, hned poté 27,8 % bylo ve věku 18–25 let. Následně 16,9 % v rozmezí 36–45 let, 15,9 % ve věku 46–59 let a pouze 3 % respondentům bylo 60 let a více.

Otázka č. 3: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Graf 6. Vyhodnocení dotazníku – Otázka č. 3¹³²

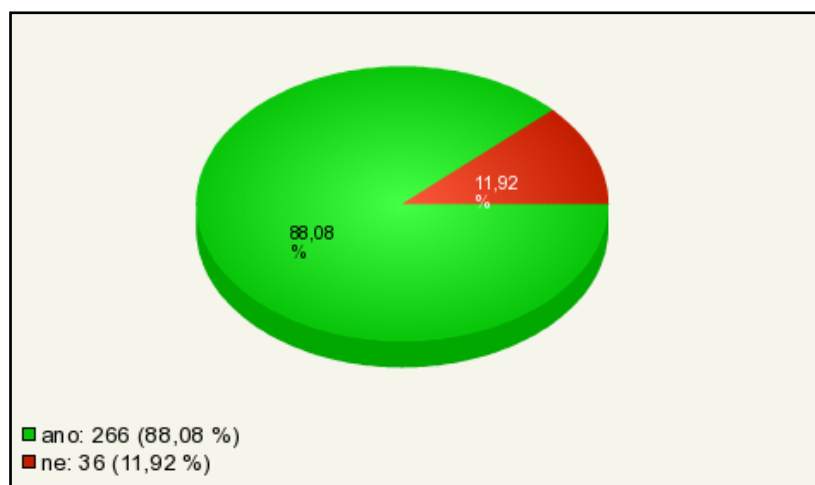
¹³¹ Řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek (výsledky průzkumu) | Vyplňto.cz – řešení pro online průzkumy. Vytvořit dotazník zdarma | Vyplňto.cz – řešení pro online průzkumy [online]. Copyright © [cit. 23.08.2022]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/rizeni-pod-vlivem-alkoholu-a/>

¹³² Řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek (výsledky průzkumu) | Vyplňto.cz – řešení pro online průzkumy. Vytvořit dotazník zdarma | Vyplňto.cz – řešení pro online průzkumy [online]. Copyright © [cit. 23.08.2022]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/rizeni-pod-vlivem-alkoholu-a/>

Ve třetí otázce dotazník zjišťoval nejvyšší dosažené vzdělání respondentů. Nejvíce dotazovaných 45,4 % dosáhlo vysokoškolského vzdělání, poté 39,4 % respondentů mělo středoškolské vzdělání a 6,3 % mělo ukončené středoškolské vzdělání učňovskou zkouškou. Oproti tomu dosáhlo již znatelně nižší procento 4,6 % dotázaných základní vzdělání a následně 4,3 % respondentů mělo vyšší odborné vzdělání.

Otázka č. 4: Vlastníte řidičský průkaz?

Graf 7. Vyhodnocení dotazníku – Otázka č. 4¹³³

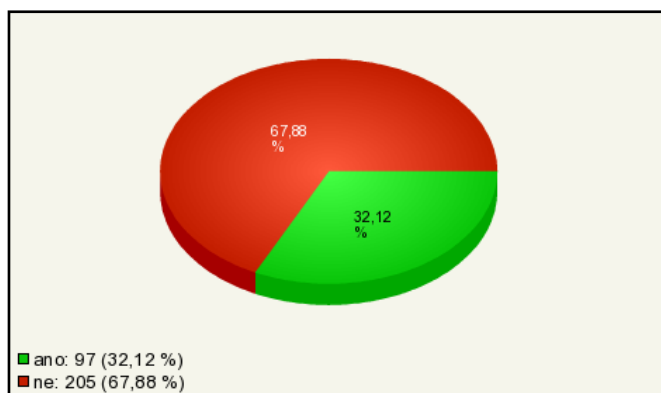

Otázka č. 4 zjišťovala, zda jsou respondenti vlastníky řidičského oprávnění. Nadprůměrná většina 88,1 % byla vlastníky řidičského průkazu a pouze 11,9 % bylo bez řidičského průkazu.

¹³³ Řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek (výsledky průzkumu) | Vyplňto.cz – řešení pro online průzkumy. Vytvořit dotazník zdarma | Vyplňto.cz – řešení pro online průzkumy [online]. Copyright © [cit. 23.08.2022]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/rizeni-pod-vlivem-alkoholu-a/>

Otázka č. 5: Řídil/a jste někdy vozidlo pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky?

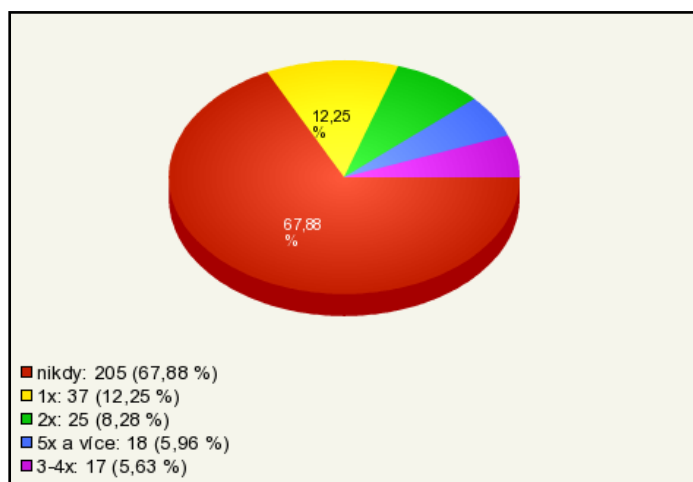
Graf 8. Vyhodnocení dotazníku – Otázka č. 5¹³⁴

Zmiňovaná otázka se zabývala jádrem problematiky práce a zjišťovala od respondentů, jestli se sami již někdy dopustili řízení vozidla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Většina respondentů 67,9 % se nedopustila řízení pod vlivem návykových látek a zbylých 32,1 % dotázaných respondentů již někdy pod jejich vlivem řídila.

Otázka č. 6: Kolikrát jste řídil/a vozidlo pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky?

Graf 9. Vyhodnocení dotazníku – Otázka č. 6¹³⁵

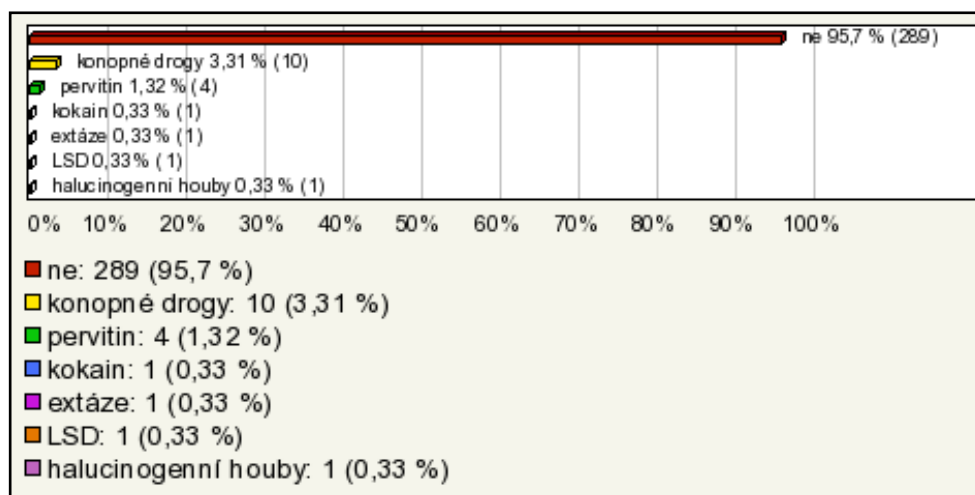
¹³⁴ Řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek (výsledky průzkumu) | Vyplňto.cz – řešení pro online průzkumy. Vytvořit dotazník zdarma | Vyplňto.cz - řešení pro online průzkumy [online]. Copyright © [cit. 23.08.2022]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/rizeni-pod-vlivem-alkoholu-a/>

¹³⁵ Řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek (výsledky průzkumu) | Vyplňto.cz – řešení pro online průzkumy. Vytvořit dotazník zdarma | vyplnto.cz - řešení pro online průzkumy [online]. Copyright © [cit. 23.08.2022]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/rizeni-pod-vlivem-alkoholu-a/>

Otázka č. 6 navazovala na předešlou otázku a zjišťovala od respondentů, kolikrát se dopustili daného řízení pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Očekávaná většina respondentů 67,9 % se shodně držela svého zastání, že se daného jednání nikdy nedopustila. Cíleno zde totiž bylo na dané jedince, kteří se jej již někdy dopustili. Nejvíce z nich 12,3 % se dopustila daného jednání pouze jednou. Následně 8,3 % se řízení pod vlivem návykových látek dopustila 2x. Poté 6 % respondentů uvedlo, že řídilo i více než 5x pod jejich vlivem. Zbýlých 5,6 % v rozsahu 3–4 jízd.

Otázka č. 7: Řídil/a jste někdy vozidlo pod vlivem některé z uvedených drog?

Graf 10. Vyhodnocení dotazníku – Otázka č. 7¹³⁶

Otázka č. 7 rovněž navazovala na předešlé otázky, neboť od respondentů zjišťovala rovněž to, zda řídili pod vlivem návykových látek. Ale s tou výjimkou, že se zabývala pouze jinými návykovými látkami, než je alkohol. V této otázce se tak primárně zjišťovalo od daných jedinců, kteří uvedli, že již řídili pod vlivem návykových látek, také to, zda kromě alkoholu řídili i pod vlivem některé z uvedených drog. Mohli vybrat i více variant z uvedených možných odpovědí.

Z většinové odpovědi ne, kterou uvedlo celých 95,7 % respondentů, lze vydedukovat, že při předešlé otázce č. 5 ohledně řízení pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek se většina respondentů dopustila řízení pouze

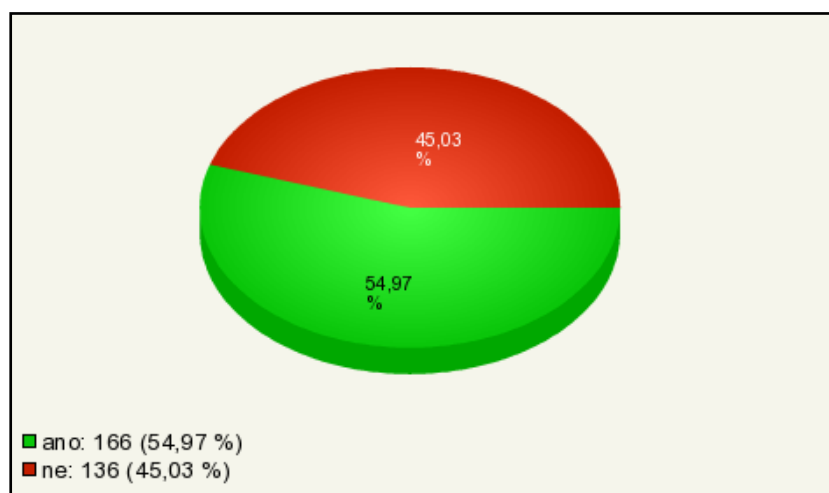
¹³⁶ Řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek (výsledky průzkumu) | Vyplňto.cz – řešení pro online průzkumy. Vytvořit dotazník zdarma | Vyplňto.cz - řešení pro online průzkumy [online]. Copyright © [cit. 23.08.2022]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/rizeni-pod-vlivem-alkoholu-a/>

pod vlivem alkoholu. Neboť v tomto případě se navýšila odpověď respondentů na striktní ne ohledně požití drog během řízení o 27,8 % oproti otázce č. 5., kde vybralo odpověď ne pouze 67,9 %. Řešila se zde i jízda pod vlivem alkoholu.

Celkem pouze 5,8 % respondentů uvedlo, že se někdy dopustilo řízení pod vlivem drog. Z toho nejvyšší možné zastoupení z těchto respondentů 3,3 % uvedlo, že řídilo pod vlivem konopných drog, následně 1,3 % řídilo pod vlivem pervitinu a ve shodném počtu 0,3 % se dopustilo jízdy pod vlivem kokainu, extáze, LSD a halucinogenních hub. Při této možnosti vybrat z více odpovědí jedním respondentem lze počítat i s možnou kombinací drog během řízení.

Otázka č. 8: Byl/a jste někdy podroben/a na výzvu policie k orientační zkoušce ke zjištění přítomnosti alkoholu nebo drog?

Graf 11. Vyhodnocení dotazníku – Otázka č. 8¹³⁷

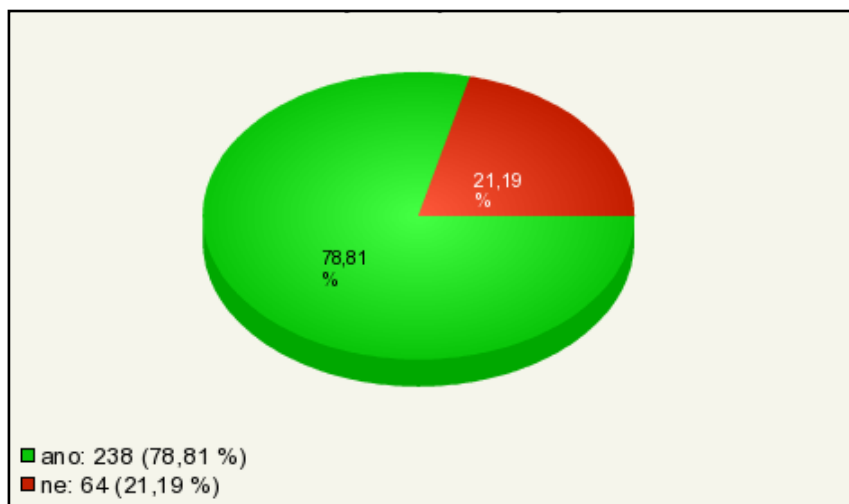
Otázka č. 8 se zaměřovala na zjišťování, zda byli dobrovolní respondenti někdy sami podrobeni na výzvu policie k orientační zkoušce ke zjištění přítomnosti alkoholu nebo jiných návykových látek. Z grafu vyplývá, že výsledky jsou téměř vyrovnané. Z toho lze usuzovat, že hlídky policie provádí náhodné orientační zkoušky ke zjištění přítomnosti alkoholu nebo drog aktivně a řidiči si nikdy nemohou být jisti, zda zrovna oni nebudou hlídkou policie zastaveni, a to ať už díky možnému podezření z jistého přečinu, nebo zcela náhodně.

¹³⁷ Řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek (výsledky průzkumu) | Vyplňto.cz – řešení pro online průzkumy. Vytvořit dotazník zdarma | [vyplnto.cz](https://www.vyplnto.cz) - řešení pro online průzkumy [online]. Copyright © [cit. 23.08.2022]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/rizeni-pod-vlivem-alkoholu-a/>

Daní respondenti měli z 55 % vlastní zkušenost s výzvou policie se podrobit orientační zkoušce ke zjištění přítomnosti návykových látek a zbylých 45 % naopak nikoliv.

Otázka č. 9: Víte o někom z Vašeho okolí, kdo řídil vozidlo pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky?

Graf 12. Vyhodnocení dotazníku – Otázka č. 9¹³⁸

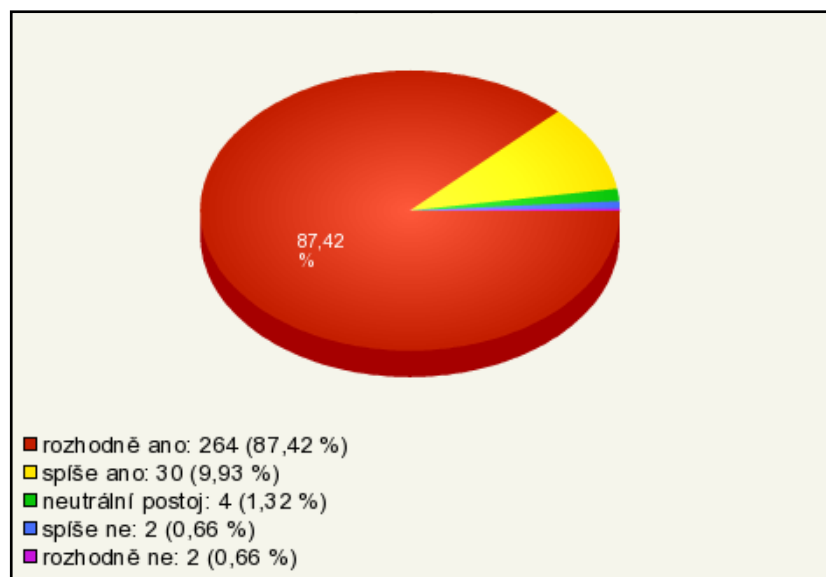

Otázka č. 9 se tázala respondentů na jejich okolí z hlediska toho, jestli vědí o někom, kdo řídil vozidlo pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Touto otázkou se cílilo dosáhnout možného obrazu ohledně okolí respondentů, ve kterém žijí. Může je v určitém způsobu i ovlivňovat v tom, jak na tuto problematiku nahlížet. Z výsledků vyplynulo, že většina respondentů ze 78,8 % ví o někom, kdo se daného protiprávního jednání již někdy dopustil. Oproti tomu pouhých 21,2 % neví o nikom ze svého nejbližšího dosahu, kdo by se daného jednání dopustil.

¹³⁸ Řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek (výsledky průzkumu) | Vyplňto.cz – řešení pro online průzkumy. Vytvořit dotazník zdarma | Vyplňto.cz - řešení pro online průzkumy [online]. Copyright © [cit. 23.08.2022]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/rizeni-pod-vlivem-alkoholu-a/>

Otázka č.10: Myslíte si, že alkohol a jiné návykové látky dokážou výrazně ovlivnit schopnosti při řízení?

Graf 13. Vyhodnocení dotazníku – Otázka č. 10¹³⁹

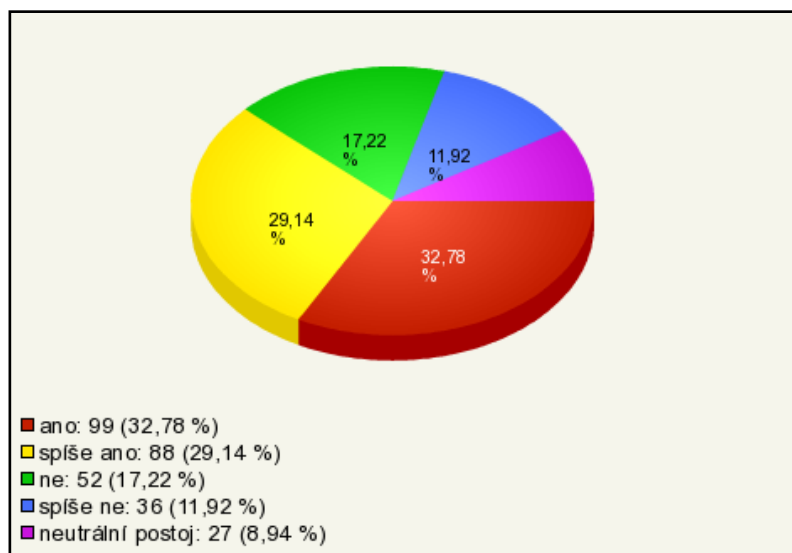
Tato otázka se zabývala postojem respondentů k tomu, zda dle jejich názoru dokážou návykové látky výrazně ovlivnit schopnosti při řízení. Otázka byla zvolena z toho důvodu, že v teoretické části práce je řešen daný vliv vybraných návykových látek na řidiče. Proto nás kromě teoretických zjištění, jak návykové látky dokážou ovlivnit chování řidiče, zajímal i názor široké veřejnosti ohledně tohoto tématu. U otázky č. 10 byl zvolený výběr možností odpovědí typu Likertovy škály, aby byl umožněn i rozšířenější názor pro vyjádření postojů respondentů k dané věci.

Z obecného hlediska se respondenti shodli v názoru, že alkohol a jiné návykové látky dokážou výrazně ovlivnit schopnosti při řízení. Většina respondentů totiž v 87,4 % uvedla názor, že rozhodně ano, a následných 9,9 % respondentů uvedlo, že spíše ano. Neutrální postoj uvedlo 1,3 % respondentů. Následná menšina z respondentů nebyla tohoto názoru. Shodně uvedlo pouhých 0,7 % dotázaných respondentů, že dle jejich názoru spíše ne. Zároveň i totožné procento respondentů uvedlo, že rozhodně ne.

¹³⁹ Řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek (výsledky průzkumu) | Vyplňto.cz – řešení pro online průzkumy. Vytvořit dotazník zdarma | Vyplňto.cz - řešení pro online průzkumy [online]. Copyright © [cit. 23.08.2022]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/rizeni-pod-vlivem-alkoholu-a/>

Otázka č. 11: Zjišťujete si před jízdou do zahraničí, jaká jsou v dané zemi pravidla silničního provozu?

Graf 14. Vyhodnocení dotazníku – Otázka č. 11¹⁴⁰

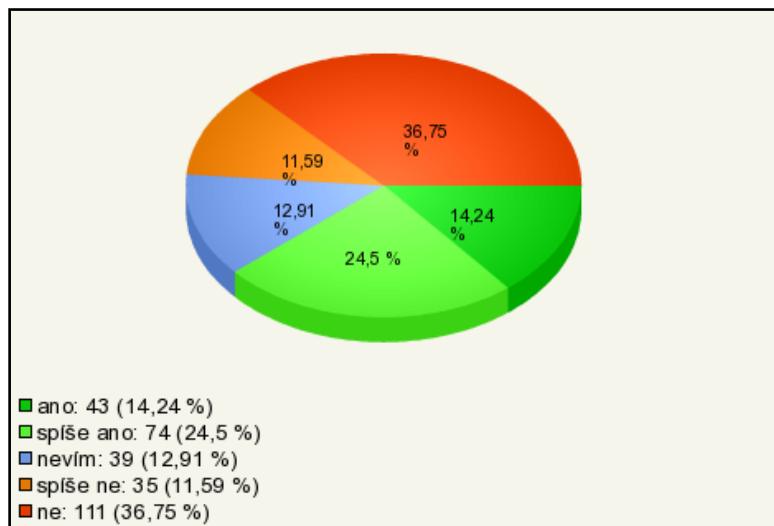
Otázka č. 11 se zabývala postojem respondentů k tomu, zda při cestě do zahraničí motorovým vozidlem se předem zabývali tím, jaká jsou v dané zemi pravidla silničního provozu. A to hlavně z hlediska toho, aby předešli možnému porušení pravidel silničního provozu v dané zemi, která mohou být zákonem odlišně stanovena, než jsou na území České republiky.

Z obecného hlediska se opět respondenti ve většině případů shodli na odpovědi, že zjišťují. Z nich 32,8 % uvedlo ano a 29,1 % spíše ano. Odpověď ne zvolilo 17,2 % respondentů a 11,9 % spíše ne. Zbýlých 8,9 % zaujalo k otázce neutrální postoj.

¹⁴⁰ Řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek (výsledky průzkumu) | Vyplňto.cz – řešení pro online průzkumy. Vytvořit dotazník zdarma | Vyplňto.cz - řešení pro online průzkumy [online]. Copyright © [cit. 23.08.2022]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/rizeni-pod-vlivem-alkoholu-a/>

Otázka č. 12: Víte, jaká je povolená hranice alkoholu v sousedních zemích s ČR? (např. Slovensko, Rakousko, Německo)

Graf 15. Vyhodnocení dotazníku – Otázka č. 12¹⁴¹

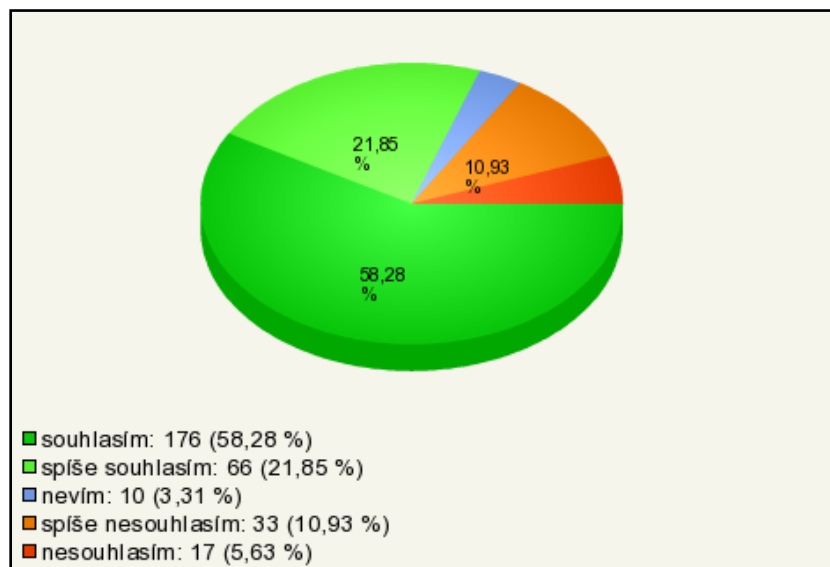
Otázka č. 12 se rovněž zabývá zahraničím, a to primárně se zaměřením na vybrané sousední země EU s Českou republikou, kterými se diplomová práce zabývá. Zde nás zajímalo, jestli mají respondenti přehled o povolené hranici alkoholu, která je v daných zemích tolerována. U této otázky byly odpovědi očividně dosti roztržštěné. Celkově ale vyšlo najevo, že převaha respondentů nemá přehled o povolených hranicích.

Respondenti z 36,8 % uvedli striktní ne, následně 12,9 % odpověď nevím a 11,6 % se přiklání k názoru, že spíše ne. K tvrzení, že ví, se pak respondenti přiklíněli v daném rozpoložení. 24,5 % uvedlo odpověď spíše ano a 14,2 % se bejisté ano.

¹⁴¹ Řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek (výsledky průzkumu) | Vyplňto.cz – řešení pro online průzkumy. Vytvořit dotazník zdarma | Vyplňto.cz - řešení pro online průzkumy [online]. Copyright © [cit. 23.08.2022]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/rizeni-pod-vlivem-alkoholu-a/>

Otázka č. 13: Souhlasíte s nulovou tolerancí alkoholu v dechu u řidičů vozidel, která je stanovená v ČR?

Graf 16. Vyhodnocení dotazníku – Otázka č. 13¹⁴²

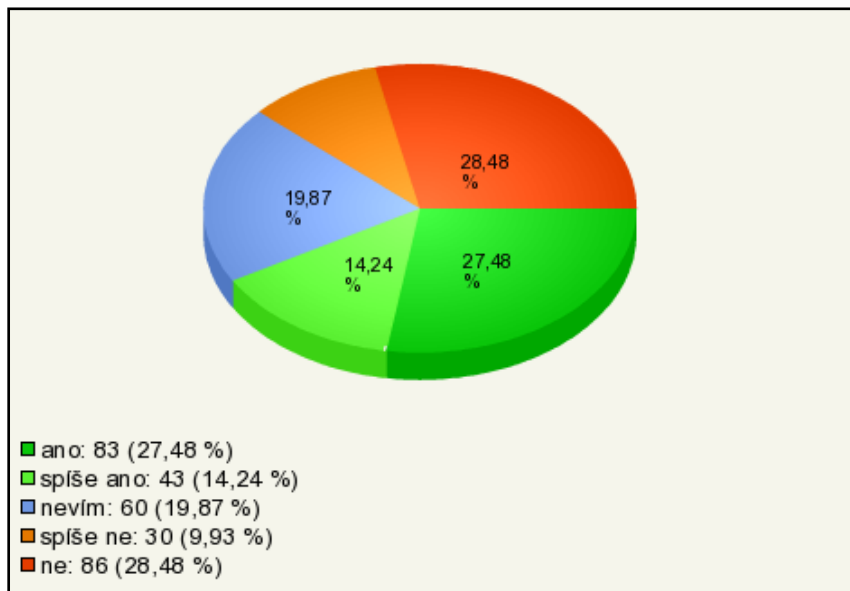
Otázka č.13 se ptala respondentů, jestli souhlasí se zákonem stanovenou nulovou tolerancí alkoholu v dechu u řidičů vozidel na území České republiky. Zde už patrně z grafu vyplývá, že většina z dotázaných respondentů se přiklání k tomu, že s nulovou tolerancí alkoholu na našem území souhlasí.

Hned 58,3 % respondentů uvedlo, že s tím souhlasí. 21,9 % uvedlo, že spíše souhlasí. Ve zbytku 10,9 % spíše nesouhlasí, 5,6 % nesouhlasí a 3,3 % respondentů se nechtělo vyjadřovat a uvedlo odpověď nevím.

¹⁴² Řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek (výsledky průzkumu) | Vyplňto.cz – řešení pro online průzkumy. Vytvořit dotazník zdarma | Vyplňto.cz – řešení pro online průzkumy [online]. Copyright © [cit. 23.08.2022]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/rizeni-pod-vlivem-alkoholu-a/>

Otázka č. 14: Víte, jaká je hranice mezi přestupkem a trestným činem za řízení pod vlivem alkoholu v ČR?

Graf 17. Vyhodnocení dotazníku – Otázka č. 14¹⁴³

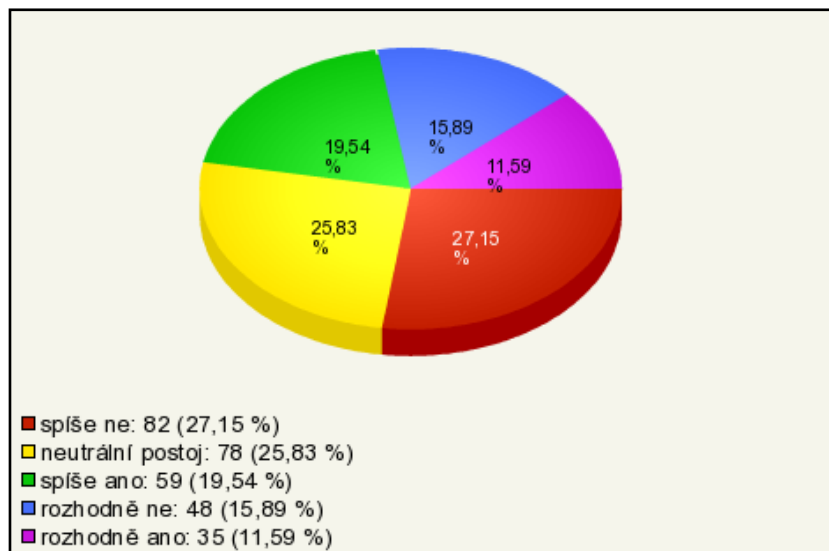

Otázka č. 14 chtěla zjistit, jak jsou respondenti obeznámeni s nastavenou hranicí, která je mezi přestupkem a trestným činem dána zákonem na území České republiky. Výsledky jsou dosti roztržštěné, jak znázorňuje výšečový graf. Leč při zohlednění odpovědí respondentů 28,5 % ne, 9,9 % spíše ne a 19,9 % nevím může vyplývat, že z obecného hlediska převaha respondentů neví, jaká je hranice mezi přestupkem a trestným činem na území České republiky. Odpověď ano ovšem uvedlo 27,5 %, což je hned na druhé příčce po nejčtenější odpovědi, kterou byla odpověď ne. Odpověď spíše ano pak uvedlo 14,2 % respondentů.

¹⁴³ Řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek (výsledky průzkumu) | Vyplňto.cz – řešení pro online průzkumy. Vytvořit dotazník zdarma | Vyplňto.cz - řešení pro online průzkumy [online]. Copyright © [cit. 23.08.2022]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/rizeni-pod-vlivem-alkoholu-a/>

Otázka č. 15: Myslíte si, že sankce za řízení vozidla pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek jsou v České republice dostatečné?

Graf 18. Vyhodnocení dotazníku – Otázka č. 15¹⁴⁴

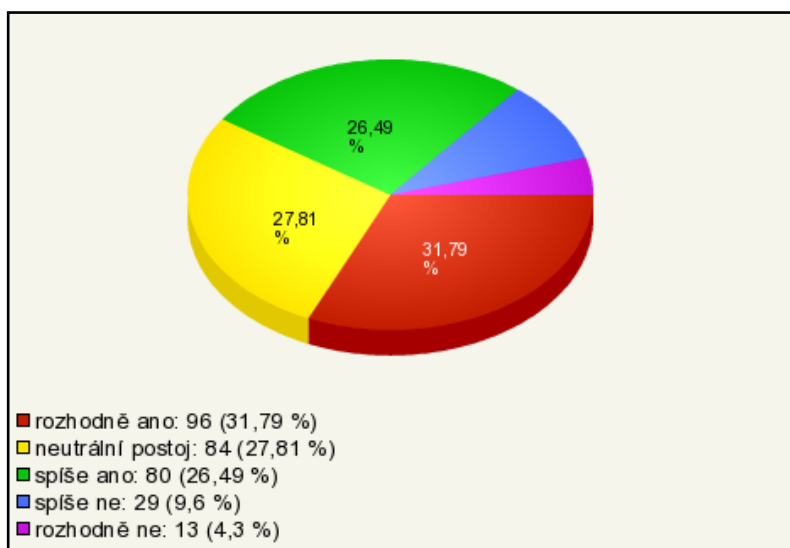
Otázka č. 15 zjišťovala názor respondentů, který se zabýval tím, jestli dle nich jsou sankce ukládané za řízení vozidla pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek v České republice dostatečné. Výsledky výšečového grafu jsou zde rovněž dosti roztržštěné mezi mnoho odpovědí.

Lze ale konstatovat, že se respondenti spíše přiklání k názoru, že sankce dostatečné nejsou. Odpověď spíše ne zvolila většina respondentů 27,2 % a odpověď rozhodně ne zvolilo 15,9 % respondentů. Zajímavé bylo zjištění, že hned na druhé přičce v rámci četností odpovědí respondentů byl zaujímán k dané otázce zcela nevyhraněný neutrální postoj, který vyplnilo 25,8 % respondentů. Následovně se k odpovědi spíše ano přiklonilo 19,5 % a k odpovědi rozhodně ano 11,6 % respondentů.

¹⁴⁴ Řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek (výsledky průzkumu) | Vyplňto.cz – řešení pro online průzkumy. Vytvořit dotazník zdarma | Vyplňto.cz - řešení pro online průzkumy [online]. Copyright © [cit. 23.08.2022]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/rizeni-pod-vlivem-alkoholu-a/>

Otázka č. 16: Měly by být podle Vás sankce za řízení pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek přísnější?

Graf 19. Vyhodnocení dotazníku – Otázka č. 16 ¹⁴⁵

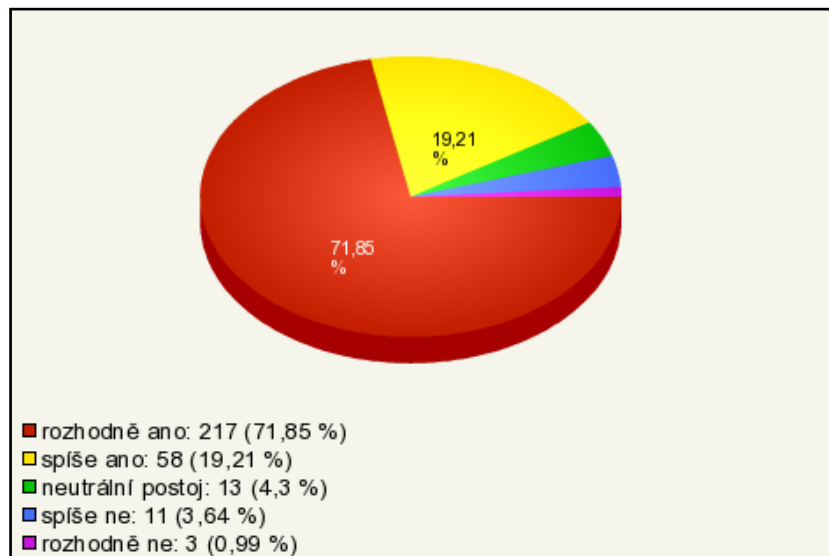
Navazující byla otázka č. 16, která se tázala na to, zda by dle respondentů měly být zmiňované sankce za řízení pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek přísnější. Při předešlém zhodnocení výsledků, že jsou sankce na území České republiky spíše nedostatečné, lze logicky konstatovat, že respondenti se budou přiklánět k variantě zpřísnění.

Podle 31,8 % respondentů by měly být sankce rozhodně přísnější a 26,5 % respondentů uvádělo odpověď ohledně přísnějších sankcí, že spíše ano. Rovněž je zde stále na druhé příčce v rámci četností odpovědí zastáván respondenty neutrální postoj ve 27,8 %. K tomu, že by ke zpřísnění spíše nemělo dojít, se přiklonilo 9,6 %, 4,3 % respondentů uvedlo, že by se rozhodně neměly zpřísnit dosud ukládané sankce.

¹⁴⁵ Řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek (výsledky průzkumu) | Vyplňto.cz – řešení pro online průzkumy. Vytvořit dotazník zdarma | Vyplňto.cz - řešení pro online průzkumy [online]. Copyright © [cit. 23.08.2022]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/rizeni-pod-vlivem-alkoholu-a/>

Otázka č. 17: Považujete jízdu pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek za závažný problém?

Graf 20. Vyhodnocení dotazníku – Otázka č. 17¹⁴⁶

Dotazník byl uzavírán otázkou zabývající se tím, zda ze svého pohledu respondenti považují jízdu pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek za závažný problém. Potěšujícím bylo zjištění, že většina 71,9 % dotázaných uvedla, že tuto tematiku rozhodně považuje za závažný problém. 19,2 % respondentů se k tomuto názoru přiklání odpovědí spíše ano.

Neutrální postoj zde zastalo 4,3 % zodpovídajících respondentů. Za závažný problém jej pak spíše neshledává 3,6 % a jen pouhé 1 % respondentů jej za závažný problém zcela rozhodně nepovažuje.

14.2 Shrnutí a zhodnocení dotazníkového šetření

Daným výzkumem jsme se za pomoci dotazníkového šetření pokusili zjistit, jaké má současná společnost názory a postoje k problematice řízení pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Cílem bylo dosáhnout co největšího počtu respondentů, aby mohl dotazník co nejlépe zobrazit, jaký je obecný pohled na danou problematiku širší veřejností.

¹⁴⁶ Řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek (výsledky průzkumu) | Vyplňto.cz – řešení pro online průzkumy. Vytvořit dotazník zdarma | Vyplňto.cz – řešení pro online průzkumy [online]. Copyright © [cit. 23.08.2022]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/rizeni-pod-vlivem-alkoholu-a/>

Dotazníkové šetření dosáhlo celkového počtu 302 respondentů. Na začátku dotazníku bylo použito několika identifikačních otázek, které sloužily k tomu, aby se získala bližší představa o respondentovi. Dotazníku se s rozlišením na gender zúčastnilo 183 žen (60,6 %) a 119 mužů (39,4 %). S převahou se tedy jednalo o respondenty ženského pohlaví. Z hlediska věku tvořila větší skupinu respondentů věková kategorie v rozmezí 26–35 let (36,4 %) s mírnou převahou respondentů, kteří dosáhli nejvyššího dosaženého vzdělání vysokoškolského (45,4 %). Většina dotázaných respondentů (88,1 %) vlastnila řidičský průkaz.

Následně se již otázky zabývaly vlastní zkušeností respondentů s problematikou řízení pod vlivem alkoholu a jiných látek. Valná většina respondentů (67,9 %) nikdy neřídila pod vlivem návykových látek. Navazující otázky cílily na ty respondenty, kteří se daného jednání již někdy dopustili. Nejvíce z nich se daného jednání dopustilo pouze jednou (12,3 %). Při specifikaci otázky týkající se řízení pouze pod vlivem drog se zvýšila skupina respondentů, kteří uvedli, že se daného jednání nikdy nedopustili. Jednalo se tak v jejich případě o převahu takových respondentů, kteří ve většině případů řídili pouze po požití alkoholu. Z těch, co měli zkušenost s řízením pod vlivem drog, nejvíce z nich užilo z uvedených typů drog kategorii konopných drog (3,3 %). Při otázce na zkušenost týkající se zkušeností s výzvou policie k podrobení se orientační zkoušce ke zjištění přítomnosti alkoholu nebo drog byl poměr respondentů, kteří byli (55 %) a nebyli (45 %) zastaveni hlídkou, téměř vyrovnaný. Z toho lze usuzovat, že si téměř nikdy nemohou být řidiči jisti, jestli zrovna oni nebudou zastaveni hlídkou policie k podrobení se dané orientační zkoušce. Z hlediska otázky na okolí respondentů se nadprůměrná většina z dotázaných (78,8 %) setkala již s někým (nebo ví o někom), kdo se již někdy dopustil řízení pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek.

Při zjišťování názorů respondentů ohledně toho, zda si myslí, že alkohol a jiné návykové látky dokážou výrazně ovlivnit schopnosti při řízení, uvedlo 87,4 % respondentů, že dle nich rozhodně ano. Během dotazování ohledně dané problematiky týkající se zahraničí, kde se zjišťovalo, jestli se dotazovaní před jízdou do konkrétních zahraničních zemí informují o tamních pravidlech silničního provozu, byly otázky dosti roztříštěné. Při zobecnění odpovědí však vyšlo najevo, že se většina z respondentů předem informuje o daném chodu v jiné

zemi, který se může značně lišit, než jak je stanoveno zákonem u nás. Při zjišťování vědomostí ohledně povolené hranice alkoholu ve vybraných sousedních zemích s Českou republikou byly odpovědi respondentů rovněž nejednoznačné. Ovšem při obecném vyhodnocení převažujících okruhů odpovědí vyšlo najevo, že převaha respondentů spíše nemá přehled o povolených hranicích. Při dotazech týkajících se již pouze České republiky uvedlo hned 58,3 % respondentů, že souhlasí s nastavenou nulovou tolerancí alkoholu za volantem. Během zjišťování, jaké je povědomí o stanovené hranici mezi přestupkem a trestným činem, odpověď respondentů nebyla tak jednoznačná. Leč při zhodnocení všech uvedených odpovědí vyšlo najevo, že z obecného hlediska převaha respondentů přesně neví, jaká je hranice mezi přestupkem a trestným činem na území České republiky.

Ke konci se otázky dotazníku týkaly názoru respondentů ohledně spokojenosti se zákonem stanovenými sankcemi za řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek na našem území. Dotázaní respondenti se spíše přikláněli k názoru, že sankce dostatečné nejsou a že by zároveň souhlasili s jejich zpřísněním.

Závěrečná otázka dotazníkového šetření se zabývala tím, zdali respondenti považují ze svého pohledu řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek za závažný problém. Při této otázce téměř zcela jasně vyplynulo, že 71,9 % dotázaných řešenou problematiku rozhodně považuje za závažný problém.

Závěrem dotazníkového šetření lze vypovědět to, že je příznivé, že oslovená veřejnost se z většiny případů vyjádřila tak, že nikdy neřídila pod vlivem alkoholu ani jiných návykových látek. Když už usedli pod vlivem určitých látek, daného jednání se dopustili bez značné recidivy. Většina z oslovených řídila pod vlivem alkoholu a pouze menšina z nich řídila pod vlivem určitých drog. Při jízdě do zahraničí si z obecného hlediska preventivně respondenti zjišťují, jaké jsou v dané zemi pravidla silničního provozu, která jsou v řadě případů nastavena zcela odlišně. Při zjišťování ohledně přesných povolených hranicích alkoholu v zahraničních zemích a zároveň i hranicích mezi přestupkem a trestným činem na našem území spíše respondenti neměli přesné povědomí o zákonem stanovených limitech. Ohledně otázek zaměřujících se na stanovená pravidla v České republice většina respondentů souhlasila se stanovenou nulovou tolerancí alkoholu za vo-

lantem. Naopak stanovené sankce za dané protiprávní jednání se jim zdály nedostatečné a souhlasili by s jejich zpřísněním. Daná problematika řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek byla rovněž i oslovenou částí veřejnosti považována za rozhodně závažný problém.

15. Návrhy a doporučení

Po celkové analýze dané problematiky v rámci srovnání České republiky s vybranými zahraničními zeměmi Evropské unie by autorka navrhovala zvážit i určité zpřísnění pravidel, a to například z hlediska posouzení dosavadní výše bodového systému, který má v České republice stanovený limit 12 bodů. Například v Německu v roce 2014 došlo k rapidnímu snížení jejich bodového systému z dosavadních 18 bodů na 8 bodů. Francie má bodovou výši nastavenou shodně, ovšem její stanovené výše pokut daný bodový limit dosti usměrňují z hlediska opatření proti návykovým látkám v dopravě.

Mimo to by také doporučila i zvýšení sankcí, což vyplynulo i z výsledků dotazníkového šetření. Dotázaní respondenti se přikláněli k tomu názoru, že sankce za řízení vozidla pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek jsou podle dle nich nedostatečné a že by byli souhlasili s jejich zpřísněním na území České republiky.

Také by autorka zvážila zavedení povinně stanovených kurzů, konkrétně za jízdu pod vlivem alkoholu, které jsou stanoveny v určitých zahraničních zemích. Mohlo by se tak docílit zlepšení bezpečnosti na pozemních komunikacích v rámci možného snížení recidivy, která se vztahuje přímo k přestupkům způsobených pod vlivem alkoholu.

Rovněž by posoudila i možnost překvalifikování jednání, kdy se řidič odmítne podrobit testu na návykové látky, z přestupku na trestný čin, jako je tomu ve většině zahraničních zemích. To z toho důvodu, že z uveřejněných dat statistik Ministerstva dopravy za rok 2020 vyplynulo, že se jednalo o jeden z nejčastějších evidovaných přestupků za jízdu pod vlivem návykových látek.

ZÁVĚR

Cílem této diplomové práce bylo provést analýzu rozdílů mezi právní klasifikací přestupků a trestných činů v České republice a ostatních zemích Evropské unie ohledně řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek.

Z hlediska problematiky řízení vozidla pod vlivem návykové látky platí ve všech zemích pravidlo, že alkohol a jiné návykové látky za volant nepatří. A to jak v České republice, tak zároveň i v zahraničí. Při zaměření se na problematiku alkoholu za volantem platí v rámci evropských států buď úplný zákaz, nebo je povolena určitá stanovená míra alkoholu v krvi, která je společností a zákonem tolerována. V České republice se vyskytuje zvýšená spotřeba alkoholu a řízení pod jeho vlivem si každoročně vybere daň v podobě mnoha vážných následků na zdraví a ztrátách na lidských životech. Ovšem celkový podíl nehod způsobených alkoholem nebo jinými návykovými látkami je v České republice v porovnání s některými západními zeměmi relativně nízký. Zásadně to může ovlivňovat ten fakt, že Česká republika má jako jedna z mála států zavedený nulový režim tolerance k alkoholu v dopravě.

Tyto zavedené limity má však každá země nastavené rozdílně. Mnoho států navíc rozlišuje i tolerované limity alkoholu podle určitých kategorií řidičů, které jsou rozděleny na řidiče začátečníky, profesionální řidiče a běžné řidiče. I když v některých evropských státech platí poněkud benevolentnější pravidla ohledně povoleného limitu hladiny alkoholu za volantem, sankce v případě překročení jeho limitu bývají mnohem vyšší. V některých státech dokáže být výše stanovených peněžitých sankcí pro běžného člověka takřka likvidační. Pokuty ovšem nejsou to jediné, co hrozí problémovým řidičům. Řada států za toto trestá zákazem řízení, propadnutí věci, dokonce pobytem ve vězení.

Rozdíl mezi zeměmi v rámci problematiky jízdy pod vlivem návykových látek není pouze v povolených limitech alkoholu za volantem, ale i v nastavení bodového systému, který postihuje řidiče za nesprávné a opakované chování na pozemních komunikacích. Rovněž jsou nastavena odlišná hlediska týkající se posuzování přestupků a trestných činů v dopravě.

V rámci vyhodnocení výzkumných otázek bylo zjištěno na základě vybraných hledisek, dle kterých se komparace řídila, že má Česká republika nejpo-

dobněji stanovená pravidla silničního provozu v rámci řízení pod vlivem návykových látek se Slovenskem. A to z hlediska nulové tolerance alkoholu za volantem, hranice promile alkoholu v krvi mezi přestupkem a trestným činem nebo v rámci nejvýše stanovené výše zákazu řízení. Jako země s nejpřísněji stanovenými pravidly ze všech vybraných zemí EU byla vyhodnocena Francie. Francie byla vyhodnocena jako nejpřísnější zemí dle udělovaných maximálních peněžitých sankcí a výše trestu odnětí svobody. Také jako u jediné ze všech vybraných zemí ve Francii platí u bodového systému snížená bodová hranice u konkrétní kategorie řidičů, kterými jsou začínající řidiči. U nich je bodový systém snížen z maximálního počtu na polovinu. Francie uplatňuje i takové sankce v podobě propadnutí vozidla a při odmítnutí se podrobit testu na alkohol nebo omamné látky je toto jednání již klasifikováno jako trestný čin.

Z autorčina pohledu má Česká republika správně nastavenou nulovou toleranci k alkoholu za volantem. Tento názor měla i většina oslovených respondentů z dotazníkového šetření, kteří s nulovou tolerancí souhlasili. Mimo to z dotazníkového šetření vyšlo najevo, že většina dotázaných respondentů se nikdy nedopustila jízdy pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek. Ti, kteří se daného protiprávního jednání dopustili, uváděla většina, že se daného jednání dopustila pouze jednou. Z hlediska konkrétních návykových látek nejčastěji lidé usedli za volant pod vlivem alkoholu. Pouze malé procento z nich užilo drog. Zároveň z dotazníku vyšlo najevo, že dotázaní respondenti nemají přesné povědomí o zákonem stanovených limitech, a to jak na našem území, tak i v zahraničních zemích. Při otázkách zaměřujících se na spokojenost s udělovanými sankcemi za dané protiprávní jednání respondenti většinou uváděli, že sankce považují za nedostatečné a zároveň by souhlasili s jejich zpřísněním. K takovému názoru by se rovněž přikláněla i autorka po provedené komparaci České republiky s ostatními zahraničními zeměmi. Autorka by zvážila zpřísnění v bodovém systému a navýšení peněžitých sankcí spolu se zavedením povinných kurzů přímo udělovaným za dopuštění se jízdy pod vlivem alkoholu. Rovněž by posoudila i možnost překvalifikování určitých přestupků jako trestný čin. Jak vyšlo ze statistických údajů trestných činů v silniční dopravě, v rámci konkrétního druhu trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky dle § 274 trestního zákoníku, ten stále zůstává jedním z nejčtenějších trestných činů v rámci celkové

kriminality. Toto zjištění bylo pro autorku opravdu znepokojující. Takové zpřísnění by i vzhledem k přihlídnutí k zahraničí, kde jsou ve většině případů stanovena přísnější pravidla než u nás, nemuselo mít vůbec nepříznivý vliv. Naopak by mohlo napomoci k výraznému snížení počtu způsobených nehod a ztrátách na životech za jízdu pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek.

Z obecného hlediska se takřka většina respondentů shodla v tom, že problematiku řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek rozhodně považuje za závažný problém.

V neposlední řadě podle uvedených statistických dat Nejvyššího státního zastupitelství, Policie ČR a Ministerstva dopravy, které se zaměřovaly na jízdu pod vlivem alkoholu na území České republiky, vyšlo najevo, že za rok 2020 došlo oproti roku 2019 ve všech oblastech ke snížení počtu případů ohledně dané problematiky.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie

1. BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy V Dopravě*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8.
2. BRÁZDA, Jan. *Fenomén Silniční Dopravní Nehody: (objasňování a Základní Postupy)*. Praha: Police history, 2008. ISBN 978-80-86477-44-2.
3. HAVLÍK, Karel. *Psychologie Pro řidiče: Zásady Chování Za Volantem a Prevence Dopravní Nehodovostí*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7178-542-3.
4. POLCAR, Miroslav. *Trestné činy V Dopravě Na Pozemních Komunikacích*. Vyd. 1. Praha: Policejní akademie ČR v Praze, 2011. ISBN 978-80-7251-345-1.
5. ŠTABLOVÁ, Renata a kol. *Drogy V Silniční Dopravě*. Praha: Policejní akademie ČR, 2003. ISBN 80-7251-114-9.
6. ŠUCHA, Matúš a kol. *Dopravní Psychologie Pro Praxi: Výběr, Výcvik a Rehabilitace řidičů*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4113-0.

Zákonná úprava a IAŘ (interní akty řízení)

7. Bundesgesetz über den Führerschein (Führerscheingesetz – FSG) StF: [BGBl. I Nr. 120/1997](#)
8. Bundesgesetz vom 23. Jänner 1974 über die mit gerichtlicher Strafe bedrohten Handlungen (Strafgesetzbuch – StGB) StF: [BGBl. Nr. 60/1974](#)
9. Bundesgesetz vom 6. Juli 1960, mit dem Vorschriften über die Straßenpolizei erlassen werden (Straßenverkehrsordnung 1960 – StVO. 1960). StF: BGBl. Nr. 159/1960
10. Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich v posledním znění
11. Zákon č. 300/2005 Z. z., Trestný zákon v poslednom znení
12. Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů v posledním znění
13. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v posledním znění
14. Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek v posledním znění

Webové stránky

15. Alkohol – Policie České republiky. *Úvodní strana – Policie České republiky* [online]. Copyright © 2021 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 07.02.2022]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/caste-dotazy-alkohol.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>
16. Alkohol a bicykel: Aké pokuty hrozia na Slovensku a v zahraničí | TREND. *Týždenník o ekonomike a podnikaní – TREND.sk* [online]. Copyright © 2022 News and Media Holding, a.s. Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ. Akékoľvek [cit. 29.07.2022]. Dostupné z: <https://www.trend.sk/spravy/alkohol-bicykel-ake-pokuty-hrozia-slovensku-zahranici>

17. Alkohol za volantom. Sankcie a tresty – TopSpeed.sk. *Novinky, testy, recenzie – TOPSPEED.sk* [online]. Copyright © 2009 [cit. 01.03.2022]. Dostupné z: <https://www.topspeed.sk/novinky/alkohol-za-volantom-sankcie-a-tresty/16000>
18. Auto, E-Scooter, Fahrrad: Alkohol am Steuer – was rechtlich gilt – Business Insider. *Business Insider Deutschland – Aktuelle News* [online]. Copyright © 2022 Business Insider Deutschland GmbH. Alle Rechte vorbehalten. [cit. 30.07.2022]. Dostupné z: <https://www.businessinsider.de/leben/auto-e-scooter-fahrrad-alkohol-am-steuer-was-rechtlich-gilt/>
19. Betrunknen mit dem Fahrrad fahren: Das sind die Folgen. *Führerschein weg? Wir helfen! – fuehrerscheinweg.at* [online]. Copyright © Copyright [cit. 30.07.2022]. Dostupné z: <https://www.fuehrerscheinweg.at/betrunknen-fahrrad-fahren-folgen/>
20. Bodový systém pokut 2021 – Portál řidiče. *Portál řidiče – Vše pro motoristy* [online]. Copyright © Portalridice.cz [cit. 01.03.2022]. Dostupné z: <https://www.portalridice.cz/clanek/vseobecny-prehled-o-fungovani-bodoveho-systemu-a-pokut>
21. Bodový systém: S kolika promile za volantem vás policie nejspíš pustí? . *Garáž.cz* [online]. Copyright © 1996 [cit. 18.02.2022]. Dostupné z: <https://www.garaz.cz/clanek/prestupky-spojene-s-alkoholem-za-volantem-21001039>
22. *Bundesrecht konsolidiert: Gesamte Rechtsvorschrift für Führerscheinggesetz, Fassung vom 09.03.2022* [online]. Österreich: Bundesministerium für Digitalisierung und Wirtschaftsstandort, 2022 [cit. 2022-03-09]. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10012723>
23. Bußgeldkatalog 2022: Alkohol & Drogen. *Aktuelle Bußgelder & Bußgeldtabelle 2022* [online]. Copyright © 2022 [cit. 28.02.2022]. Dostupné z: <https://www.bussgeldinfo.org/bussgeldkatalog/alkohol/>
24. Circuler à vélo en toute sécurité, découvrez les règles à connaître. *Roole, le nouveau média auto, utile à tous les automobilistes.* [online]. [cit. 30.07.2022]. Dostupné z: <https://media.roole-fr/transition/voiture-propre/circuler-a-velo-en-toute-securite>
25. Cyklista a alkohol – iVELO. *iVelo.cz – vše o cyklistice na jednom místě* [online]. Copyright © [cit. 28.07.2022]. Dostupné z: https://www.ivelocz/casopis_clanek/cyklo-2013-1-ukazka2/
26. Cyklista pod vlivem alkoholu – Policie České republiky. *Úvodní strana – Policie České republiky* [online]. Copyright © 2022 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 28.07.2022]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/cyklista-pod-vlivem-alkoholu-865887.aspx>
27. Cyklisti a alkohol: pokuty nie, problémy pri nehode áno – Autoviny.sk. *Autoviny.sk – Autoviny.sk* [online]. Copyright © [cit. 29.07.2022]. Dostupné z: <https://www.autoviny.sk/novinky/118341/cyklisti-a-alkohol-pokuty-nie-problemy-pri-nehode-ano>
28. Detekční doby jednotlivých drog. *Infodrogy.estranky.cz* [online]. Copyright © 2022 eStránky.cz [cit. 10.02.2022]. Dostupné z: <https://infodrogy.estranky.cz/clanky/testovani-pritomnosti-drog-v-tele--podrobne-.html>
29. Drogue au volant | service-public.fr. *Accueil Particuliers | service-public.fr* [online]. [cit. 03.03.2022]. Dostupné z: <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F2886>
30. Fahrerflucht – Wie hoch fällt die Strafe aus? | Strafrecht24. *Strafrecht24 | Das Rechtsportal für Strafrecht in Österreich* [online]. Copyright © 2022 [cit. 07.03.2022]. Dostupné z: <https://www.-strafrecht24.at/ratgeber/verkehrsdelikte/fahrerflucht/>
31. *FAHRLÄSSIGE TÖTUNG, TOTSCHLAG, MORD* [online]. Wien: Rechtsanwalt, 2020 [cit. 2022-03-07]. Dostupné z: <https://www.rechtsanwalt-flatz.at/strafrecht-wien/fahrlaessige-toetung-totschlag-mord/>
32. *Führerschein-Vormerksystem in Österreich* [online]. 2022 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: <https://www.strafenkatalog.at/vormerksystem/>

33. Gefährdung des Straßenverkehrs (§ 315c StGB) | Strafverteidigung – Tarneden Rechtsanwälte Hannover. *Home – Tarneden Rechtsanwälte Hannover* [online]. Copyright © [cit. 02.03.2022]. Dostupné z: <https://tarneden.de/gefaehrdung-des-strassenverkehrs-s-315c-stgb-straferverteidigung/>
34. imobilizace – ABZ.cz: slovník cizích slov. *ABZ.cz: slovník cizích slov – online hledání* [online]. Copyright © [cit. 09.03.2022]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/imobilizace>
35. Jaká je v zahraničí tolerance alkoholu za volantem? | Yespojisteni.cz. *YesPojištění.cz | Rychlé porovnání pojištění online* [online]. [cit. 14.02.2022]. Dostupné z: <https://www.yespojisteni.cz/blog/jaka-je-v-zahranici-tolerance-alkoholu-za-volantem/>
36. Kdy nepotřebujete řidičský průkaz: I jako cyklista jste šofér! | UNITED ASSISTANCE. *UNITED ASSISTANCE* [online]. [cit. 28.07.2022] Dostupné z: <http://www.1227.cz/aktuality/kdy-nepotrebuje-ridicky-prukaz-i-jako-cyklista-jste-sofer>
37. Le permis à points [online]. LegiPermis, 2022 [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://www.legi-permis.com/legislation/>
38. Metoda srovnávací – Sociologická encyklopedie. [online]. Copyright © 2022 [cit. 21.08.2022]. Dostupné z: https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Metoda_srovn%C3%A1vac%C3%AD
39. Mohou cyklisté pít alkohol? . *Blog Hubaté černošky* [online]. Copyright © Jan Kuthan [cit. 28.07.2022]. Dostupné z: <https://blog.hubatacernoska.cz/mohou-cykliste-pit-alkohol>
40. Návykové látky (drogy) | NZIP. *NZIP – Národní zdravotnický informační portál* [online]. [cit. 27.01.2022] Dostupné z: <https://www.nzip.cz/clanek/323-navykovye-latky-drogy>
41. Německo změnilo bodový systém – Mobilita 2014. *Mobilita 2014 – Mobilita 2014, z.s.* [online]. Copyright © 2022 Mobilita 2014 [cit. 01.03.2022]. Dostupné z: <http://www.m14.cz/?p=173>
42. Obecně o závislostech [online]. Copyright © [cit. 01.02.2022]. Dostupné z: <http://www.pomocvzavislosti.cz/cs/akt/relaps--recidiva>
43. Praktické tipy při řešení dopravních nehod a přestupků v ČR a v Rakousku | Právní prostor. *Právní prostor | Informační web nejen pro právníky* [online]. Copyright © 1999 [cit. 02.03.2022]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/spravni-pravo/prakticke-tipy-pri-reseni-dopravnich-nehod-a-prestupku-v-cr-a-v-rakousku>
44. Promillegrenze auf dem Fahrrad – Neuer Bußgeldkatalog 2022. *Bußgeldkatalog 2022 Deutschland* | [bussgeldkatalog.de](https://www.bussgeldkatalog.de) [online]. Copyright © 2022 [Bussgeldkatalog.de](https://www.bussgeldkatalog.de) [cit. 30.07.2022]. Dostupné z: <https://www.bussgeldkatalog.de/promillegrenze-fahrrad/>
45. PŘESTUPKY V SILNIČNÍ DOPRAVĚ V ČESKÉ REPUBLICE, BODOVÝ SYSTÉM ŘIDIČŮ V ČESKÉ REPUBLICE, NĚMECKU A POLSKU A ŘEŠENÍ DOPRAVNÍHO PŘESTUPKU POLICIÍ ČR A NA OBECNÍM ÚŘADU OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ S NÁVRHY ZMĚN. [online]. [cit. 28.02.2022]. Dostupné z: <https://pernerscontacts.upce.cz/index.php/perner/article/view/1695/1632>
46. Rad fahren & Alkohol – wie viel Sie trinken dürfen und welche Strafen drohen – meinanwalt.at. *Rechtsanwalt-Portal meinanwalt.at : Jetzt kompetente Rechtsanwälte finden!* – [meinanwalt.at](https://www.meinanwalt.at) [online]. Copyright © 2022 [cit. 30.07.2022]. Dostupné z: https://www.meinanwalt.at/news/rad-fahren-alkohol-wie-viel-sie-trinken-duerfen-und-welche-s_dhrlcc
47. Recidiva | epravo.cz. *EPRAVO.CZ – Váš průvodce právem – Sbírka zákonů, judikatura, právo* [online]. Copyright © EPRAVO.CZ, a.s. 1999 [cit. 01.02.2022]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/recidiva-17958.html>
48. Recidiva. *Advokátní kancelář JUDr. Prokop Beneš – advokátní kancelář Praha 4* [online]. [cit. 01.02.2022]. Dostupné z: <https://www.bcak.cz/slovník-pravnich-pojmu/recidiva/>

49. Recidivista | www.trestni-rizeni.com | www.trestni-rizeni.com. *www.trestni-rizeni.com – trestní právo a trestní řízení pro laiky* | www.trestni-rizeni.com [online]. Copyright © 2006 [cit. 01.02.2022]. Dostupné z: <http://www.trestni-rizeni.com/vyklad-pojmu/recidivista>
50. Règlementation de l'alcool au volant | Sécurité Routière. *Accueil | Sécurité Routière* [online]. [cit. 03.03.2022]. Dostupné z: <https://www.securite-routiere.gouv.fr/reglementation-liee-aux-risques/reglementation-de-lalcool-au-volant>
51. Řekněte NE drogám za volantem | Nehodou to začíná. *Nehodou to začíná | Preventivní a vzdělávací projekt pro mladé a začínající řidiče* [online]. [cit. 2022-01-27]. Dostupné z: <https://www.nehodoutozacina.cz/reknete-ne-drogam-za-volantem/>
52. Řidiči pod vlivem návykových látek – Policie České republiky. *Úvodní strana – Policie České republiky* [online]. Copyright © 2021 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 06.02.2022]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/krajske-reditelstvi-policie-lbk-zpravodajstvi-ridici-pod-vlivem-navykovych-latek.aspx>
53. Řidičům v Německu hrozí přísnější trest za alkohol za volantem. *lidovky.cz* [online]. [cit. 28.02.2022]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/svet/ridicum-v-nemecku-hrozi-prisnejsi-trest-za-alkohol-za-volantem.A160301_110201_in_zahranici_msl
54. ŘÍZENÍ POD VLIVEM – Právní poradna A.N.O.. *Úvodní stránka – Právní poradna A.N.O.* [online]. Copyright © 2022 [cit. 19.02.2022]. Dostupné z: <https://poradna.asociace.org/pravni-informace/rizeni-pod-vlivem/>
55. Řízení pod vlivem alkoholu: Tresty 2021 | Drogovy-test.cz. *Drogový test – testy na THC (marihuany), pervitin, nikotin, extázi a další – BMS Company s.r.o.* [online]. Copyright © BMS Company s.r.o. Všechna práva vyhrazena. [cit. 15.02.2022]. Dostupné z: <https://www.drogovy-test.cz/blog/clanky/rizeni-pod-vlivem-alkoholu>
56. Řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek (výsledky průzkumu) | Vyplňto.cz – řešení pro online průzkumy. *Vytvořit dotazník zdarma | Vyplňto.cz – řešení pro online průzkumy* [online]. Copyright © [cit. 23.08.2022]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/rizeni-pod-vlivem-alkoholu-a/>
57. SOCHOROVÁ, Eva. *Tolerance alkoholu v krvi u cyklistů, sankce za porušení a povinná bezpečnostní opatření* [online]. Praha: Kancelář Poslanecké sněmovny, 2019 [cit. 2022-07-29]. ISSN 2533-414X. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=163380>
58. Tolerance alkoholu za volantem v zahraničí: Víte, kde můžete pít? | auto.cz. *auto.cz – nejlepší jízda na webu: recenze, videa, testy* [online]. Copyright © 2001 [cit. 26.02.2022]. Dostupné z: <https://www.auto.cz/alkohol-za-volantem-v-zahranici-kde-tvrde-narazite-a-kde-primhourici-136654>
59. Trunkenheit im Verkehr – § 316 StGB | Strafverteidiger Berlin Anwalt Strafrecht Rechtsanwalt Charlottenburg & Steglitz. *Kanzlei Luft | Anwalt für Strafrecht | Strafverteidiger Berlin* [online]. Copyright © 2013 [cit. 02.03.2022]. Dostupné z: <https://anwaltstrafrecht.berlin/trunkenheit-im-verkehr-%C2%A7-316-stgb/>
60. Určení hranice mezi přestupkem a trestným činem | epravo.cz. *EPRAVO.CZ – Váš průvodce právem – Sběrka zákonů, judikatura, právo* [online]. Copyright © EPRAVO.CZ [cit. 19.02.2022]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/urceni-hranice-meziprestupkem-a-trestnym-cinem-v-doprave-pri-poziti-alkoholu-110783.html>
61. Verkehrsstrafrecht – Louis & Michaelis Rechtsanwälte und Strafverteidiger. *Rechtsanwalt Clemens Louis in Essen – Louis & Michaelis Rechtsanwälte* [online]. Copyright © 2018 [cit. 09.03.2022]. Dostupné z: <https://rechtsanwalt-louis.de/verkehrsstrafrecht/>
62. Vormerkdelikte. *Schau auf dich, schau auf mich!* [online]. [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: https://www.oesterreich.gv.at/themen/dokumente_und_recht/fuehrerschein/7/1/Seite.041010.html

63. Výzkum v dopravě | Centrum dopravního výzkumu, v. v. i. [online]. Copyright © Whg [cit. 27.01.2022]. Dostupné z: <https://www.cdv.cz/file/navykove-latky-a-jejich-vliv-na-bezpecnost-silnicniho-provozu/>- elektronické zdroje.
64. Welche Strafe droht bei Gefährdung des Straßenverkehrs? – DR. BREUER | Fachanwalt für Verkehrsrecht Berlin. *Fachanwalt Verkehrsrecht Berlin – DR. BREUER-Rechtsanwalt – Kanzlei* [online]. Copyright © 2022 [cit. 02.03.2022]. Dostupné z: <https://fachanwaltfürverkehrsrecht.com/verkehrstrafssachen/welche-strafe-bei-gefaehrdung-des-strassenverkehrs/>
65. Základní přehled bodového systému a pokut v zahraničí | TSB. *TSB* [online]. Copyright © 2010 [cit. 28.02.2022]. Dostupné z: <https://www.tymbezpecnosti.cz/stranky/140/>
66. Zákonný postih vinníka dopravnej nehody, Ministerstvo vnútra SR – Polícia. *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky* [online]. Copyright © 2007 [cit. 01.03.2022]. Dostupné z: <https://www.minv.sk/?zakonny-postih-vinnika-dopravnej-nehody>

Elektronické zdroje

67. *Adiktologie v preventivní a léčebné praxi* | *Webové stránky časopisu* [online]. Copyright © [cit. 19.02.2022]. Dostupné z: <https://www.aplp.cz/wp-content/uploads/2021/04/07fidesova.pdf>
68. *BESIP – Úvod* [online]. Copyright © [cit. 10.03.2022]. Dostupné z: <https://www.ibesip.cz/Besip/media/Besip/data/web/Strategie-BESIP-2021-2030.pdf>
69. KOMÁREK, Jindřich. Projekt: „Systémová podpora rozvoje adiktologických služeb v rámci integrované protidrogové politiky. Nebezpečnost řízení vozidla pod vlivem návykových látek. Praha, 2020.
70. *Ministerstvo dopravy ČR – Domovská stránka* [online]. Copyright © [cit. 10.03.2022]. Dostupné z: [https://www.mdcr.cz/getattachment/Statistiky/Silnicni-doprava/Statistiky-k-bodovemu-hodnoceni/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu-za-rok-2-\(5\)/BS2020B-2.pdf.aspx](https://www.mdcr.cz/getattachment/Statistiky/Silnicni-doprava/Statistiky-k-bodovemu-hodnoceni/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu-za-rok-2-(5)/BS2020B-2.pdf.aspx)
71. Návykové látky. *Zs.zruska.cz* [online]. [cit. 2022-01-27]. Dostupné z: <https://zs.zruska.cz/wp-content/uploads/sites/2/2020/04/navykove-latky.pdf>
72. Nejlepší příklady opatření pro zvýšení bezpečnosti silničního provozu – PDF Free Download. *Documents Professional Platform – PDF Download Free – ADOC.PUB* [online]. Copyright © 2022 ADOC.PUB. All rights reserved. [cit. 10.03.2022]. Dostupné z: <https://adoc.pub/nejlepi-piklady-opateni-pro-zvyeni-bezpenosti-silniniho-prov.html>
73. NĚMECKO Pravidla silničního provozu Pravidla na silnicích – PDF Stažení zdarma. *Představujeme Vám pohodlné a bezplatné nástroje pro publikování a sdílení informací.* [online]. Copyright © DocPlayer.cz [cit. 28.02.2022]. Dostupné z: https://docplayer.cz/47257455-Nemecko-pravidla-silnicniho-provozu-pravidla-na-silnicich.html?fbclid=IwAR2OFUKmQJdAqsRfJk_Rvq0gqoKVj_s6LOhOOz92ekOVgSUvUGS5JmRYVQ
74. SCHAGEN, Ingrid van a Klaus MACHATA. BestPoint Criteria for BEST Practice Demerit POINT Systems The BestPoint Handbook Getting the best out of a Demerit Point System. 2012. [cit. 2022-03-10]. Dostupné také z: <https://etsc.eu/wp-content/uploads/2014/03/BPHand-Book.pdf>
75. *Úvodní strana – Policie České republiky* [online]. Copyright © [cit. 22.02.2022]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/soubor/rocenka-nehodovosti-2020-pdf.aspx>
76. Zpráva o činnosti národního korespondenta pro mimořádné události, trestné činy v dopravě, proti životnímu prostředí a pro ochranu kulturních památek za rok 2020 [online]. 2021, [cit. 2022-02-21]. Dostupné z: https://verejnazaloba.cz/wp-content/uploads/2021/06/Doprava_2020.pdf

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1. Míra rizika v závislosti na hladině alkoholu.....	14
Graf 2. Podíl na celkové kriminalitě v roce 2020.....	38
Graf 3. Podíl na celkové kriminalitě v roce 2019.....	38
Graf 4. Vyhodnocení dotazníku - Otázka č.1.....	77
Graf 5. Vyhodnocení dotazníku - Otázka č.2.....	78
Graf 6. Vyhodnocení dotazníku - Otázka č.3.....	78
Graf 7. Vyhodnocení dotazníku - Otázka č.4.....	79
Graf 8. Vyhodnocení dotazníku - Otázka č.5.....	80
Graf 9. Vyhodnocení dotazníku - Otázka č.6.....	80
Graf 10. Vyhodnocení dotazníku - Otázka č.7.....	81
Graf 11. Vyhodnocení dotazníku - Otázka č.8.....	82
Graf 12. Vyhodnocení dotazníku - Otázka č.9.....	83
Graf 13. Vyhodnocení dotazníku - Otázka č.10.....	84
Graf 14. Vyhodnocení dotazníku - Otázka č.11.....	85
Graf 15. Vyhodnocení dotazníku - Otázka č.12.....	86
Graf 16. Vyhodnocení dotazníku - Otázka č.13.....	87
Graf 17. Vyhodnocení dotazníku - Otázka č.14.....	88
Graf 18. Vyhodnocení dotazníku - Otázka č.15.....	89
Graf 19. Vyhodnocení dotazníku - Otázka č.16.....	90
Graf 20. Vyhodnocení dotazníku - Otázka č.17.....	91

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1. Účinky dle určité koncentrace alkoholu na organismus.....	14
Tabulka 2. Průměrné období detekce uvedených návykových látek.....	24
Tabulka 3. Hodnoty návykových látek v krev. vzorku pro účely přestupkového a trestního řízení.....	35

Tabulka 4. Nehody zaviněné pod vlivem alkoholu a drog.....	39
Tabulka 5. Nehody zaviněné řidiči motorových a nemotorových vozidel pod vlivem alkoholu za rok 2020.....	40
Tabulka 6. Nehody zaviněné pod vlivem jiných návykových látek v přehledu let.....	41
Tabulka 7. Přehled nejčastěji evidovaných přestupků a trestných činů v letech 2019 a 2020.....	42
Tabulka 8. Přehled přestupků a trestných činů za jízdu pod vlivem návykových látek za rok 2020.....	43
Tabulka 9. Povolená hranice ‰ alkoholu u konkrétních kategorií řidičů.....	45
Tabulka 10. Přehled přestupků způsobených pod vlivem alkoholu.....	47
Tabulka 11. Přehled trestných činů pod vlivem alkoholu.....	50
Tabulka 12. Přehled postihů pod vlivem jiných návykových látek.....	51
Tabulka 13. Rozdíl mezi přestupkem a trestným činem podle hladiny alkoholu.....	55
Tabulka 14. Přehled přestupků za něž je odebrán řidičský průkaz.....	58
Tabulka 15. Přehled důvodů k pokutě a jejich částky.....	60
Tabulka 16. Přehled přestupků v závislosti na limitu alkoholu.....	62

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č.1: Dotazník.....	105
----------------------------	-----

Příloha č. 1

Dotazník

Vážení respondenti,

prosím o vyplnění anonymního krátkého dotazníku, který se týká problematiky řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek. Dotazník je určen pro všechny řidiče i neřidiče od 18 let a bude sloužit jako součást mé diplomové práce.

Předem děkuji za jeho vyplnění.

1. Jste muž, nebo žena?

- muž
- žena

2. Kolik Vám je let?

- 18–25
- 26–35
- 36–45
- 46–59
- 60 a více

3. Jaké je Vaše nejvýše dosažené vzdělání?

- základní
- středoškolské ukončené učňovskou zkouškou
- středoškolské ukončené maturitní zkouškou

- vyšší odborné vzdělání
- vysokoškolské vzdělání

4. Vlastníte řidičský průkaz?

- ano
- ne

5. Řídil/a jste někdy vozidlo pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky?

- ano
- ne

6. Kolikrát jste řídil/a vozidlo pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky?

- nikdy
- 1x
- 2x
- 3–4x
- 5x a více

7. Řídil/a jste někdy vozidlo pod vlivem některé z uvedených drog?

- ne
- konopné drogy
- pervitin
- extáze
- kokain
- LSD
- halucinogenní houby

8. Byl/a jste někdy podroben/a na výzvu policie k orientační zkoušce ke zjištění přítomnosti alkoholu nebo drog?

ano

ne

9. Víte o někom z Vašeho okolí, kdo řídil vozidlo pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky?

ano

ne

10. Myslíte si, že alkohol a jiné návykové látky dokážou výrazně ovlivnit schopnosti při řízení?

rozhodně ano

spíše ano

neutrální postoj

spíše ne

rozhodně ne

11. Zjišťujete si před jízdou do zahraničí, jaká jsou v dané zemi pravidla silničního provozu?

ano

spíše ano

neutrální postoj

spíše ne

ne

12. Víte, jaká je povolená hranice alkoholu v sousedních zemích s ČR?
(Slovensko, Rakousko, Německo)

ano

spíše ano

nevím

spíše ne

ne

13. Souhlasíte s nulovou tolerancí alkoholu v dechu u řidičů vozidel, která je stanovená v ČR?

- souhlasím
- spíše souhlasím
- nevím
- spíše nesouhlasím
- nesouhlasím

14. Víte, jaká je hranice mezi přestupkem a trestným činem za řízení pod vlivem alkoholu v ČR?

- ano
- spíše ano
- nevím
- spíše ne
- ne

15. Myslíte si, že sankce za řízení vozidla pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek jsou v České republice dostatečné?

- rozhodně ano
- spíše ano
- neutrální postoj
- spíše ne
- rozhodně ne

16. Měly by být podle Vás sankce za řízení pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek přísnější?

- rozhodně ano
- spíše ano
- neutrální postoj

- spíše ne
- rozhodně ne

17. Považujete jízdu pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek za závažný problém?

- rozhodně ano
- spíše ano
- neutrální postoj
- spíše ne
- rozhodně ne